29 Kasım 1985
29. November 1985
Nummer: 71
15 GÜNLÜK GAZETE
Redakt.: Moltkestr. 45
4100 Duisburg 1
Tel: 0203/34 03 97
Tlx: 855705 inmed d

Türkiye Postası

F.ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.- FF
BELÇIKA: 50.- BF
HOLLANDA: 3.- G
INGILTERE: 70 Pence
DANIMARKA: 10.- KRN
ISVEÇ: 8.- KRN
AVUSTURYA: 20 S
ISVIÇRE: 2,5 Sfr

Postvertriebsstück Gebühr bezahlt A1319D

Pasaport soygununa karşı tepkiler artıyor

İşçiler hararetle harç sorununu tartışıyor... Konsolosluklarda eylemler... Binlerce imza toplanıyor...

T.C. Konsolosluklarının takliti zor yeni pasaportların çıkartılmasını fırsat bilip pasaport harçlarını aşırı şekilde yükseltmelerine karşı tepkiler giderek genişliyor. Federal Almanya ve diğer Batı Avrupa ülkelerindeki işçilerimiz düzenledikleri toplantılarda pasaport soygununu kınıyorlar. FİDEF'in başlattığı imza kampanyası büyük ilgi gördü. Daha şimdiden binlerce işçi imzalamış durumda. İşçiler konsolosluk içi ve dışında harç skandalını protesto eden eylemler düzenliyor. Konsolosluk görevlilerinin harca karşı çıkan işçileri **"bölücü"** ve **"vatan haini"** olarak göstermeye çalışmalarına karşılık, işlemlerini yaptırmak için konsoloslukta bulunan işçiler protesto edenlere sahip çıkıyor ve yetkililerin önünde imza formülerlerini imzalıyorlar. Bu çerçevede 16 ve 29 kasım günlerinde Stutgart Konsolosluğunda yapılan eylemler çok başarılı oldu. Eylemlerde gazetemiz Türkiye Postası'na da ilgi büyük. Önümüzdeki günlerde harç skandalını protestonun daha büyük boyutlara varması bekleniyor.

Konsoloslukların bu yeni harç uygulamasına göre beş kişilik bir ailenin pasaport ücretleri uzatmasıyla birlikte Federal Almanya'da 1000 markın üstünde.

Yazısı Sayfa 5'de

Foto: EPA

Gorbaçov-Reagan zirvesi başarılı oldu, ama...

Dünya halkları şimdi somut adımlar bekliyor

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Genel Sekreteri Mihail Gorbaçov ile ABD Başkanı Ronald Reagan arasında uzun süredir sabırsızlıkla beklenen ve tüm dünya kamuoyunun dikkatlerini üzerinde toplayan zirve başarıyla sona erdi.

Farklı politik sistemlere sahip iki büyük devletin liderlerinin, zirve toplantısı sonunda silahsızlanma yolunda somut bir adım atılamamış da olsa, bu gergin ortamda biraraya gelmeleri, sorunları açık bir dille tartışmaları yeni bir Doğu-Batı diyaloğunun başlaması ve politik yumuşamanın yeniden uluslararası ilişkilere hakim olması yolundaki umutları arttırdı. Şimdi barış güçlerine daha büyük görevler düşüyor.

Yazısı Sayfa 9'da

"Haklı bir isteği kim ileri sürerse sürsün destekliyoruz"

Avrupa Milli Görüş Teşkilatları FEBAG'ın 26 Ekim 1985 tarihinde düzenlediği sempozyumda bedelzede gençlerin, **"askerlik bedelinin indirilmesi ve bedeller ile vatanımızda işyerlerinin açılması gibi Türkiye'den isteklere ve bedel ödeyemeyenlerin askerlik müddetince çalışma yer ve izinlerinin korunması gibi Almanya'dan isteklere aynen katıldığını"** vurgulamıştı. AMGT adına konuşan Genel Sekreter Ali Efendioğlu ile FEBAG toplantısının akabinde bir mülakat yaptık. Efendioğlu görüşmemizde bedel sorunun yanısıra karşılıklı sıcak ilişkilerin önemi üzerinde durdu.

Yazısı Sayfa 6'da

Federal hükümet ve işverenlerin iş hukukunu patronlardan yana değiştirmek istemesi üzerine

İşçiler grev hakkını savunuyor

Türkiye'de silah sanayi kurma yolunda

İşçiler grev hakkını savunuyor

Federal Almanya'daki gerici Kohl hükümetinin işverenlerin istemleri doğrultusunda işçilerin grev hakkını yok etmeye ve sendikaları zayıflatmaya yönelik yasa tasarısının bu yıl bitmeden karar altına alınacağını açıklaması üzerine sendikalar harekete geçti. Çalışmayı Teşvik Yasası'nın (AFG) 116. maddesinde yoğunlaşan bu değişiklik planlarına göre **"soğuk lokavta"** uğrayan işçilere çalışma daireleri ödeme yapmayacak. Hükümet Federal Almanya tarihindeki bu en büyük saldırısıyla sendikaların toplu sözleşme görüşmelerindeki manevra olanaklarını ellerinden almayı amaçlıyor. Sendikalar ise olağanüstü bir hareketlenmeyle grev hakkını koruma kararlılıklarını dile getiriyorlar.

IG Metall tüm maaşlı kadrosunu Frankfurt'ta topladı.

Yazısı Sayfa 5'de

Neyin karşılığı ?

YENİ pasaportları stadyumun kapısına dikilmiş bir karaborsacı umursamazlığıyla en fahiş fiyatla satmaya girişen hükümete karşı tepkiler yayılmaya başladı. İşçi dernekleri harekete geçiyorlar. Cumartesi günleri konsoloslukların önlerinde dağıtılan bildiriler, içerde bekleyenler arasında yürütülen tartışmalar herkesin desteğini buluyor. Bugünden belli ki, bu dava enerjik bir şekilde ele alınırsa kısa zamanda bütün konsolosluklar birer arı kovanı gibi uğuldamaya başlayacak ve Ankara'da hükümet koltuklarını işgal edenler bile bu seslere kulaklarını tıkayamayacaklardır.

BEDEL ile başladılar, pasaport harcı ile devam ediyorlar. Bunun ardından daha yenilerinin geleceğinden kimsenin şüphesi olmasın. Ya Türkiye'de yaptıkları? Zamlar, vergiler birbirini kovalıyor. Halktan toplanan bu milyonlar, milyon ne kelime, milyarlar, nereye gidiyor?

BU sorunun cevabı bir sır değil. Bütçenin yarısı borç ödemesiyle silah alınmasına harcanıyor. Hükümet tekel maddelerine yapılan son zamlarla vergilerdeki son artışların yeni kurulan **"savunma fonu"** için olduğunu açıkladı. Türkiye'ye gelip giden Amerikan generallerince ordunun modernizasyonu için çıkartılan fatura on ile yirmi milyar dolar arasında oynuyor.

MADEM ki bize ödetilmek isteniyor, bu hesabın nasıl, neye dayanarak hazırlandığını araştırmak da hakkımızdır.

BARIŞTAN, silahsızlanmadan yanayız. Bir gün gelecek, insanlık savaş denen felaketi de yenecek. Ordular, silahlar tarih kitaplarının sayfalarında, müzelerin vitrinlerinde kalacak. Barış insanlığın temel yasası olacak.

NE var ki henüz o çağda yaşamıyoruz. Medeniyetin o düzeyine daha ulaşamadık. Yeryüzünde silahtan, ordudan geçilmiyor. O halde, bugünkü şartlar içinde Türkiye'nin silahsız savunmasız bırakılmasını hiçbir yurtsever istemez. Bütün gücümüzle barışı, silahsızlanmayı savunuyoruz, fakat silahsızlanmanın bütün ülkelerde ve karşılıklı olarak gerçekleştirilmesini istiyoruz. Bu mümkün olmadıkça ordunun da silahın da gerekli olduğunu biliyoruz.

Türkiye Postası

devamı 2. sayfada

Özal'ın son yurtdışı gezisi neye hizmet ediyor?

Başbakan Turgut Özal geçtiğimiz günlerde yurtdışında temaslarda bulundu. Özal'ın 13-15 kasım Fransa ve 22-23 kasım Federal Almanya ziyaretleri bu ülkelerde yaşayan işçilerimizin bitmek bilmeyen sorunlarının çözümü doğrultusunda olmaması, tersine tanınmış gerici ve yabancı düşmanlarıyla, silah tekellerinin patronlarıyla görüşmeler yapmasıyla dikkati çekti. Özal Islâm ve Batı Derneği'nin davetlisi olarak Paris'te bir konferansta konuştuktan sonra seçim kampanyasında yabancılara karşı düşman tavrıyla göze batan Paris Belediye Başkanı Jacques Chirac'la biraraya geldi. Başbakan daha sonra silah fabrikatörlerinin temsilcileriyle buluştu. Federal Almanya'da ise yabancılar politikasının sertleştirilmesinin başını çeken CSU partisinin 40. kuruluş yıldönümü toplantısına katıldı ve Strauss'la **"dostça"** bir görüşme yaptı. Özal FAC'de de silah patronlarıyla ilişki kurdu. Özal'ın gezisi Fransa'da protesto edildi.

Yazısı Sayfa 4'de

CTP Başkanı Özker Özgür Batı Berlin'de bir söyleşi yaptı

14 kasım günü Batı Berlin'e gelen Kuzey Kıbrıs'ın ana muhalefet partisi Cumhuriyetçi Türk Partisi, Genel Başkanı Özker Özgür Türk Merkezi'nde bir sohbet toplantısına katıldı.

Yazısı Sayfa 7'de

Bu sayıda

Barış Derneği ile uluslararası dayanışma dünyanın dört bir yanından ses veriyor. Sayfa 3'de

İsveçli Sendikacı bayan Ase Akerstedt Enver Türkoğlu'nun Türkiye'de toprağa verilişini anlatıyor Sayfa 3'de

Turgut Holding'in sahibi Kaya Turgut'u tanıyor musunuz? Sayfa 7'de

Tercüman dosyasını açıklamaya devam ediyoruz. Sayfa 8'de

Rallis Sarantis Yunanistan'daki genel grevi gazetemiz için değerlendirdi. Sayfa 9'da

Son günlerin korkulu rüyası AIDS hastalığı hakkında Dr. Tülin Tarakçıoğlu'ndan bilgi aldık. Sayfa 10'da

GERİYE SAYIŞ BAŞLADI...

Türkiye Postası, 1985 Uluslararası Gençlik Yılı Yarışması'na katılma süresinin bitimine 32 gün kala...

Haydi gençler, son fırsatı değerlendirin!

silah sanayi kurma yolunda son adımlar

Türkiye'de oluşturulması kararlaştırılan silah endüstrisini finanse etmek amacıyla **"Savunma Sanayii Destekleme Fonu"** adı altında bir fon kuruldu. Fonun gelirlerinin önemli bir bölümü, tüketim maddelerinde konan yeni vergilerden oluşacak ve bu yolla 400 milyar liralık bir kaynak yaratılacak ve böylece silah sanayiinin yükü de yığınların sırtına bindirilecek.

Kurulacak silah endüstrisinin ortakları arasında, başını ABD'nin çektiği emperyalist dünyanın önde gelen silah tekelleriyle Türkiye'nin büyük holdingleri ve ayrıca OYAK ve ordu vakıfları aracılığıyla, cunta şefleri ve ordu üst yönetimi var.

Türkiye'nin silahlanma harcamalarını tırmandıran ve ekonomiyi daha da bağımlı hale getiren bu tasarı ile ABD'nin dayatmalarına **"hayır"** demek de güçleşecek.

Yazısı Sayfa 4'de

Tek tek bağırmak yetmiyor, birlikte şarkı söylemek gerekli

1985 Nobel Barış Ödülünü kazanan Uluslararası Nükleer Savaşı Önleme Hekimler Birliği (IPPNW)nin Almanya seksiyonu 5. kongresini yaptı.

Türkiye Postası bu sayısında bu girişim içinde etkinlik gösteren Dr. Serol Teber ile yaptığı röportajı yayınlıyor.

Batı Avrupa barış hareketinin önde gelen temsilcilerinin demeçlerinin de bulunduğu bu röportajı iç sayfalarımızda bulabilirsiniz.

Yazısı Sayfa 11'de

böyle tercüman eksik ola..!

Neyin karşılığı ?

Baştarafı 1. sayfada

GÜNÜMÜZDE Türkiye'nin orduya, ordunun da silaha ihtiyacı var. Bu gerçek ortada, tartışılamaz. Tartışılması gereken nokta, ne kadar ve niçin silah lazım olduğudur. Meselenin bu yönü mutlaka ve mümkün olduğu kadar geniş şekilde tartışılmalıdır. Bu sorunun cevabı NATO'nun, Amerikan uzmanlarının ve bizdeki Amerikan paşalarının tekeline bırakılamaz. Bırakılamaz, çünkü bu soruya verilecek cevap yurdumuzun kaderini belirleyen en önemli etkenlerden biridir.

MODERN savaş biliminin kurucusu olarak tanınan Alman generali Clausewitz bundan 150 küsur yıl önce yazdığı ve bugün de dünyanın her yerinde harp akademilerinde klasik eserlerden sayılan **"savaş hakkında"** isimli kitabında **"savaşın özü, esası nedir?"** sorusunu ortaya atıyor ve şöyle cevap veriyor: **"Savaş politikanın başka araçlarla sürdürülmesidir."** Bu ne demek? Bu şu demek, her savaşın ve dolayısıyla her ordunun temelinde belli bir politika yatar. General Clausewitz diyor ki: **"Nasıl bir politika izlediğini söyle, nasıl bir savaşla karşılaşabileceğini dolayısıyla nasıl bir orduya ihtiyacın olabileceğini söyliyeyim."**

SAVAŞ biliminin bu temel kuralını akılda tutarak Türkiye'ye bakalım: NATO'nun, Pentagon'un ve bizdeki militarist çevrelerin ordunun modernizasyonu lazım diyerek istedikleri on milyonlarca dolar, Türkiye'nin ulusal savunmasının bedeli değil, Ortadoğu'da Iran Şahından boşalan yeri doldurmanın bedelidir.

CUMHURIYETIN ilk yıllarında olduğu gibi bağımsız, tarafsız bir Türkiye, komşularıyla dostça ilişkileri, bölgede ve bütün dünyada barış ve karşılıklı güvenlik ilkelerini dış politikasının temel taşı yapan bir Türkiye ulusal savunmasını çok daha ucuza ve kimseye muhtaç olmadan sağlayabilir. Üstelik böylece tasarruf edilecek kaynaklarla ülke kalkındırılıp toplumsal ve ekonomik sorunlar da hafifletileceğinden ulusal birlik gelişir, Türkiye'nin savunma gücü büsbütün artar.

BUNA karşılık Ortadoğu'da Amerikan jandarmalığına kalkışan, dört bir köşesine NATO ve ABD üsleri yerleştirilen, çevresi için sürekli bir tehdit kaynağı haline getirilen bir Türkiye'nin silah ihtiyacı bitmez tükenmez. Milyarlarca dolar harcansa da ulusal güvenlik sağlanamaz.

BEDEL paralarıyla, pasaport harçlarıyla, yeni yeni vergilerle peşpeşe gelen zamlarla **"savunma fonu"** kuracağız, ordunun silah ihtiyacını karşılayacağız diyorlar. Beş yıl önce Evren **"petrolümüz yok ama buğdayımız var, onu ihraç edip her ihtiyacımızı karşılayacağız"** diyordu. Bugün ise ülkemiz değil buğday satıp para kazanmak, buğday ithal etmek zorunda kalıyor.

BUNLARIN sözünün değeri işte bu kadardır.

YOK bedeldi, yok pasaport harcıydı, yok savunma fonuydu diye gittikçe hızlanan soygunu durdurabilmek için yurdumuzun ABD'nin planlarına alet edilmesini önlemek

OKUYUCU POSTASI

Türkoğlu ailesine

Türkoğlu ailesi ve Türkiye halkı en seçkin evlatlarından birini yitirdi. Ailenizin ve tüm halkımızın acısı büyüktür.

Hepimizin haklı olarak öğünç kaynağı olan, mümtaz insan **Enver Türkoğlu**'nun aramızdan bir yıldız gibi kayıp göçüşü bizleri binlerce kilometre öteden canevimizden vurarak derin üzüntüye boğmuştur.

Onun beklenmedik bir anda yakalandığı hastalıktan kurtulamayarak aramızdan ayrılışı acımızı daha da katmerleştiriyor.

Ama o aramızdan geçip göçmedi, göçmeyecek. O daima aramızda, yanımızda, yüreğimizde ve bilincimizde yaşıyor, yaşayacak.

Ailenizin ve tüm halkımızın sarılması mümkün olmayan derin yaranızı ancak bir mektupla paylaşıyorsam mazur görün.

Acınızı en derin ve içten taziyetlerimle paylaşır, size ve tüm Türkiye halkına başınız sağolsun derken, yeri doldurulması olanaksız Türkiye halkının seçkin evladına Allahtan mağfiretler dilerim.

Vehbi Baysal/Isviçre-Basel

İnek kimdir?

Gazetelerin son sayılarında bir inek sözüdür dolaşıp duruyor. Değerli işadamı Vehbi Koç ikide bir birilerine **"İnek"** diyor. Gazeteler bunu manşet yapıyor. Ne yöneticisinin, ne savcısının sesi çıkmıyor. Ne diyor Vehbi Koç: **"Dikkat edin ineğin sütü kurumak üzere"** Hangi ineğin? Kimin ineği?

Vehbi Koç'un inek besiciliği yapmadığını, bu nedenle inek sağmasını bilemeyeceğini düşünüp geçebiliriz. Arkadan bir beyanat daha. Gazeteci Emin Çölaşan soruyor **"Sizin meşhur bir lafınız var. İneğin sütü bitmek üzere dediniz. Bence tarihi bir söz bu. Şimdi ne düşünüyorsunuz?"** Büyük işadamımız pişkin pişkin sırıtıyor, **"O o zamandı, şimdi ineğin sütü var"** diyor. Evren'in, Özal'ın gıkı çıkmıyor. Çünkü destekçileri onlara yol göstermiş, "dikkat edin" diyor. Onlar için kötü birşey yok. **"Bu sütü beraber sağıp içiyoruz aman dikkat."** Babaca bir nasihat bu. Çobanlığı güzel yapın diyor.

Bu inek kim, inek yerine konan kim? Biziz, bizim için söylüyor. Halkın gözü önünde, gözünün içine bakarak, utanmadan, çekinmeden, arsızca hayasızca niyetler gizlisiz, saklısız, en aşağılayıcı sözlerle söyleniyor. Sizi soyup soğana çeviriyoruz, sıkıysa sesinizi çıkarın diyorlar. Gözümüzde sağılacak inekten farkınız güçlerinin işbaşına geçebilmesi için birliğini nasıl sağlayabiliriz?

Bu sorunların sonuçları pratikte alınmadıkça her türlü terör, zorbalık ve aşağılanmayla karşı karşıyayız.

Basel'den bir okuyucumuz.

Kim vatan haini?

Geçenlerde Hamburg'da bir dostumun düğününde gördüğüm acı çerceği sizlere duyurmak istiyorum. Düğün neşeli ve güzel geçti. Tam neşeli anında ve oyun esnasında hayatım boyunca unutamayacağım bir olaya tanık oldum.

İsim vermek istemiyorum. Olay işçi sınıfı mücadelesine canını adamış, inandığı dava uğruna kendine "vatan haini" dedirtmiş sendikacı bir dostumuzla ilgili.

Bizler oynarken kendi yörelerimizden oyun havaları istedik. O arada Konya oyun havaları çalmaya başladı. O hava çalarken o dostumuzun gözleri güneş ışığı gibi parladı. Gözleri su gibi berrak **"Konya benim memleketim"** deyişi kulaklarımda halâ yankı yapıyor.

Beni onun sözleri gerçekten çok duygulandırdı. Öylesine dürüst ve kararlı bir sendikacı dostumuza

Geleceğin garantisi

Sayın **Türkiye Postası**, izinden dönen her vatandaş gibi ben de sizlere ülkemdeki oluşu bitenleri gördüğüm kadarıyla anlatmak istiyorum. Aslında sizlere sık sık mektup yazmayı kendi sorumluluğumda hissediyorum. Zamanımın sınırlı olması nedeniyle bu görevimi yerine getiremiyorum. Özür dilerim.

12 Eylül 1980'de cunta yönetime geldiğinde izindeydim. Generaller şöyle diyorlardı **"Anarşiyi önleyeceğiz, ülkeyi ekonomik bunalımdan kurtaracağız, rüşveti önleyeceğiz, huzur ve can güvenliğini sağlayacağız."** Buna benzer daha ne boş vaadler.

Aradan tam beş yıl geçti. Bu yıl yine izine gittim. Soygun daha Frankfurt Havaalanında başladı. Bilet başına katma değer vergisi 17 mark aldılar. Türkiye'de ne alırsan al herşey katma değerli yani ek zamlı. Hayat her yerde içler acısı. Köylüler ürettiğinin karşılığını alamıyor. Köyde yediden yetmişe herkes **"kör olsun Özal"** diyor. Şehirde yaşamak daha da zor. En ucuz ev kirası 15-20 bin. Devlet dairelerinde iş yaptırmak ölümden beter. Memurların çalışma koşulları çok zor. Esnaflar vergiden şikayetçi. Dükkanını kapatan kapatana. Sağlık hizmetleri yok denecek kadar az. Özel hastaneler ateş pahası. SSK ve Devlet hastanelerinde hastalar arasında rehin alınanlar bile var. TRT insanları uyuşturmayı ön plana almış. Bütün filmler yabancı. Hitler faşizmini bile haklı göstermeye çalışıyorlar. Yurtta ve yurt dışında olup bitenleri halktan gizlemek için çok az haber veriyorlar. İnsanlara hep 12 Eylül öncesini hatırlatıyorlar. Sanki bugün mapushanelerde işkenceyle öldürülen, sakat bırakılan, açlıktan ölen insanlar azmış gibi. Sokakta simit satan, ayakkabı boyayan ve satılan çocuklar, işsizler ordusu Evren-Özal ikilisini hiç ilgilendirmiyor. İlgilendikleri tek şey halkın başından balyozu eksik etmemek. İnsanları bir alet, gibi kullanmak. Ülkeyi baştan aşağıya Amerikan mandalığına çevirmek.

Bunun için çareyi polis devleti kurmakta buldular. Türkiye'de işkence yapıldığını herkes biliyor. Buna rağmen insanlar boş durmak da istemiyor. Türkiye'de çalışmak çok ağır, bilgilenme olanakları çok az. Biz yurt dışındaki demokratlar ülkemizden kopuk olmadığımıza göre nerede ve nasıl olursa olsun onlarla dayanışmayı bir namus borcu bilmeliyiz. Eğer bir atom savaşında yok olmak istemiyorsak barış için savaşmalıyız. 3-5 kuruş biriktirmekle geleceğimizi garanti edemeyiz. Geleceğin garantisi kalıcı bir barıştır.

Bu işin sonu nereye varacak

Konya ilinin Yunak ilçesine bağlı bir köydeki yakın akrabamın bana yolladığı bir mektubu sunmak istiyorum. 1981 yılında açtığı dükkanı 1982 yılında kapamak zorunda kalan bu akrabam mektubunda şunları söylüyor:

"Arkadaşım Mehmet,

Benim o vergi davası için son sıralarda çok sıkıştırıyorlar.

OKUYUCU ŞIIRLERI

Anımsama

Karanlıklar ülkesinden gelen
kara bir haberle irkilir yüreğim
ihanet yasası kabul edildi.

Sorgusuz yargısız havasız
susuz
bıraktılar olmadı
işkence demir parmaklık ve
darağacı
yıldıramadı
kobay gibi kullanılan
insanlarımı.

Taze yürek yalım yürek
gün be gün bilenerek
uyanır kör gecelere
bu yasa da sökmeyecek.

sessizliğin sesini dinliyorum
binlerce damarla bağlı
yüreklerimiz.

Çağrışımların çağrışımı
çınlatır kulaklarımı
bir yanda idam sehpası
bir yandan ihanet yasası.

Bilirim üç adımda olsa volta
yeri
voltadadır-mutlaka
yoldaşlardan biri
–'anımsamayı kim anımsar'
diye, sorarsa biri
bilirim, coşkuyla çarpar ürperir
yürekleri.

Zorlu günler var önümüzde
ama gönül dünden güçlü
gönül yarınlara soyunuk
gündüzleri karartılan
insanlarımın
yarınları apaydınlık...

Bunun için gidiliyor, gidilecek
dahaçok ölümlere.
Ölüm kol gezmesin üzerlerinde
güle oynaya büyüsünler
yaşamın tomurcuğu
çocuklarımız
kül olup solmasınlar...
Bunun için gidiliyor, gidilecek
daha çok ölümlere.

Yaşamak, deryada bir balık gibi
yaşamak deryalara sığmayarak
aşmak karanlıkları
aşmak ölümü bile.

Onlar, ölerek yeniyorlar ölümü
yaşayan ölüler yanıltmasın
seni.

Sessizliğin sesini dinliyorum
sessizlik ses veriyor
darağacında
ipe çekiyorlar sessizliği
sessizliğin sesi yokedilemez ki.
Darağacı yıkıldı, yıkılacak...

Cem Çelik

Kanlı ekim

O kanlı ekimden sonra
Sulandı yurtseverlerin
kanıyla
Ekilen tohumlar tarlaya
Öyle korkunç
Zulüm, açlık
Baştacı oldu
Yoksul halka
Düşmanı yenmek
Ve talancıyı kovmak

nuydu diye gittikçe hızlanan soygunu durdurabilmek için yurdumuzun ABD'nin planlarına alet edilmesini önlemek de gerekiyor. Ulusal bağımsızlık, barış ve halkın lokmasının savunulması, üçü de birbirine bağlı.

Türkiye Postası

sa sesinizi çıkarın diyorlar. Gözümüzde sağılacak inekten farkımız yok diyorlar.

Demokrasi güçleri biraraya gelmedikçe faşist cunta ve işbirlikçilerinden bu sözleri işiteceğiz, işitmeye devam edeceğiz. Her demokratın, yurtseverin kendine sorması gereken sorular var. Faşist cunta ve destekçileri bu güçlerini nereden alıyorlar? Halkın güçsüzlüğünün kaynağı ne? Ben tek başıma güçsüzüm. Nasıl güçlenebilirim? Nasıl güçlenebiliriz? Demokrasi

Öylesine dürüst ve kararlı bir sendikacı dostumuza "vatan haini" damgası vuran hainlere kinim daha da arttı.

Dostlarımdan ricam, böyle vatanını, halkını çok sevenlerin vatanından ayrılmasına neden olan hainlere karşı saflarımızı daha da birleştirelim. Bizler ne kadar çok olursak, o kadar güçlü oluruz.

Sevinç Duruçam/ Hamburg

Benim o vergi davası için son sıralarda çok sıkıştırıyorlar. Kapattığım dükkan için bu yıl 48 bin lira katma değer vergisi geldi, bu neyin nesi anlamıyorum. Bizi perişan etmeyi kafalarına koymuşlar. Bir avukat tuttum, o da 22 bin lira istiyor. Mecburen avukatı bırakmak zorunda kaldım. Elde kalan birkaç parça çeyizlik eşyayı da saklıyorum. Bu namussuzlara hiç güven olmaz. Birkaç parça eşyayı da haciz ederler de iyice ortada kalırız. Siz oralardan da duyuyorsunuzdur. Sadece bizim değil, tüm köylünün durumu perişan. Ne yapacağımızı iyice şaşırdık."

Izin ayında benim de köyde gözlediklerim gerçekten de bu Köylünün, dar gelirlilerin durumu günden güne kötüleşiyor. Herkes bu işin sonu nereye varacak diye soruyor.

Mehmet Güney/Brüksel

Ekilen tohumlar tarlaya
Öyle korkunç
Öyle büyük
Ürün verecek ki
Ekilen tohumlar
Öyle çok ki
Okyanusun suyu kadar
ve havadaki kuş kadar.
Bıçak kemiğe dayanıyor
Çekilmez oldu yaşam
Kıpırdanmalarla uyanmalarla
Korkuya kapıldılar
Kan emiciler
Zulüm saçtılar halka
Kopardılar açan çiçekleri
Meyva veremedi
Bir soğuk vurgunu gibi.
Düşünceyi, sevgiyi
Tutsak etmek istiyorlar
Düşman eli tetikte
Acımasız
Ve kalleş
Son kozunu oynadı sermaye
Zindanlar dolup taşıyor
Halkın evlatlarıyla
Düşmanı yenmek
Ve talancıyı kovmak
Elbette açlara, çıplaklara bağlı
Ve öyle ki
Daha dün
Nice şanlı direnişlere
Sahne oldu bu vatan
Daha dün
Nice şanlı direnişlere
Sahne oldu bu vatan
Daha dün
Işgalciye, işbirlikçiye
Kurşun attı
Bu mazlum halk
Ve bundan sonra da savaşılacak
Dinmeden, dinlenmeden
Yıkana dek
Talancının, işbirlikçinin
Tahtını
Ve kuruncaya dek
Sınıfsız sömürüsüz dünyayı

Ali Şahin/Hagen

ermis verlag

YOL ve AMAÇ
10. Sayısı Çıktı!

Mihail Gorbaçov'un SBKP MK Plenumu'nda yaptığı konuşma/ Söz işçilerde, parti üyelerinde, sempatizanlarda/ 24 Ocak kararları ve enflasyon sürecinde yeni aşama M. Özgören/ **Dünya kapitalizminin para ve maliye sistemindeki bunalımın derinleşmesi, Türkiye'nin dış borç sorunu ve 24 Ocak politikasının açmazı** Z. Tireli/ Alternatif ekonomik politika arayışları üzerine D. Dinç/ **Militarizme Hayır! Bu tehlikeli gelişme durdurulmalıdır** M. Fırat/ **ABD silah tekeli General Dynamics/ Politik ajitasyonumuzda bildiri** E. Toroslu/ **Daha çok girişimcilik, daha çok yaratıcılık** A. Dalan/ **BM Dünya Kadın Onyılı Sonuç Konferansı/ Mayıs'la gelen** M. Esenbek/ **Yolgösterici iki yazı, iki eksiklik** A. Incesu/ **bir belge: EYK üyesi sosyalist ülkelerin uluslararası gelişme stratejilerine katkı önerileri.**

Fiyatı: 5,- DM

Isteme Adresi: Ermis Verlag, Postfach 10 10 16, 43 Essen 1. **Ödeme:** Sparkasse Essen, Ermis Verlag, BLZ 360 50 105, Konto-Nr. 712 703. **Not:** Tüm yayınlarımızdan edinmek isteyen okuyucularımız toplam yayın tutarlarını banka hesabımıza yatırıp, havale makbuzunun bir kopyasını bize ulaştırdıkları gün, yayınlar adreslerine gönderilir. 100,- DM'yi aşan siparişlere yüzde 25 indirim yapılır.

DÖKÜMANTASYON VE BİLGİ MERKEZİ İÇİN ÇAĞRI

•En küçük bildiriden kitaba kadar ilerici-gerici, eski-yeni her türlü kaynağı içine alan bir dökümantasyon ve bilgi merkezi oluşturduk.

•Türkçe ve farklı dillerden; Türkiye'nin sorunlarını ve yaşadığımız ülkenin Türkiyeliler ve yabancılarla ilgili tüm sorunlarını yansıtan her kaynağı göndermenizi rica ederiz.

Türkiye Postası, Moltkestr. 45, 4100 Duisburg 1, Tel: (0203) 34 03 97 Telex: 855705 Inmed d

Türkiye Postası'nda yayınlanacak ilanlarda, sütünun santimetresi 10 DM'dir. Okuyucularımıza duyurulur.

Türkiye Postası

İLAN

Halkın müziğinin yüzakı türkülerde çiçeklenen Ruhi Su'yu anıyoruz.

Düzenleyen: Türkiye Öğretmenler Derneği. Biletler afiş ve iki dilde anma kitapçığı aşağıdaki adresten sağlanabilir.

Eifeldstr. 35
5000 Köln 1
Tel: 0221-316670

Program:

- Renan Demirkan
- Melike Demirağ
- Tülay German
- Fuat Saka
- Tahsin Incirci ve Kreuzberg'li Dostlar
- Orhan Temur ve Grubu
- Nedim Hazar ve Grup Yarınistan
- Prof. Dr. Server Tanilli

•

21 Aralık 1985 Saat: 19.00
Stadthalle Köln-Mülheim

İLAN

TKP 65. KURULUŞ YILDÖNÜMÜ TOPLANTISI

DKP Başkanı **H.Mies** yoldaşın TKP'nin 65. kuruluş yıldönümü toplantısındaki selamlama konuşması •TKP MK Genel Sekreteri **H.Kutlu** yoldaşın TKP'nin 65. kuruluş yıldönümü konuşması •TKP'nin 65. kuruluş yıldönümü toplantısına gelen mesajlar • Parti örgütlerinden gelen mesajlar

İsteme adresi:

Ermis Verlag,
Postfach 10 10 16,
4300 Essen 1

Türkiye Postası Abone Fişi

6 aylık (12 sayı) ☐
1 yıllık (24 sayı) ☐

Adı-Soyadı:
Adresi:
Tarih:

Ülkesi:

Abone ücretini **Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität**, Konto-Nr. 219-004090, BLZ 350 500 00, **Sparkasse Duisburg-Kaiserberg** hesabına yatırınız ve bu abone fişi ile birlikte havale makbuzunuzu **Türkiye Postası Abone Servisi, Moltkestr. 45, 4100 Duisburg 1** adresine postalayınız.

Abone bedeli

	F.Alm	Belçika	Danim	Fransa	Ingiltere	Hollanda	Isveç
6 aylık	30 DM	600 BF	120 Km	85 FF	8.40 £	35 G	95 Km
1 yıllık	60 DM	1200 BF	240 Km	170 FF	16.80 £	70 G	190 Km

Türkiye Postası: 15 günde bir çıkar **Herausgeber:** Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität e.V. Donaustr. 1, 1000 Berlin 44 **Verantwortlicher Redakteur:** A. Söylemezoğlu **Anschrift der Redaktion:** 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 Tel: (0203) 340397 **Herstellung:** Infomedia, 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 **Druck:** Plambeck & Co. Druck und Verlag GmbH, 4040 Neuss, Xantenerstr. 7 **Banka Hesabı:** Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, Konto-Nr. 219-004090, BLZ 350 500 00 Sparkasse Duisburg-Kaiserberg **Abone Koşulları:** Federal Almanya ve Berlin'de 6 aylık (12 sayı) 30 DM, 1 yıllık (24 sayı) 60 DM. **Temsilciler: Fransa-Paris** Tel: 1-2582690 **İsviçre-Basel** Tel: 061-2211591 **Hollanda-Den Haag** Tel: 070-8900336 **ingiltere-Londra** Tel: 01-8816514 **Danimarka-Kopenhag** Tel: 01-707506 **Isveç-Stockholm** Tel: 08-367576 **Batı Berlin** Tel: 030-62246092.

BULMACA

SOLDAN SAGA: 1. Karaib Denizinde ABD tarafından işgal edilerek karşı devrim yapılan bir ülke - **(Tersi)** Bir erkek ismi. 2. Kimyada radyoaktif bir element - Sözün kısası anlamına gelen bir bağlaç. 3. Devletin piyasaya sürdüğü para, tahvil, senet miktarı. 4. Dağkırlangıçı - Elma'nın ortası - **(Tersi)** Gramerde bir soru eki. 5. Numara - Avrupa ve Asya kıtalarını birbirinden ayıran bir sıradağ - **(Tersi)** Pamuk, yün gibi maddeleri eğirmekte kullanılan bir alet. 6. Gökten ateşi çalarak insanlığa getirdiği için tanrılar tarafından cezalandırılan bir mitolojik kahraman - Bir zaman birimi. 7. Gramerde erkek cinsinden - **(Tersi)** 'Aslı'nın ortası - Babanın kız kardeşi. 8. Eşek anırması - Bir şeyin olacağını ummaktan doğan güven duygusu. 9. Gönülden sevilen - Asker - Utanma duygusu. 10. "Insan bazen susmalı, birşeyler aramalı kendinde..." mısralarının yazarı bir şairimiz.

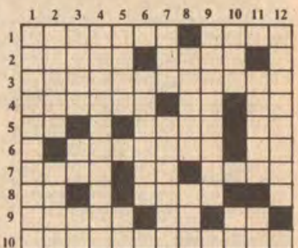

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1. Bu yıl bir gemileri Fransız ajanları tarafından batırılan, nükleer denemelere karşı çıkan ve çevre kirlenmesi konusunda kamuoyu yaratmaya çalışan bir örgüt. 2. Irkçılığı ve şiddeti konu alan, kahramanı Vietnam'daki tutsak Amerikalıları tek başına kurtaran bir Amerikan filmi - Suudi Arabistan'ın başkenti. 3. **(Tersi)** Verdi'nin bir operası - Matematikte bir sayı (3,1416) - **(Tersi)** Ayı yuvası. 4. **(Tersi)** Nazım Hikmet'in bir şiirinde "Inci dişli kanaryam" diye söz ettiği Amerikalı bir zenci şarkıcı. 5. Para olarak değil madde olarak verilen - 'Onca'nın ortası. 6. Müsbet. 7. Eski dilde göz - Resmi olarak. 8. Yaban armutu - Sovyetler Birliği'nin Ingilizcede kısa yazılışı. 9. **(Tersi)** Hitler tarafından kurşuna dizdirilen KPD Başkanı. 10. **(Tersi)** Amerikan Gizli Haber Alma Örgütü - Evcil olmayan hayvanları yakalama ya da vurma işi. 11. **(Tersi)** Yerleşim merkezlerinde pis suların akması için yer altında açılan ark - Bir nota. 12. Suç ve suçlulukla ilgili.

GEÇEN SAYIDAKİ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAGA: 1. Romeschandra. 2. Ela - Asit - Ie. 3. Haydi - Nane. 4. Anaerkil - Nan. 5. Kleptomani. 6. Spot - kA. 7. Vivazapata. 8. Aks - iboL - Rio. 9. Nakil - Karo. 10. Pirene - Ilik.
YUKARIDAN AŞAGIYA: 1. Rehaisvan. 2. Olan - Pikap. 3. Mayakovski. 4. Delta - Ir. 5. Saire - Zile. 6. Cs - Kp - Ab. 7. Hitit - pozE. 8. At - Lokal. 9. Mat - Ki. 10. Diana - Aral. 11. Renan - Iri. 12. enidrooK.

Askeri yargıtayın kararını beklerken Barış Derneği ile uluslararası dayanışma ses veriyor

Son kez görüşen baba-oğul ve yiğit barış savaşçısı anne

Sağmalcılar Cezaevi'nde Askeri Yargıtay Daireler Kurulu'nun Barış Derneği ile ilgili kararını bekleyen barış savaşçılarıyla dünyanın dört bir yanından ses veren uluslararası dayanışma sürüyor.

Geçtiğimiz günlerde **Barış Derneği** davası tutuklularından Cumhuriyet gazetesi dış politika yazarı **Ali Sirmen** Fransız Pen Klubü onur üyeliğine seçildi. Bilindiği gibi Ali Sirmen daha önce de Finlandiya Pen Klubü onur üyeliğine de seçilmişti. **Fransız Pen Klubü** Genel Sekreteri **Danielle Dordet** Ali Sirmen'e yazdığı mektubunda şöyle diyor: **"Komitemizin son toplantısında, Enternasyonal Pen Klubü Fransız Merkezi, sizi onur üyesi olarak aramıza seçmiş bulunmaktadır. Sizin şu anda özgürlüğünüzden yoksun olduğunuzu bilmenin üzüntüsüne rağmen bu haberi bildirebildiğim için mutluyum. Bu mektubumla size Fransız Pen Klubü'nün 600 yazar üyesinin sevgi ve dostluk dileklerini yolluyorum."** Ali Sirmen bu onur verici haberi aldığı günlerde başka bir hüzünlü olay yaşıyordu. Kansere yakalanan babası Samim Sirmen kasım ayı başlarında oğlunu son kez görmek üzere Amerika'dan geldi. Amerikalı doktorlara göre Samim Sirmen'in günleri sayılı. Baba-oğul beş yıl aradan sonra Sağmalcılar Cezaevi'nde ilk ve son kez görüşüp, vedalaştılar. Oğul Askeri Yargıtay Daireler Kurulu'nun kararını bekliyor. Baba ise yaşamının son günlerini geçiriyor.

Diğer yandan Barış Derneği davası tutuklularından yiğit barış savaşçısı onurlu kadın **Reha Isvan'ın 60. doğum gününde** dünyanın dört bir yanından kutlama mesajları yağıyor. Ingiltere'de yayınlanan **Peace News** (Barış Haberleri) adlı dergi Metris Askeri Cezaevi'nde tutuklu olarak birarada kalıdıkları, Kadınların Sesi gazetesi Yazışileri Müdürü **Berrin Uyar**'ın Reha Isvan'a yazdığı mektubu iki sayfa ayırarak yayınladı. Derginin giriş yazısında 8 yıl hapis ve 32 ay sürgün cezasına çarptırılan Reha Isvan'ın halen Metris Askeri Cezaevi'nde yatmakta olduğu, soğuk, kalabalık bir koğuşta tutulduğu ve hareket etmesini güçleştiren arterit (mafsal iltihabı) hastalığına yakalandığı belirtiliyor. Reha Isvan'ın cesur ve kararlı bir şekilde barışı ve demokrasiyi savunduğu vurgulanan yazıda, eski hapishane arkadaşının Reha Isvan'a yazdığı ve hiçbir zaman eline ulaşamayacak olan bu mektubun, Reha Isvan'ın ve Türkiye'deki kadın tutukluların karşı karşıya oldukları koşulların tablosunu çizdiği belirtiliyor.

Reha Isvan dört bir yandan kendisine gelen yüzlerce mektubu, mesajı bilmiyor. Eşi Ahmet Isvan ancak kısa süren görüşmelerinde çok sınırlı bir şekilde söz edebildi. Geçtiğimiz günlerde Reha Isvan'ın avukatı Turgut Kazan da gazetelere ilan vererek kutlama mesajlarına müvekkili adına teşekkür etti. Nokta dergisi ise, Ingiltere'den Emma ve Gemma kardeşlerin anneleriyle birlikte Reha Isvan'a yazdığı sıcacık mektubu yayınladı. **"Zippy, Gemma ve Emma Spoor'dan tanışmadıkları dost Reha Isvan'a, Ingiltere 4 Ekim 1985**

Sevgili Reha Isvan,

Çok yakında doğum gününüz olduğunu duydum. Bilmenizi isterim ki, o gün hep sizi düşüneceğim. Keşke size bir doğum günü pastası yapıp gönderebilseydim. Inşallah o günler de gelecek. Size bahçemden koparıp kuruttuğum çiçekleri ve yaprakları gönderiyorum. Kızlarım ve ben cesaretiniz, kararlılığınız ve inancınız için size teşekkür etmek istiyoruz. Dünyadaki tüm anneler ve çocuklar adına teşekkürler..."

Kutlama mesajlarının yanısıra dünyanın dört bir yanındaki kadın örgütleri, sendikalar, demokratik örgütler Barış Derneği ile ve Reha Isvan'la dayanışma kararları alıyorlar.

İngiltere'den dayanışma

Ingiltere Işçi Partisi adına, Dışişleri sözcüsü vekili George Robertson tarafından bir basın açıklaması yapılarak, Türkiye'de demokrasiye geçilmediği vurgulandı.

Açıklamadaşöyle deniyor: **"Türkiye'de sürmekte olan barış savaşçıları ve sendikacılar hakkındaki davalar demokrasiye geçilmekte olduğu iddialarının ne kadar ciddiyetten uzak olduğunu gösteriyor.**

Türkiye Batı Avrupalı ülkelerden, kendisini batılı ölçülerle değerlendirmelerini istemektedir. Temel insan hakları konusunda bugünlerde Ankara'nın görünümü ciddi endişe kaynağı olmaya devam ediyor.

Türkiye hükümetini DISK ve Barış Derneği davalarına son vermeye çağırıyoruz. Böyle bir adım bir NATO üyesi ülkenin saygınlığına katkıda bulunacaktır. Bir süre önce yayınlanan Uluslararası Af Örgütü'nün Türkiye'de işkence raporu hâlâ inandırıcı yanıt bekliyor ve Batı ittifakı

Ase Akerstedt Türkiye'de karşılaştığı zorlukları anlatıyor

"Bir yoldaşı İstanbul'da toprağa vermek"

Enver Türkoğlu'nun cenazesine refakat ederek Türkiye'ye giden Isveçli Ase Akerstedt Türkiye'deki cenaze törenine ilişkin izlenimlerini gazetemize anlattı.

Ase Akerstedt Isveç Türkiyeli Politik Kadın Tutuklularla Dayanışma Komitesi Başkanı ve Bank-Iş Sendikası gazetesinin redaktörü olup, Sosyal Demokrat Parti Bölge Yönetim Kurulu üyesidir.

"Enver Türkoğlu Banka Büro Işçileri sendikasının (Bank-Sen) ikinci başkanı ve Türk vatandaşlığından atılmış bir mülteciydi. 1980 askersel devirmesinden sonra Türkiye'den ayrılmak zorunda kalmış ve Isveç'e yerleşmişti.

Çok geçmeden burada da çalışmalarıyla kendini tanıtmış sevilen bir yoldaş olmuştu.

Fakat onun kalbi hep Istanbul'daydı. Geçtiğimiz yıl bir sohbet anında **"Iki yıl içinde legal ya da illegal tekrar Türkiye'ye döneceğim"** demişti. Acı haberi duyduğumda aklıma bu sözler geldi. Şimdi onun özlemi yeni bir boyuta ulaşıyordu. Istanbul'da toprağa verilmek.

Ase AKERSTEDT

Legal ya da illegal

11 ekimde Enver Türkoğlu için bir anma toplantısı yapıldı. Bütün Avrupa'dan gelen çiçek ve çelenklerle donanmış tabutun iki yanında kadınlı ve erkekli gruplar nöbet tutuyordu. Toplantıya konsolosluğun bir muhbiri de katılmıştı. Anma toplantısından sonra tabut bir SAS uçağı ile Istanbul'a gönderilmek üzere havaalanına-Arlanda'ya götürüldü. Fakat elçiliğin gerekli kağıtları imzalamamış olması nedeniyle cenazenin gönderilmesi ertelenmek zorunda kaldı.

Türkiye elçiliği tabutun hangi yolla götürüleceğini, tabutu kimlerin karşılayacağını, cenazeye kimlerin katılacağını bilmek istiyor, bu nedenle de kağıdı imzalamayı geciktiriyordu. Stockholm cenaze bürosu ise diplomatik olarak bu bilgileri öğrenmenin elçiliğin işi olmadığı, uygun bir şekilde toprağa verilmesini izleyecekti. Bu onurlu görev bana verildi. Biletim alındı. Gidiş riziko taşıyordu. Isveç Dışişleri Bakanlığı ile temasa geçilerek başıma herhangi birşey gelirse bu konuda hazırlıklı olmaları için, Istanbul Başkonsolosluğu haberdar edildi.

Aynı gece Türkiye elçiliği, Isveç basınına bir açıklama yaparak, cenazenin bir hafta sonra Helsinki üzerinden Türkiye'ye yollanabileceğini ilan etti.

Ancak cenaze Isveçli gözlemcisiyle birlikte Istanbul'a doğru yola çıkmıştı bile. Elçilikte ise telaşlı saatler yaşanıyordu. Cenazenin Istanbul'a varması ile birlikte uluslararası bir skandal yaklaşmaktaydı. Hükümet yetkililerinin büyük bir cenaze törenini engellemek için sadece bir tek şansı kalmıştı. Elimdeki vekaletname ile olaya müdahale etmeden tabutu derhal gelenlere teslim etmek. Ve böyle de oldu. Havaalanında birden emirler yağdırıldı, tabutu ilk soranlar onu aldı. Istanbul havalimanı polis kaynıyordu. Enver Türkoğlu'nun cenazesine refakat ederek Türkiye'ye giden Isveçli Ase Akerstedt Türkiye'deki cenaze törenine ilişkin izlenimlerini gazetemize anlattı.

Ase Akerstedt Isveç Türkiyeli Politik Kadın Tutuklularla Dayanışma Komitesi Başkanı ve Bank-Iş Sendikası gazetesinin redaktörü olup, Sosyal Demokrat Parti Bölge Yönetim Kurulu üyesidir.

ye gitmeyecektim. Orada çok sayıda polis olacağı tahmin ediliyordu. Mezarlığa yalnız gitmem kararlaştırıldı. Çünkü törenden sonra oradan tek başıma ayrılmam daha kolay olacaktı.

Evinde o gece kaldığım bayanla sabah konsolosluğa, daha sonra bir taksi ile mezarlığa gidecektik. Orada birbirimizden ayrılacak, birbirimizi tanımıyormuş gibi davranacaktık. Ben onu uzaktan takip edecektim. Seremoniden sonra da ben tekrar konsolosluğa gidecek orada onu bekleyecektim.

Planımız sessiz ve yumuşak bir şekilde gerçekleştirildi. Mezarlığa yalnız girdim. Sivil polislerin de bulunduğu kalabalığın arasına karışarak sessizce imamın dualarını dinledim. Daha sonra Isveç bayrağının renklerinden oluşan (mavi-sarı) koca bir gülü mezarlığa koyarak Isveçce son bir selamlamada bulunarak hemen oradan ayrıldım. Benim güvenliğim açısından böyle planlanmıştı. Bir taksi ile konsolosluğa giderek o bayan arkadaşı bekledim. Fakat gelmedi. Gittikçe meraklanıyordum. Iki saat sonra telefon ederek, onun evinde kalamayacağımı bir otele gitmem gerektiğini anlattı. Polis benim onlarla ilişkimi bilmiyordu ve bilmemesi gerekiyordu. Çantamı otele bırakmaya çalışacağını söyledi. Ama söz veremiyordu. Çünkü hepimiz takip ediliyorduk.

Ben bir otelin ismini aldım ve üzerimde matem elbiselerim bavulsuz olarak oraya gittim. gece hiç kimse gelmedi. Bayan arkadaş sabah telefon ederek bir başka otel ismi verdi. Oraya gitmemi söyledi. Ancak büyük şanssızlık o söylediği otelde boş oda yoktu. Bu sefer başka bir otele gitmek zorunda kaldım. Önceki otele dönemezdim, dikkat çekerdi. Ama bu gittiğim yeni otel

Örgütü'nün Türkiye'de işkence raporu hâlâ inandırıcı yanıt bekliyor ve Batı ittifakı içinde olduğu farzedilen bir ülke üzerinde kocaman bir leke oluşturuyor."

Yukarda Ali Sirmen ve Reha Isvan Barış Derneği davasında savunma yaparlarken. Solda Isvan'a Ingiltere'den mektup yazan Emma ve Gemma kardeşler

diplomatik olarak bu bilgileri öğrenmenin elçiliğin işi olmadığını vurguluyordu. Bir temsilcinin 8 saat, kağıdı almak için bekletilmesi üzerine Isveç Dışişleri Bakanı ile temasa geçildi. Fakat cenazenin gideceği uçak maalesef kalkmıştı.

Elçiliğin oyunu açıktı. Herhangi bir anma ve cenaze töreni yapılmasına meydan vermeden tabutu gizlice Türkiye'ye göndermek ve polis tarafından gömdürmek.

Bu durumda Enver'in ailesi ve arkadaşları tabutu Türkiye'ye göndermek için tehlikeli bir girişimde bulunmaya karar verdiler Bir Isveç vatandaşı kadın tabutla birlikte Türkiye'ye gidecek tabutun gümrükten geçmesini, onu aldı. Istanbul havalimanı polis kaynıyordu. Enver Türkoğlu'nun Istanbul'daki arkadaşları çok sıkı bir sorgudan geçirildiler. Kendilerinden hiçbir konuşma ve herhangi bir gösteri yapılmayacak garantisi aldıktan sonra, arkadaşlarına cenazeyi teslim ettiler.

Aynı anda bir başka arkadaş grubu havaalanında beni karşıladı. Yolda giderken diğer grupla karşılaştık ve tabutun hazır olduğunu öğrendik. Ancak pazar günü nüfus sayımı olduğu için sokağa çıkma yasağı vardı. Bu yüzden cenaze töreni pazartesi günü olacaktı. Enver Türkoğlu'nun arkadaşları ile birlikte bir plan yaptık.

Şüphe çekmemek için cami- otele dönemezdim, dikkat çekerdi. Ama bu gittiğim yeni oteli de o bayan bilmiyordu. Ihtimale karşı onun söylediği otelin resepsiyonuna gittiğim otelin adını bıraktım. Bütün arzum notumun ona ulaşmasıydı.

Tam üç gün geçti, 6 milyonluk şehirde birbirimizi kaybetmiştik. 3 gün matem elbiselerimle dolaştım. Isveç'e döneceğim günün sabahı Isveç konsolosluğuna telefon ederek çantamı sordum. Çantam bir gece evvel sessizce oraya bırakılmıştı.

Enver Türkoğlu'nun arkadaşlarını bir daha hiç görmedim. Fakat onları, dostluklarını ve yaşamlarını çok düşünüyorum, hiç aklımdan çıkmıyorlar. Işte bugünün Türkiyesi."

Analar Istanbul Tabip Odası'na başvurdu

Analar genel politik af istiyor

12 Eylül 1980'den sonra tutuklanan, işkencelerden geçen, davası sonuçlanıp hüküm giyen ve davasının sonuçlanmasını bekleyen binlerce politik tutuklu faşist diktatörlüğün zindanlarında. Ancak günden güne toplumu saran istem, genel politik af çeşitli biçimlerde yükseliyor. Kasım ayı içinde iki ayrı şehirde Istanbul'da ve Adana'da politik tutukluların yakınları, özellikle analar zindan duvarlarının ardındaki çocuklarının, yakınlarının sorunlarını, uygulanan baskıları dile getirdiler ve genel af istediler.

14 kasım günü çocukları hapiste olan bir grup anne Istanbul Tabip Odası'na dilekçe verdiler. Dilekçede, işkence, baskı ve keyfi davranışlar nedeniyle tutuklularda **mide hastalıkları, organlarda iç kanama, tüberküloz, cilt hastalıkları, saç ve kirpik dökülmesi, görme bozukluğu, romatizma** gibi hastalıkların çok fazla arttığı belirtildi. Bunlara somut örnekler de verildi. **Ali Can**'ın tedavi görmediği için öldüğü, **Hüseyin Aydın**'ın yıllardır mide hastalığının bilindiği halde tedavi görmediği ve tahliye olduktan 1 ay sonra öldüğü, **Hakkı Hocaoğlu**'nun da psikolojik olarak rahatsız olduğu bilindiği halde önlem alınmaması nedeniyle intihar ettiği vurgulandı.

Tutuklu yakınları dilekçede, **"insanlığa onarılmaz yaralar açan bu şartların bilinmesi ve her kuruluş, organ ve bireyin bu yarayı onarmakta katkısının bulunmasının gerektiği"**ni vurgulayarak işkence, baskı ve keyfi davranışlara karşı durulmasında Tabipler Odası'nın çaba göstermesini istediler. Ayrıca yanlarında getirdikleri yakınlarının çeşitli zamanlarda çekilmiş fotoğraflarını da Tabipler Odası yetkililerine vererek, doktor gözüyle incelemelerini istediler.

Adana SODEP Il Merkezi'nin düzenlediği basın toplantısında da politik tutuklu yakınları işkenceleri, baskıları ve haksız uygulamaları anlattılar. Bir tutuklu yakını dört aydır Adana Cezaevi'ndeki yakınıyla görüşemediğini, sağlığından şüphe ettiğini anlattı. Istanbul'dan Adana Cezaevi'ndeki kızını görmek için üçüncü kez gelen bir anne de hâlâ kızını hücre cezası aldığı için göremediğini belirtti. Genç bir işçi elindeki ve sırtındaki işkence izlerini gösterdi. SODEP MKYK üyesi Tevfik Çavdar okuduğu af bildirisinde işkence ve baskıları kınadı, giderek güçlenen genel politik af istemini vurguladı.

Refah Partisi İzmir il yöneticileri istifa etti

Cumhuriyet Başsavcısı tarafından suçlu bulunan Izmir Il Başkanı ve yöneticilerinin Refah Partisi'nden 30 gün içinde ihraç edilmelerinin savcılıkça istenmesi üzerine Izmir Il yönetimi istifa etti.

Bilindiği gibi Izmir'de düzenlenen **"Refah Gecesi"**nde laikliğe aykırı konuşmalar yapıldığı gerekçesiyle soruşturma açılmış ve **sorumluların partilerinden siyasi partiler** yasasına göre ihracı istenmişti. Genel Merkez bu isteme uymadığı takdirde partinin kapatılması tehdidi altındaydı.

Mehmet KAYA

Cumhuriyet Başsavcısı'nın başlattığı soruşturma üzerine Fethiye'de yaptığı konuşmada Il Başkanı Mehmet Kaya, **"Cumhurbaşkanı TV'den ayet okudu. Adam kalkıyor TV'de ayet okuyor ona dava açılmıyor, biz hak dedik diye DGM lerde sürünüyoruz. Yasalar herkese eşit uygulanmalı... Bugün Türkiye'yi yöneten zihniyet emperyalizmin ve holdinglerin uşağı bir zihniyettir..."** dedi. (3 Kasım 1985, Cumhuriyet)

Mehmet Kaya il yöneticileriyle birlikte istifasını ise şöyle açıkladı.

"Biz bu memlekette inançlarımızı yasalar önünde savunmayacaksak parti olmamızın anlamı yok. Genel Merkezimizin Cumhuriyet Başsavcılığı'na isterseniz 'Anayasa Mahkemesine' gidin demesini beklerdik. Bir parti kapatılır, yenisi kurulur. Atatürk'ün partisini, Halkevleri'ni, Türk Dil ve Türk Tarih Kurumu'nu kapatanlar Atatürkçü de biz değil miyiz?"

İşkencecilerin cenneti mi?

Ankara Emniyet Müdürlüğü'nde görevli komiser Mehmet Yılmaz, aranan Sultan Yücesan'ın kardeşleri Enver ve Orhan Yücesan'a yaptığı işkencenin karşılığında 10 ay hapis cezasına çarptırıldı.

Söz konusu olayda aranan bir kişinin yakınları gözaltına alınıyor, o kişilere her türlü aşağılayıcı muamele yapılıyor, falakadan geçiriliyor, günlerce elektrik veriliyor. Ve bu insanlık suçunu işleyen işkenceciye 10 ay hapis cezası kesilerek sanki adalet yerini buluyor.

Aslında balık baştan kokuyor. Milletin temsilcisi olarak mecliste bulunan general eskisi Sunalp'de 12 Mart'ın işkencecilerinden. Bugüne kadar cezalandırılmadığı gibi, yayın organlarında rahatlıkla demeçler de verebiliyor. Geçenlerde **"Nokta"** dergisinde bir açıklaması çıktı. Işkenceci general o dönem işkence merkezi olan Istanbul Zihni Paşa Köşkü'nde tüm işkencelere bizzat katıldığını belirterek şöyle diyor.

"Yine bir kıza copla tecavüz edildiği iddia edilmişti. Iddia eden kız da ciddi şekilde komünistti. Özür dileyerek söylüyorum taş gibi delikanlı oğlanlar var elimizde yirmi yaşında yirmibir yaşında .. yani kalkıp da bir kıza bu yoldan işkence yapacaksa, copa müracaat etme ihtiyacını hisseder mi?"

12 Mart döneminin bu işkenceci generalinin açıklamasını Refah Partisi Il Başkanı Mehmet Kaya şöyle cevaplıyor:

"Cumhuriyet gazetesinde Celil Gürkan'ın anıları yayınlanıyor. Celil Gürkan 12 Mart sırasında genç kızların bekaretlerinin coplarla bozulduğunu söylüyor. Buna cevap veren Turgut Sunalp'te neden copla bozulsun, o zaman 21-22 yaşında erler vardı, şeklinde utanmazca cevap veriyor. Böyle bir adamın TBMM çatısı altında bulunması Türk milletine hakarettir. Onun terbiyesini millet verecektir.

Halkçı Parti milletvekili Ercan Özcan ise bu demeç üzerine: **"Böylesi düşünceler taşıyan bir kimseyle aynı çatı altında birarada bulunmaktan utanç duyuyorum"** diyerek daha sonra yazılı olarak yaptığı açıklamada da **"Rastlantıların yüce meclise soktuğu bu düşüncedeki bir kimsenin aramızdan bir an önce uzaklaşması için, insana saygı duyan ve demokrasiye inanan herkesin güçbirliği yapacağı inancındayım"** dedi.

Bugün ülkemizde işkence suçluları ne yazık ki aramızda ellerini kollarını sallayarak dolaşıyorlar, kırk yılda bir hakkında dava açılanlar ise gülünç denecek cezalarla işin içinden sıyrılıyorlar.

Ama bilinen bir gerçek var ki 12 Mart'ın işkencecileri o dönem sonunda yargılansalar ve hak ettikleri cezaları çekselerdi, bu dönemin işkencecileri bu denli güvenlik içinde olamazlardı.

Sıkıyönetimsiz sıkıyönetim

Dilruba YENEN

Burjuvazinin her zaman korkulu rüyası, işçi sınıfımızın kalp atışlarının yoğun olarak duyulduğu Istanbul'da da 19 Kasım 1985 tarihinden itibaren sıkıyönetim kaldırıldı. Yedi yıla yakın bir süreden beri sıkıyönetim yasasına göre yönetilen bu ilimizde artık Olağanüstü Hal Yasası hüküm sürecek.

Ülkede çıkarılan bir dizi yasa ile sıkıyönetimsiz sıkıyönetim koşulları yaratılarak, özellikle polis yasasının koruyuculuğunda Istanbul yeni bir döneme giriyor.

Sıkıyönetim yasasının sivil görünümlü bir kopyası olan Olağanüstü Hal Yasası ilde tüm yetkiyi valiye veriyor.

Bu yasa gereği insanlar yine sokaklarda kimlik kontrolünden geçebilecek, vali isterse sokağa çıkma yasağı koyabilecek, grevleri erteleyebilecek, hatta gerek gördüğünde düzenleyeceği operasyonlar için askeri birliklerden yardım alabilecek. Üstelik güvenlik kuvvetleriyle askeriyenin ortak eylemlerinde harekatın komutası askerlerde olacak.

Yine bu yasaya göre güvenlik kuvvetlerinin silah kullanma yetkisi de var. Daha önce komutanlarca yürütülen keyfi işlemler şimdi hükümetin doğrudan temsilcisi valiler eliyle hayata geçirilecek.

Istanbul şimdi yeni yasanın buyuruculuğunda yeni yeni uygulamalara gebe.

Ancak eskiden sıkıyönetim görevlilerinin fiilen bulunduğu basın kuruluşları bu değişiklikten sonra valilerin keyfi davranışları karşısında aynı sessizliği sürdürecekler mi? Rejimin yönlendirmesiyle hareket edecek olan valilere karşı muhalefet partilerinin tutumu nasıl olacak? Emir komuta zincirinin olmadığı idari bir yapıdan demokrasi güçleri ne oranda yararlanabilecek? Izleyerek göreceğiz.

Ama ne olursa olsun valilerce yurutülecek her anti-demokratik uygulama hükümet temsilcisi valiyi ve ona bağlı olarak hükümeti açmaza sokacaktır. Ve basın görevini tam yaptığı sürece uygulamaları ve tartışmaları halktan saklamak şimdi daha zor olacaktır.

Yasal engeller bulunsa da, sıkıyönetimin kaldırıldığı diğer illerde olduğu gibi Istanbul'da da demokrasi güçlerine şimdi daha önemli görevler düşmektedir.

Özal Fransa ve FAC'de sağcı parti liderleriyle ve silah tüccarlarıyla görüştü

Özal işçi düşmanlarıyla elele

Başbakan Turgut Özal İslam ve Batı Derneği'nce düzenlenen **"İslam ve Batının Yeni Ekonomik Düzene Katkısı"** konulu bir konferansa katılmak üzere 13 Kasım 1985 günü Paris'e gitti. Özal Paris'te konferansın yanında silah fabrikatörleri, bankacılar ve RPR Partisi ve Paris Belediye Başkanı Jaques Chirac ile görüştü.

15 kasım günü Paris'ten ayrılırken gazetecilere verdiği demeçte Özal **"Chirac'la görüşmemizde eğer seçimi kazanırlarsa ilişkilerin daha ileriye gideceğine dair izlenimden de öteye bir yargı edindim"** dedi.

Fransa'da yaşayan göçmen işçiler için bu sözler Özal'ın emekçi düşmanı kimliğini bir kez daha açığa çıkardı. Zira Chirac yabancı düşmanlığı konusunda faşist parti lideri Le Pen'den aşağı kalmamaktadır ve Fransa'da gittikçe yükselmekte olan yabancı düşmanlığı Chirac'ın başbakanlığı zamanında hız kazanmaya başlamıştır.

Yine Chirac dört ay sonra yapılacak milletvekili seçimleri için açtığı seçim kampanyasının temeline yabancı düşmanlığını oturtmuştur. Göçmenlerin geri gönderilmesi ve sürekli kontrol altında tutulması için tüm önlemlerin en sert biçimde alınması gerektiğini söylemektedir.

Diğer tüm göçmen işçilerle birlikte Türkiyeli işçilerin de sağ partilerin iktidara gelmesi durumunda karşılaşacakları baskıları düşünerek kaygı ile bekledikleri bir ortamda Özal'ın Chirac'ın seçim kampanyasında görev almış gibi konuştuğu dikkatlerden kaçmadı.

Özal, CSU Genel Başkanı Strauss'a hediyesini verirken

Özal'ın Paris'te görüştüğü diğer kişiler silah fabrikatörleri oldu. Bu görüşmelerin sonucunu aynı demecinde **"Savunma sanayii konusunda Fransa ile işbirliği yapabiliriz"** diyerek şöyle açıkladı: **"Fransız firmalarına kısıtlamayı kaldırdık. Artık Türkiye'deki devlet ihalelerine rahatça girebilirler."** Özal böylece Fransa'nın Türkiye'deki idamlara, işkencelere, baskılara, onbinlerce politik tutuklunun varlığına karşı sesini çıkarmaması pahasına Türkiyeli emekçilerin geleceğinin gözden çıkarıldığını açıklamış oldu. Türkiye'nin kapıların barış düşmanı Fransız silahlanma sanayine açıldı. İşsizlikle, ailelerini getirme konusunda karşılaştıkları sayısız güçlükle, gittikçe yükselen yabancı düşmanlığı ile karşı karşıya olan Türkiyeli emekçilerin sorunlarına yönelik tek kelime bile Özal'ın açıklamalarında yer almadı.

Katil, Fransa'dan dışarı

Özal'ı karşılayanlar yalnız silah tüccarları ve Chirac olmadı. 14 mayıs günü İslam ve Batı Derneği'nin düzenlediği konferansa katılan Özal'a karşı, konferansın yapıldığı UNESCO salonunun kapısında çok sayıda Fransız ve Türkiyeli demokratlar Türkiye'deki baskıları sergileyen bildiriler dağıttılar. Alınan önlemlere rağmen salona giren Fransız Komünist Öğrenciler Birliği militanları **"Katil Fransa' dan dışarı"** diye bağırarak Özal'ı protesto ettiler. Protestolar sonucu Özal UNESCO'nun resepsiyonuna katılamadı.

Özal Federal Almanya'da

Turgut Özal 22 kasım günü Alman Hristiyan Sosyal Birlik Partisi CSU'nun 40. kuruluş yıldönümü toplantısına katılmak üzere Federal Almanya Cumhuriyeti'ne geldi.

CSU Genel Başkanı, koalisyon ortağı ve Bavyera Eyaleti Başbakanı Franz Josef Strauss, Özal onuruna işadamlarının da hazır bulunduğu bir yemek verdi. Özal silah sanayii temsilcileri ile görüşmelerde bulundu.

Gazetemizin dizgiye girdiği günlerde süren bu ziyarette de Özal Fransa'da olduğu gibi Federal Almanya'daki Türkiyeli göçmen işçilerin sorunları ile ilgilenmedi. Tam tersine Federal Almanya'da göçmen işçiler aleyhine çalışmalarıyla tanınan Strauss'un **"onur konuğu"** oldu.

Bilindiği gibi, zihinlere CSU'lu bakan Zimmermann'ın adıyla yerleşen yeni yabancılar yasası için öngörülen gerici değişiklikler ve sığınma yasasındaki sığınmacılar aleyhine değişiklik önerileri Strauss tarafından yapılmıştı. İşte Strauss ve partisinin istediği değişikliklerden birkaç örnek: Sığınma yasaları sertleştirilmeli, göçmen işçiler konut yetersizliği ve işsiz kalma gibi durumlarda ülkelerine geri gönderilmeli, Bavyera'da uygulanan aile birleşmelerinde 3 yıl beklenilmesi şartı tüm FAC'de uygulanmalı, Almanya'ya getirilen işçi çocuklarının yaş sınırı 6'ya indirilmeli.

Ayrıca Strauss'un faşist MHP Genel Başkanı Türkeş ile yakın ilişki içinde olduğu da biliniyor.

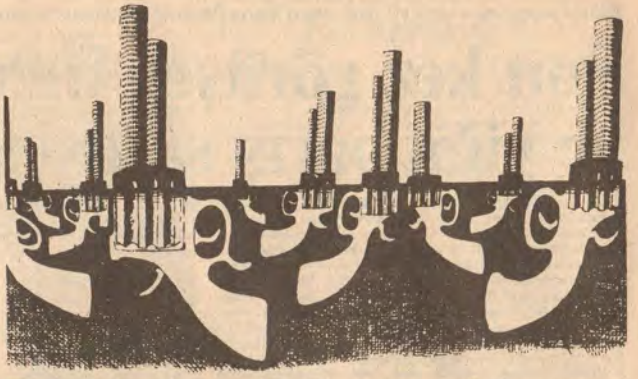

Türkiye'de silah sanayi kurma yolunda son adımlar atılıyor

Özlem ÖZGÜR

Türkiye'de bir **"silah sanayii"** kurma ve buna dayalı olarak, bir **"Askersel Sanayi Kompleksi"** oluşturma girişimleri, son günlerde iyice hızlandı ve bu konuda, son adımlar atılmaya başlandı. F-16 bombardıman uçaklarının Türkiye'de yapımıyla ilgili olarak atılan ilk adımdan sonra, bir yandan, kurulacak silah sanayiini finanse etmek amacıyla **"Savunma Sanayii Destekleme Fonu"** kurulurken; öte yandan da, Türkiye'de oluşturulması düşünülen **"Askersel Sanayii Kompleksi"**nin ortaklarını, kompleksin niteliği ve amaçları, iyice açığa çıkmaya başladı.

Türkiye'de oluşturulması planlanan silah sanayii, başını ABD'nin çektiği emperyalist dünyanın büyük silah tekelleri, yerli holdingler, OYAK ve ordu vakıfları eliyle, cunta şefleri ve ordu üst yönetiminin ortaklığı temelinde kurulacak ve bu sanayii kolunun temel niteliğini **"montajcılık"** oluşturacak ve böylece, Türkiye'nin savunma sistemi, silahlı kuvvetler ve ordunun tüm silah gereksinimi bütünüyle ABD ve öteki emperyalist dünyanın **"Askersel Sanayi Kompleksi"**ne teknoloji, yedek parça, lisans, montaj parçaları ve benzeri yollardan bağlanmış olacaktır. Bu durum, ister istemez, gericilik bazında, Türkiye'nin iç ve dış politikasını, ordunun ve tekelci sermayenin yapısını olumsuz yönde etkileyecek, ekonomi militaristleşecek, Türkiye'nin silahlanma harcamaları önemli oranda turmanacak, ekonomi daha da bağımlı kılınacak ve asıl önemlisi, bu bağlamda ABD'nin dayatmalarına **"hayır"** demek oldukça güçleşecektir.

Yeni ve hızlı adımlar

F-16 bombardıman uçaklarının Türkiye'de yapımını ve bu anlaşma çerçevesinde, bazı savaş araç ve gereçlerinin üretimini gerçekleştirecek olan ABD'nin General Dynamics, ITT ve General Electric tekeldolayındaki yeni vergilerin yanısıra, talih ve şans oyunlarından elde edilen gelirin yüzde 40'ı, ordu vakıfları eliyle bağış ve yardımlar ile bedelli askerlikten alınan paralar, Savunma Sanayiini Destekleme Fonu'nda toplanacak ve yapılan açıklamaya göre, fona yalnızca bu kaynaktan yılda 400 milyar lira tutanında gelir sağlanacak.

Ayrıca, ilgili yasaya göre, ordu vakıflarının bütün para ve mal varlıkları ile gelirlerinin yanısıra, devlet bütçesinden belli bir miktar para sürekli fona aktarılacak, ordu vakıflarının vaklıklarına **"son verilecek"**, **"Savunma Sanayiini Geliştirme ve Destekleme Idaresi Başkanlığı"** adı altında yeni bir örgütlenmeye gidilecek ve fonun yönetimi de, bu örgüt tarafından yapılacak. Daha açığı, ordu vakıfları ortadan kaldırılmıyor, bunların hepsi biraraya getirilerek ve fonun yönetimi de bunlara bağlanarak, her anlamda daha güçlü bir örgütlenmeye gidiliyor ve örgütün yönetimi, parasal olanakları, bütünüyle ordu üst yönetiminin eline teslim edilmiş oluyor.

Öte yandan, boyalı basın, cunta şefleri ve tekelci sermayenin sözcüleri, **"savunma sanayiimizi millileştiriyoruz"**, **"savunma sanayiimizi kuruyoruz"** sloganlarıyla olayı

Onlar bizim dostumuz

Hafize ÇAKAR

–Yunan harbini biz Ruslardan gelen altınlarla, silahlarla kazandık. Onlar bizim dostumuz.

–Hadi canım, öyle olsaydı tarih kitabı yazardı. Demek ki sen bilmiyorsun.

–Senin kitabında ne yazar bilmem, ben gözlerimle gördüğümü bilirim. Gelen silahları ben taşıdım. Ruslar bize yardım etmeseydi hala Yunanın elinde olurduk. Allah bize bir daha savaş göstermesin.

yardım etmeseydi hala Yunanın elinde olurduk. Allah bize bir daha savaş göstermesin.

Henüz ilkokuldayken dedemle böyle tartışırdık. Ben öğretmenimin herşeyi bildiği, kitaplarımın en doğruyu yazdığı inancıyla bilgiçlik tasladıkça dedem Kurtuluş Savaşındaki Sovyet yardımını, Inebolu'ya gelen silahları nasıl taşıdıklarını anlatırdı.

Dedemin yalan söylediğini hiç duymamıştım. Komünist sözcüğünü duyduğunda kulağını çeker, üç kez tahtaya vurup, **"evlerden dışarı"** derdi. Ama komünist olduğu söylenen Rusların bizim dostumuz olduğunu da anlatırdı.

Peki o zaman tarih kitabımız niye bunları yazmıyordu? Aklım karışır, çelişkiyi çözmeye çalışırdım. Büyüdükçe, ders kitaplarının dışında da kitaplar okudukça, yaşlıları dinledikçe Sovyet tehlikesi masalının iktidarların yutturmacası olduğunu, "Ruslar geliyor" diyerek ülkemizin nasıl tekrar emperyalizmin boyunduruğuna sokulduğunu daha iyi anladım.

Aradan geçen yıllar hiçbir şeyi değiştirmedi. Pardon, değişen birşey var. Irticadan şikayet eden Evren Paşa'nın devrinde artık okul kitapları yalnızca gerçekleri gizlemiyor. Yemekten sonra üç kez parmakların yalanması gerektiği gibi adabı muaşeret (!) kurallarını da içeriyor. Antisovyetizm daha da hızlandı. Işi Sovyetler Birliğinin Türkiye'yi istila planlarını açıklamaya kadar vardırdı. ABD kaynaklı bir açıklamaya göre güya Sovyetler Birliği iki yıllık bir istila planı yapmış. Bu nedenle de sınırlarımızda biten iki demiryolu yapıyormuş, Kafkasya'da askeri tatbikat yapıyormuş vs...

Ergun Göze'nin 29 ekim günlü Tercüman gazetesinde yayınlanan yazısında belirttiğine göre de Sovyetler Birliği bu amaçla Suriye'yi silahlandırıyormuş, yine bu amaçla Bulgaristan soydaşlarımızın imhasına giriyormuş...

Sovyetler Birliği'nin yaptığı tatbikata Türkiye'yi de davet ettiğini, Suriye ve Bulgaristan için girişilen karalama kampanyalarını anlatmayacağım. Yalnızca Ergun Göze'ye kendi yazısından bir gün önce yine kendi gazetesinde yayınlanan Prof. Fahir Armaoğlu'nun yorumunu okumasını salık vereceğim. Şöyle yazıyordu Armaoğlu:

"...**Amerika** ile Savunma ve Ekonomik Işbirliği Anlaşması'nın müzakereleri arifesinde, CIA ve onunla bağlantılı olan birtakım kuruluşların Türkiye'ye karşı bir korkutma kampanyası içine girdikleri de gözden kaçmamaktadır. Böyle zamanlarda daima alışılageldiği gibi Sovyetler'in Türkiye'yi istila planları, Sovyetler'in Kafkasya'da büyük manevralar yaptıkları, büyük kuvvetler yığdıkları, Türkiye'ye yönelik bilmem ne kadar füze vs. yine piyasaya sürülmeye başlanmıştır..."

Armaoğlu'nun sözlerine yerli ve yabancı şirketlere silah üretme izni verilmesi için hazırlanan kanun tasarısını eklemek gerekiyor. Tasarıya göre üretime katılacak tekeller bütçe dışından oluşturulacak 400 milyar liralık bir fondan desteklenecek.

Genel Kurmay Başkanı Orgeneral Necdet Üruğ'un Sovyetler Birliği'ne yaptığı gezinin sonuçları halktan gizlendi. ABD kaynaklı haberler allanıp pullanıp yorumlanarak yaygınlaştırıldı, ortalık toza dumana boğuldu. Bu toz duman arasında Savunma ve Ekonomik Işbirliği Anlaşması bir yıl daha uzatıldı.

Özal'ın Avrupa Parlamentosu kararını umursamaz görüntüsünün ardında da ABD'ye biraz daha bağlanmış olmanın verdiği rahatlık yatmıyor mu?

Armaoğlu'nun da dediği gibi, yıllardır süren oyun tekrarlandı. Hem ABD'ye yeni ödünler verildi, hem halkın cebinden 400 milyar daha tekellere peşkeş çekildi. Ulusal çıkarlarımız ABD çıkarlarına bir kez daha feda edildi. Yani alavere dalavere Kürt Memet nöbete. Bu oyun böyle daha ne kadar sürdürülebilir dersiniz?

Dedemin sesi hala kulaklarımda. **"Ben gözümle gördüğüme inanırım, Ruslar bizim dostumuz..."**

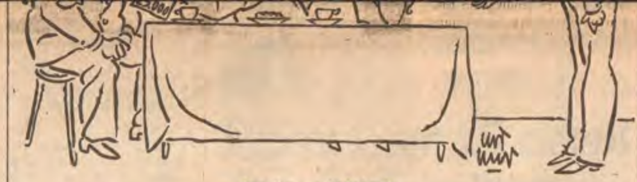

Amerikan usulü kahvaltı...

Savunma ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması (SIA) uzatıldı

ABD ile 1980 yılında imzalanmış olan Savunma ve Ekonomik Işbirliği Anlaşması Türk hükümetince yasal süre içinde fesih talebinde bulunulmaması nedeniyle otomatikman bir yıl daha uzatılmış oldu.

Dışişleri yetkilileri bir taraftan anlaşmanın uzamadığını iddia ederken, diğer yandan **"Biz ABD'yi görüşmeye davet ederken katı davranmak istemedik. O yüzden fesih maddesini koymadık. Biz esnek davranınca da ABD işi uzatma imkanını buldu."** diyerek gerçeği ortaya koymak zorunda kalıyorlar.

Bilindiği gibi bir süredir ABD ile yeni bir Savunma ve Ekonomik Işbirliği Anlaşması üzerinde görüşmeler devam ediyordu. ABD anlaşmanın aynen uzatılmasını istiyordu. Evren-Özal iktidarı ise vereceği yeni ödünlere karşılık birşeyler ister görünümünde idi. Bu konuda Özal New York'ta Cumhuriyet gazetesine verdiği özel demeçte:

"Ben ona üsler veriyorsam, karşılığında ticaretimin artmasını isterim. Yoksa hep el açmak durumunda kalırız. ABD'ye ihracatımız 400 milyon, ithalatımız ise 1 milyar 300 milyon" diyerek iki ülke arasında ticaretteki eşitsizliği ortaya koyarken, aynı günlerde yeni bir ödün daha verildi. ABD'ye ham bez ve yapay iplik ihracatında gönüllü kısıtlamaya gidildi. Böylece Özal'ın sözleri ile davranışları arasındaki çelişki bir kez daha gözler önüne serildi.

Özal aynı demecinde süresi uzatılan bu anlaşmanın geçmişte Türkiye halkına ne getirdiğini de şu sözlerle dile getirdi: **"Türkiye'deki müdafaa paktı dolayısıyla askeri tesisler meselesi, NATO vecibeleri, bu tesislerin kullanılış esasları anlaşmanın önemli bir kısmını meydana getiriyor. Türkiye'nin buna karşılık alacağı kendi silahlı kuvvetlerini güçlendirecek imkanlardır. Burada söylenen belli rakamlara bağlanmış değil. Çaba gösterilecek deniliyor anlaşmada. Savunma sanayii ile ilgili hükümler vardı, bunlar işlemedi."**

Tüm bunlar bilindiği halde yine de anlaşma uzatıldı. ABD'ye yeni ödünler vermenin önü açıldı. Evren-Özal iktidarının bu ulusal çıkarları hiçe sayan tutumuna ABD'nin ilk cevabı Türkiye'den gömlek ithalini durdurmak oldu. Sümerbank'ın ABD'ye ihraç edilmek üzere bağlantısını yaptığı 1 milyon 300 bin gömlek depolarda kaldı.

lerinin üretimini gerçekleştirecek olan ABD'nin General Dynamics, ITT ve General Electric tekellerinden sonra, ABD'nin büyük silah tekellerinden Westinghouse firmasının da Türkiye'de faaliyete başlayacağı açıklandı. Yapılan açıklamaya göre, Westinghouse tekeli, Türkiye'de F-16 bombardıman uçaklarına takılacak radarların yapımının yanısıra, Hava Kuvvetleri'ndeki bazı radar ve elektronik silah sistemlerinin bakımını ve yenileşmesini yapacak, ayrıca yer radarları, savaş uçakları ve mikrodalga radyolink sistemlerinin üretimini gerçekleştirecek.

Bu alanda faaliyet gösterecek olan Westinghouse firmasının, Türkiye'de Alarko Holding, Koç Holding, Asil Nadir Şirketler Grubu, Profilo Holding, OYAK ve ordu vakıflarıyla ortak şirketler kuracakları açıklandı ve bu savaş araç ve gereçlerinin üretimi için, 1 milyar dolarlık (560 milyar lira) yatırım yapılacağı belirtildi.

Ayrıca, Türkiye'de silah sanayii kurma planı çerçevesinde, Asil Nadir Şirketler Grubu'nun Ingiltere'nin önde gelen silah tekelleri **"British Aerospace"** ve **"Plesay"** ile **"Know-how"** anlaşması imzaladığı açıklandı ve bu anlaşma çerçevesinde, Türkiye'de **"Rapier British"** füzelerinin ve **"Vickers"** tanklarının üretileceği belirtildi. Asil Nadir Şirketler Grubu tarafından yapılan açıklamaya göre, Türkiye'de üretilecek olan **"Vickers"** tankları ve **"Rapier British"** füzeleri Türk Silahlı Kuvvetleri'nin yanısıra, Ortadoğu ülkelerine pazarlanacak ve bunların üretimini gerçekleştirmek amacıyla kurulacak şirketlere, bazı yerli holdinglerle ordu vakıfları ortak edilecek.

"Destekleme fonu" neyin nesi?

Ancak Türkiye'de kurulması kararlaştırılan **"silah sanayii"**nin boyutlarının, bunlardan çok daha geniş kapsamlı olduğu, 7 Kasım 1985 tarihinde TBMM'inde kabul edilen **"Savunma Sanayii Destekleme Fonu Yasası"** ve bu çerçevede yapılan açıklamalar sonucu ortaya çıktı. Ilgili yasaya göre, Türkiye'de kurulması kararlaştırılan silah sanayiini finanse etmek amacıyla **"Savunma Sanayiini Destekleme Fonu"** adı altında bir fon kurulacak.

Gelir ve kurumlar vergisinin yüzde 2,5'i, tekel maddeleri ve petrol ürünlerinden alınacak yüzde 5

leri, **"savunma sanayiimizi millileştiriyoruz"**, **"savunma sanayiimizi kuruyoruz"** sloganlarıyla olayı çarpıtırken ve olguya, bir **"ulusallık"** kılıfı uydurmaya çalışırlarken, **"Savunma Sanayiini Destekleme Fonu"** yasa tasarısı TBMM'nde görüşüldüğü sırada, SHP milletvekillerinin **"Savunma Sanayii"** sözcüğünün **"Milli Savunma Sanayii"** olarak değiştirilmesi isteml doğrultusundaki önergeleri, ANAP oylarıyla reddedildi ve böylece, Evren-Özal ikilisinin **"ulusal"** sözüne bile tahammülleri olmadığı kanıtlanmış oldu.

Savunma Sanayiini Destekleme Fonu'nun kurulmasıyla birlikte, Özal hükümetine yabancı silah tekelleriyle yerli holdinglerin başvuruları yoğunlaştı ve silah sanayiinin değişik alanlarında kurulacak şirketlerin faaliyet konuları belirlenmeye başladı. Örneğin, Alarko Holding'in başkanı Üzeyir Garih konuyla ilgili bir açıklama yaparak, **"kurulacak silah sanayiinin özel malzeme, yedek parça ve elektronik dallarına talip olduklarını ve konuyla ilgili olarak hükümete başvurduklarını"** belirterek, savunma sanayiinin yatırım kapasitesinin 10 yılda 10 milyar dolar olacağını söyledi.

Koç Holding tarafından yapılan açıklamada ise, bu kuruluşun savunma sanayiinin füzeden elektroniğe, radardan zırhlı araçlara kadar çok alanda faaliyet göstereceği belirtilerek, **"bu girişimlerde Koç Holding 52 yıllık ortağı ABD Ford firmasıyla birlikte hareket edecektir"** denildi. Bunların yanısıra, Ercan Holding, Profilo Holding, Beyma Imteks, Asil Nadir Şirketler Grubu, Sabancı Holding, OYAK ve benzeri büyük kuruluşların, silah sanayiinin değişik kollarında faaliyet göstermek istedikleri ve bunun için, Özal hükümetine başvurdukları belirtildi.

Öte yandan, bu gelişmeler çerçevesinde, Sanayi ve Ticaret Bakanı Cahit Aral bir açıklama yaparak, ABD firmalarının yanısıra, Federal Almanya, Fransa, Ingiltere ve Isviçre firmalarının da silah sanayiine girmek istediklerini ve bu konuda başvuruda bulunduklarını belirterek, bu kuruluşların adlarının şimdilik açıklanmayacağını söyledi. Bakan yaptığı açıklamada, Leopard tankları, askeri nakliye uçakları ve helikopter üretimine ilişkin olarak Kanada, Federal Almanya ve Italyan firmalarıyla görüşmelerin sürdürüldüğünü belirtti.

Değişik kaynaklardan aynı yalanlar

ABD ile Savunma ve Ekonomik Işbirliği Anlaşması görüşmeleri sürerken, bir yandan da gazetelerde Sovyetler Birliği aleyhine haber ve yorumlar alabildiğine arttı. Işte bunlardan birkaç örnek. 25 ekim günlü **Tercüman**'da FAC'de yayınlanan **Die Welt** kaynak gösterilerek **"Rusya'nın Suriye'de Türkiye'ye karşı cephe oluşturduğu"** haberi yayınlanırken, aynı haber **Die Welt**'te de **Tercüman** gazetesi kaynak gösterilerek yayınlanıyordu.

İşçiler harç sorununu tartışıyor... Konsolosluklarda eylemler... Binlerce imza toplanıyor...

Pasaport soygununa karşı tepkiler artıyor

Konsolosluklarda alınan pasaport harçlarının yüksekliği Batı Avrupa'daki Türkiyeli göçmen işçiler arasında büyük tepkilere yolaçtı.

Federal Almanya'da FIDEF'in açtığı imza kampanyası başarı ile sürüyor. Kendilerinden imza istenen, bildiri verilen işçiler konuyu ilgi ile karşılıyor, sorular soruyorlar ve kendi çevrelerinde bildiri dağıtmak, imza toplamak isyorlar.

16 kasım günü Stuttgart Başkonsolosluğu önünde ve binada bildiri dağıtıldı. Konsolosluk görevlileri, işçilerle sohbet eden ve bir taraftan da bildiri dağıtanlara engel olmak istediler. Ancak konsolosluğa işlerini takip etmek için gelen işçilerin itirazları ve bildiri dağıtanlara sahip çıkması nedeniyle bu istekleri sonuçsuz kaldı.

20 kasım günü Federal Almanya'da tatil günü olması nedeniyle konsolosluğa iş takibi için gelenlerin sayısı fazlaydı. Tekrar Başkonsolosluğa gidilip bildiri dağıtıldı, sohbet edildi. Konsolosluk görevlilerinin çağırdıkları polis yine olaya müdahale edemedi. Çünkü yine işçiler bildiri dağıtanların yanında yer almışlardı. Bir taraftan bildiri dağıtılıp sohbet edilirken, bir taraftan da Türkiye Postası satılıyordu. Olayı yerinde izleyen Türkiye Postası gönüllü muhabiri izlenimlerini şöyle aktarıyor:

Stuttgart Başkonsolosluğu daha açılmadan bildiriler dağıtılmaya başlanmıştı. Bildiri alanlar kendi aralarında bildirileri değerlendiriyorlar, dağıtanlarla konuşuyorlardı. Bu dağıtım ve sohbet konsolosluk açıldıktan sonra binanın bekleme bölümünde de devam etti. Yaşlı bir işçi bildiriyi almış: **"Ne var bunun içinde, gene devlet aleyhinde mi?"**

– Yok be dayı, pasaport harçlarının düzeltilmesi için.

– Sana mı kalmış? Devlet ne güne duruyor?

Bu soru üzerine oradaki diğer işçiler söze karışıyor:

– Kim geldiyse döviz diye diye başka birşey demedi.

– Yıllarca altın yumurtlayan tavuk olarak görüldük...

Herkesin konuştuğu tek konu pasaport harçları. Herkesten bir tepki geliyor:

– Hem saatlerce bekletip parayı alıyorlar, hem de bilmem ne kurumuna yardım diye bir başka haraç istiyorlar.

– Yeni yıl geldi, Özal oğluna yeni araba hediye edecek.

Ve bu sırada odaya girip çıkanların suratları bir karış. İşlerini bitirenlerden bazıları bildirilerden bir yerine birkaç tane işyerlerine götürmek için alıyorlar.

Konsolos yardımcısı yanında iki koruma görevlisi ile geliyor, kendisine bildiri uzatılıyor. Almıyor ve sinirli bir şekilde:

– Defolun buradan,

– Neden? Pasaport harçları yük sek demek suç mu?

– Siz vatandaşın kafasını bulandırıyorsunuz, Türkiye aleyhine çalışıyorsunuz.

Bildiri dağıtanlarla birlikte işçiler de itiraz ediyor:

– Bugüne kadar bize hiçbir şey vermeyen T.C. hükümeti şimdi de pasaport değiştirme adı altında başka bir soygun gerçekleştiriyor. Biz bu paraları günde sekiz saat akord başında alınteri dökerek kazanıyoruz. Sokaktan süpürmüyoruz.

Konsolos yardımcısı görevliye polis çağırmasını söylüyor. Bu sırada işçilerden biri sanki inat olsun diye yanımıza yaklaşıyor:

– Bir gazete de bana ver hemşerim, diyor. Sohbet arasında bir taraftan satılan **Türkiye Postası**'nı istiyor. Artık oradakilerin hepsi bildiri dağıtanların çevresini sarmıştır. Bildiriler alıyorlar, sorular soruyorlar. Alman polisi geldi, birşey diyemeden çıkıp gittiler.

Bildiri dağıtanlar elleri boş, yürekleri heyecan, umut dolu geri dönenlerken konuşuyorlar:

– Çok bildiri dağıttım, bu bildiri gibi yüzde yüz alınanını görmemiştim. Kısmet oldu onu da gördüm. Konsolos efendi işçilerin karşısında mat oldu.

Hollanda'da tepkiler yükseliyor

Pasaport harçlarına tepkiler Hollanda'da da sürüyor. **Türkiye Postası** Hollanda temsilciliğinin konsolosluktan 8 kasımda aldığı bilgiye göre, Hollanda'da pasaport ücreti 119 gulden (HLF). Konsolosluk bir pasaportun toplam 250 guldene maloldığunu bildiriyor. Aradaki fark pasaportun geçerlilik süresinin işlenmesi için alınıyor. Ancak bu konuda konsolosluk somut bir açıklama yapmadı. Elbette ki bu 250 guldenin içinde işçilerin yol parası, o gün için işlerinden olmaları vb. yok. Aşağıda Hollanda temsilcimizin konuştuğu Türkiyeli göçmenlerin bir kısmının bu konudaki düşüncelerini yayınlıyoruz.

Feyzi: 10 senedir Hollanda'dayım. 5 çocuğum var. Pasaport başına 250 gulden istiyorlar. Ailemin diğerlerini de sayarsak 13 kişiyiz. Bu kadar parayı ödeyemem.

Erol: Ben bu parayı çok buluyorum. Üstelik işsizim.

Musa: 7 senedir Hollanda'dayım. Şu anki pasaportumdan memnunum. Bizi bol süt veren inek gibi sağmaya alıştılar. 250 gulden çok.

Osman: Demiryolu işçisiyim. Geniş bir aile için bu çok para. Döviz alabilmek için en sonunda bu yola başvurdular. Askerlik parası da duruyor. Ne yapacağımızı şaşırdık.

Caferoğlu: 45 yaşındayım. Yaşlı olduğum için iş bulamıyorum. 5 pasaport var. Bu kadar parayı ben izin için bile zor biriktiriyorum. Avrupa'daki tüm işçiler birleşip bu paranın kaldırılmasını istemeliler.

Alaattin Beyit: 35 yaşındayım. Askerliğimi işimi kaybetme korkusundan ve bedeli ödeyecek para bulamadığım için yapamadım. Avrupa'da gördüğüm en büyük ticarathane bizim Türkiye Konsolosluğudur.

A.H.: Leynburg hastanesinde temizlik işçisiyim. Kocam işsiz. 3 çocuğumuz var. Durup dururken bu 1250 gulden yüreğimizi karartı.

İş hukukunun patronlardan yana değiştirilmek istenmesi

İşçiler grev hakkını savunuyor

Federal hükümet yetkililerinin ve Başbakan Kohl'ün, uzun süredir tartışma konusu yapılan İşi Teşvik Yasası'nın 116. maddesinde bu yıl bitmeden değişiklik yapılacağını açıklamaları üzerine sendikalar alarma geçti. Bu maddeyle ve hükümetin planlarıyla ilgili sendikal eğitim yoğunlaştırıldı. Sendikaların yürütme kurulu üyeleri biraraya geldi ve olağanüstü DGB Yönetim Kurulu toplantısı düzenlendi. IG Metall tüm maaşlı kadrosunu Frankfurt'ta topladı.

1984 yılında sürdürülen 35 saatlik çalışma haftası isteminin gerçekleşmesine yönelik grevler nedeniyle başlayan işçi-işveren çatışmaları, federal hükümetin iş hukukunu işverenlerden yana değiştirmek istemesi ve **Federal Çalışma Dairesi**'nin tarafsızlık ilkesinin pratikte ortadan kaldırılma-

DGB Eylem Haftası çerçevesinde düzenlenen yürüyüş ve mitinglere 600 binden fazla emekçi katıldı. Ne var ki, bu eylemlerden sonra Çalışma Bakanı **Blüm** ve Başbakan **Kohl**'ün yılbaşına kadar yasada gereken değişikliğin yapılacağını açıklaması sendikaları tekrar alarma geçirdi.

IG Metall sendikası Kuzey Almanya bölgesi başta olmak üzere konuyla ilgili sendikal eğitimi hızlandırdı. Bu eğitimlerin sonunda bölgesel eylemler başlatılacak. Sendikalara saldırının yoğunluğu nedeniyle IG Metall tarihinde bir benzeri daha olmayan bir önleme başvurdu. Tüm maaşlı kadrosunu 20 Kasım günü Frankfurt'ta düzenlenen toplantıya çağırdı. Toplantıda DGB Yürütme Kurulu ve ona bağlı tüm sendikaların başkan ve yöneticileri de hazır bulundu. IG Metall kadroları hükümeti

Pasaportlar yenilenirken

Hasan ÖZCAN
FİDEF Genel Başkanı

Pasaport yenilemesinde yurttaşlarımızdan haksız yere alınan yüksek ücrete karşı büyük bir tepki var. Derneklerimizden gelen ilk bilgilerin ortak yanı pasaport harçlarının düşürülmesi kampanyamıza gösterilen ilginin gerçekten çok yüksek olduğudur. Arkadaşlarımız bunu, yurttaşlarımızın kendilerinden **"Bana biraz fazla bildiri ve imza formulü verin, bunları çalıştığım fabrikada, mahallede dağıtmak istiyorum. Federal Almanya'nın diğer şehirlerindeki akrabalarıma göndermek istiyorum."** talepleriyle dile getirdiklerini söylüyorlar. İmza kampanyamıza gösterilen bu büyük ilginin kaynağı nedir?

Federal Almanya'da Kohl hükümeti'nin işbaşına gelmesiyle başlayan ve yerli yabancı tüm işçileri, kadınları, gençleri, emeklileri, sakatları ilgilendiren bir dizi kısıtlama gerçekleştirilmiştir. Eğitimi teşvik yardımının kısıtlanması, hastahaneye yatanların veya kur'a gidenlerin gün başına ödemek zorunda oldukları masrafların yükseltilmesi, hastalık halinde ödenen paranın ilk 9 haftadan sonra kesintiye uğramasının ilk 6 haftadan sonra başlatılması, konut yardımında kısıtlama yapılırken, konut kiralarının yükseltilmesi, işsizlik parasının son aylığın yüzde 68'ine göre hesaplanırken bunun yüzde 63'e düşürülmesi, aynı şekilde İşsizlik yardımının yüzde 58'den yüzde 56'ya düşürülmesi, sosyal yardım alabilme koşullarının ağırlaştırılması, izin paralarından sosyal sigorta aldatı kesilmesi, yılbaşı ikramiyelerinin vergi dışı tutulan 600 DM'lık bölümünden de vergi alınmaya başlanması, analık yardım parasının 750 DM'den 510 DM'ye düşürülmesi vs.

Bilindiği gibi, daha önce Türkiye'deki çocuklarımıza ödenen çocuk paraları kısıtlanmış 15 DM gibi gülünç bir ödeme yapılmaya başlamıştır. Şimdi 1 Ocak 1985'den başlayarak Türkiye'deki çocuklarımızın vergi karnelerinde gösterilmesi önlenmektedir. Çeşitli kaynaklar 16 yaşından küçük 150 bin çocuğumuzun Türkiye'de olduğunu göstermektedir. Böylece binlerce yurttaşımız 1986 yılında ortalama 1800 DM kayba uğrayacaktır. Kohl hükümeti ise bundan yılda 65 milyon mark kazanmayı hedeflemektedir.

Kohl hükümeti ve burjuva basınının yoğun propagandası ile ortaya atılan **"Geri dönüş primi"**nden kazançlı çıkanların kim olduğu şimdi daha iyi görülmektedir. FIDEF'in zorla geri göndermeye karşı çıkışının ne denli haklı olduğu ortaya çıkmıştır. Geri dönen yurttaşlarımızın önemli bir kesimi daha ilk yılda yanlış bir karar verdiklerini pratik yaşamlarında görmüşlerdir. Ama Kohl hükümeti, yalnız kendi ödediği sigorta primlerini alıp işveren paylarını bırakan yurttaşlarımız sayesinde Sosyal Sigortalar Kurumu'nda 4 milyar mark'ık bir kazanç sağlamıştır.

Yurttaşlarımızın cebine uzanan soyguncu eller bunlarla da sınırlı değildir. Kohl hükümeti soyar ve Türkiye'deki yönetim durur mu? 12 Eylül'de silah zoruyla yönetime el koyan generallerin ilk işi, gençlerimizden **"Bedel"** adı altında 20 bin DM haraç almak oldu. Sonra gençlerimizin haklı tepkisiyle bunu 15 bin DM'ye düşürdü. FEBAG'da toplanan gençlerimiz bedeli 5 bin DM'ye düşürme mücadelesini sürdürüyorlar. İşçi şirketleri propagandası ile soyulan yurttaşlarımızın sayısı 15 bindir. Her biri en az 250 milyon markık 300 işçi şirketinin yüzde 94'ü holdinglerin eline geçmiştir. İşçilerimizin kaybı milyarlarla ölçülmektedir. Şimdilerde yeni bir yasa ile konut tasarruf fonlarındaki 2 milyar DM ve bir o kadar da kredinin Türkiye'ye aktarılması için olanaklar yaratılmak isten-

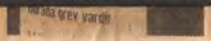

İşlama Dairesi'nin tarafsızlık ilkesinin pratikte ortadan kaldırılması çabaları sonucu giderek alevlendi. Bilindiği gibi 1984 yılında sadece 55 bin işçi grev yaptığı halde 170 bin işçiye karşı lokavt ilan edilmişti. Ayrıca grevlerden etkilendiğini iddia eden işletmeler işveren örgütlerinin yönlendirmesine karşı 373 bin işçiye karşı soğuk lokavt uygulamış, yani kısa mesaiye gidilmişti. Soğuk lokavta uğrayanların 315 bini grev bölgesinin dışında olmasına rağmen Federal Çalışma Dairesi bu işçilere kısa mesai parası ödemeyi reddetmiş ve tarafsızlık ilkesini zedelemişti. Ancak sendikaların başvurusu üzerine sosyal mahkemeler olayı incelemiş ve işçilere hak vermişti. Ne varki çalışma daireleri bu paraların ödenmesini buna rağmen geciktirmişlerdi.

1984'de 35 saatlik çalışma süresi için verilen mücadelenin, bu istem tümüyle gerçekleştirilmemiş de olsa, patronların yenilgisiyle sonuçlanmış olması sendikalara karşı saldırıların yoğunlaşmasına yolaştı. Hele 38,5 saatlik çalışma haftasının uygulanmasıyla birlikte işverenlerin sadece metal iş kolunda 100 bin civarında yeni işçi almak zorunda kalması ve bir o kadar işçinin çıkışının engellenmesi sendikalara ve grev hakkına karşı Federal Almanya tarihinde görülmemiş bir saldırının başlamasına neden oldu.

Bir taraftan özellikle Hessen eyaletinde grevlerde öncülük yapmış Türkiyeli işçiler işten çıkarılmak istenirken, diğer taraftan da işverenlerin çıkarları doğrultusunda politika uygulayan Kohl hükümeti aracılığıyla iş hukukunun değiştirilmesine çalışıldı. Çalışma ve Sosyal Düzen Bakanı **Blüm** Federal İş Mahkemesi eski Başkanı **Gerhard Müller**'e bir rapor hazırlattı. Bu raporda lokavt, soğuk lokavt ve saldırı lokavtının yasallaşması öngörülüyor ve uyarı grevlerinin yasaklanması isteniyordu. Ayrıca **"grev nedeniyle"** kısa mesaiye uğrayan işçilere kısa mesai parası verilmemesi de istemler arasında yeralıyordu. Bunun anlamı ise Bavyera eyaletindeki bir grev nedeniyle Hamburg'daki bir işletmenin işçilerine lokavt uygulaması ve lokavta uğruyan işçilerin çalışma dairesinden para alamamasıdır.

Grev hakları derinlemesine sınırlanmak ve aralarındaki dayanışmaları kırılmak istenen işçiler sendikalara ve sendikal haklara saldıran Kohl hükümetine sert bir yanıt verdiler. Ekim ayındaki öna bağlı tüm sendikaların başkan ve yöneticileri de hazır bulundu. IG Metall kadroları hükümetin planları üzerine tartıştılar ve sendikaların en sert yanıtı vermesi konusunda kararlılıklarını dile getirdiler. Toplantının akabinde DGB Yönetim Kurulu olağanüstü olarak toplandı ve tüm DGB sendikalarının bu mücadeleye katılması karar altına alındı. IG Metall Başkanı **Hans Mayr** konuyla ilgili yaptığı açıklamada şunları dile getirdi:

"Başbakan, dışa karşı henüz bu konuda bir karar vermemiş gibi bir tutum takınıyor. Sendikalar, Başbakanla konuşmaya hazırlar, ama gerekirse savaşıma da hazırlar.

Çünkü sadece konuşma, görüşme ile grev hakkımıza yapılan saldırı püskürtülemez. Tüm emekçiler, grev haklarının ellerinden alınmasına izin vermiyeceklerini göstermelidirler.

Grev hakkına karşı hazırlanmış olan bu saldırı, Federal Almanya Cumhuriyetinin kuruluşundan bu yana emekçilere yöneltilen en büyük meydan okumadır. Biz ancak savaşırsak, varolabiliriz!"

Şimdi DGB saflarında örgütlü işçiler en önemli haklarından olan grev hakkını savunmak için yığınsal eylemlere hazırlanıyorlar.

Foto: METALL

Foto: Udo Hoffmann

DGB Gençliği'nin kurultayı toplandı

Alman Sendikalar Birliği DGB'nin gençlik örgütünün Federal Kongresi 20 kasımda sona erdi. Köln'deki kongreye 140 delege ve 90 konuk katıldı. Çeşitli ülkelerden sendika gençliği temsilcilerinin de hazır bulunduğu kongrede DGB Gençliği'nin politik yapısı ve bağlaşıklık politikası tartışmalara damgasını vuran konular oldu. DGB Yönetim Kurulu'nun gençlik çalışmalarıyla sorumlu üyesi Ilse Brusis yaptığı selamlama konuşmasında DGB Gençliği'nin sadece sendikaların geleceği olmadığı, aynı zamanda politik bir gençlik örgütü olduğu görüşünü vurguladı. Daha sonra konuşan delegeler eylemlere yönelik aktif bir politikanın kaçınılmazlığı üzerinde durdular.

Sendika gençliğinin bağlaşıklık politikasının Yönetim Kurulu raporuna alınması ve bu konuda önergeler verilmesi üzerine, konu delegeler tarafından canlı bir şekilde tartışıldı. Kimi delege ve yöneticiler DGB Gençliği'nin başka örgütlerle **"yıpratıcı bağlaşıklıklar"** oluşturmasını eleştirirken, özellikle 35 saatlik çalışma haftası ve barış eylemlerindeki olumlu deneylerini aktaran delegeler de bağlaşıklık politikasının geniş güçlere hitap etmesini istediler. Alınan karar da bu yolda oldu.

Sunulan 140 önergenin tartışılması sırasında DGB Gençliği'nin yabancı düşmanlığına karşı kampanyası da ele alındı.

konut tasarruf fonlarındaki 2 milyar DM ve bir o kadar da kredinin Türkiye'ye aktarılması için olanaklar yaratılmak istenmektedir. Yurttaşlarımızın bir ev sahibi olabilme istemleri, Kohl hükümeti tarafından geri dönüşe zorlanmaya yöneltilmektedir. Özal ise, bu yolla elde edeceği 4-5 milyar markı düşünmektedir. Serbest dolaşım hakkının 300 milyon mark karşılığında ertelenmesi **"her şey satılıktır"** diyen Özal'ın yurtdışındaki işçilerimizin haklarında satmaktan geri durmadığını göstermektedir.

Soyguncular bununla da sınırlı kalmıyorlar. Görevleri yurtdışındaki yurttaşlarımızın sorunlarına yardımcı olmak olan konsoloslukler, bir yandan tüm ilerici, yurtsever, demokrat güçler üzerinde baskı uygulanan diğer yandan yurttaşlarımızın soyulduğu yerler durumuna sokulmuştur. Psikolojik baskı altında **"donanmaya yardım"** adında toplanan haraç, en küçük bir işleme istenen aşırı ücretler hem bir sorumsuzluk örneğidir. Alman nüfus dairelerinde 3 DM olan bir DAVET BELGESİ hangi ölçülere göre konsolosluklarda 140 DM'yi bulmaktadır? Türkiye'de 9 DM olan bir pasaport için burada hangi ölçülere göre 102 DM istenmektedir?

İşte pasaport yenilenmesindeki bu haksızlığa karşı çıkışımıza yurttaşlarımızın büyük ilgi göstermesinin nedeni budur. 14-15 aralık tarihlerinde toplanacak olan 12. Temsilciler Kurulumuz bu sorunları daha detaylı ele alacak ve yurttaşlarımızın haklarını savunma yönünde daha aktif görevler üstlenecektir. Yurttaşlarımızı ilgilendiren hiç bir sorun, bizim ilgi alanamızın dışında kalamaz. Pasaport yenilemesindeki bu soygun derhal durdurulmalıdır. Yeni pasaportun değeri 15 DM'dir. Yurttaşlarımızın ödeyeceği ücret bu olmalıdır. FIDEF tüm yurttaşlarımızı bu hakli istemi desteklemeye ve başlamış olan imza kampanyamıza katılmaya çağırıyor.

SENDİKACI GÖZÜYLE

Görevlerimiz bitti mi ?

Ümit KÖSEOĞLU

Ekim ayı ortalarında Federal Almanya'nın (FAC) çeşitli kentlerinde gerici Kohl hükümetinin planladığı yasa değişikliğine ve kitlesel işsizliğe karşı yapılan DGB eylem haftası kapanış mitinglerine 600 bin kişi katıldı. Bu küçümsenmeyecek bir rakkamdır. Fakat **"Yeterli mıdır"** sorusuna **"Evet"** diyemiyeceğiz. Son günlerdeki gelişmeler bizlerin bu kanısını doğruluyor.

Gerici hükümet eylem haftasına rağmen işçi temsilciliği seçim yönetmenliğini kapsamına alan İşyeri Teşkilât Yasası (ITY) ile, grevler esnasında, grev bölgeleri dışında kısa çalışma zorunda kalan işçilere, kısa çalışma parası ödenmesiyle ilgili Çalışmayı Teşvik Yasasını (ÇTY) değiştirme çabalarını arttırarak sürdürüyor.

Hükümetin FDP kanadı ve özellikle parti başkanı Martin Bangemann, ÇTY'da yapılacak değişiklikle, grevlerden etkilenen küçük işletmeleri **"Kurtarma"** yoluyla, yaklaşan eyalet ve federal seçimlerde onlardan destek umuyor.

CDU/CSU'nun ümitleri ise, ITY'nın değiştirilmesiyle kendilerine yakın grupçukların işyerlerinde ve işçi temsilciliği içersinde güçlendirilmesi yolunda.

FAC'de yerli-yabancı tüm çalışanların günümüzde en yakıcı sorunlarından olan bu konu üzerinde görüşleri sorulan hükümetin başı ve işverenlerin baş tacı Kohl, kendi sorumluluğunu sendikalara ve işverenlere yüklüyor. DGB'nin sert tepkisine ve taviz vermez tutumuna rağmen **"Çözümü önce kendi aralarında arasınlar"** diyor. Sendikalar ile işverenler arasında konu üzerinde herhangi bir anlaşmanın olanaksızlığını daha baştan beri bilenlere Kohl'ün yanıtı şöyle: **"Hükümet kararını yıl sonuna kadar verecektir"**. Bu karanın nasıl bir karar olacağını bilmek için müneccim olmaya hiç gerek yoktur.

Oynanan oyun nedir? Koalisyon hükümeti içersinde yasa değişikliği konusunda görüş ayrılıkları vardır. Küçük de olsa bir grup, grevler esnasında kısa çalışma parasının kesilmesiyle CDU/CSU'nun seçimlerde oy kaybedeceğini savunarak, yasa değişikliğini ısrarla isteyen FDP'ye taviz verilmemesini istemektedirler. Diğer bir grup CDU/CSU'nun ITY'daki değişiklik istemini, FDP'nin istemiyle değiş-tokuş yaparak, FDP'yi daritmadan koalisyonun ayakta kalmasına çalışmaktadırlar. Başbakan Kohl bunun için zaman kazanmak istemektedir. Bu tür değiş-tokuş örneklerini geçmişte yaşamadık mı?

Şimdi bizlere düşen görev, DGB eylem haftasını sürdürmek, eylemleri günlük yaşantımızın bir parçası yapabilmek ve çevremizi bu eylemlere çekebilmek için kolları sıvamak olmalıdır. Hâlâ olayı ve getireceği sonuçları bilmeyenler vardır. Birlik sendikalarımızın sürdürdüğü yerel eylemlere çekilemeyenlerin sayısı, çekebildiklerimizin bir kaç katıdır.

"Adam sende, boş vercilere, yok canım hükümet bu yasaları çıkaramaz" diyenlere, IG Metall sendikasının bildirisinden aldığımız bir çift sözümüz var; **"Hitler sendikaları kapadı, bu hükümet haklarımıza saldırıyor"...**

Avrupa Milli Görüş Teşkilatları Genel Sekreteri Ali Efendioğlu sorularımızı yanıtladı

"Haklı bir isteği kim ileri sürerse sürsün destekliyoruz"

Türkiye Postası: Anladığımız kadarıyla Milli Görüş Teşkilatı olarak bedel konusunda FEBAG' ın öne sürdüğü istekleri yerinde buluyorsunuz.

Ali Efendioğlu: Evet, tabii ki. Zaten onun için davetiyeyi kabul ettik. Ve burada görüşlerimizi belirten bildiriyi okuduk. Elbette orada da belirttiğimiz gibi, haklı olan bir isteği kim ileri sürerse sürsün, haklıdır, destekliyoruz.

Türkiye Postası: Bedel sorununun çözümü için gençlerimize ne önerirsiniz?

Ali Efendioğlu: Yani gençlerin bu konuda başarılı olabilmesi için nasıl çalışmalar yapmaları gerekir diyorsunuz?

Türkiye Postası: Evet.

Ali Efendioğlu: Ben küçüklüğümden beri çeşitli cemiyet çalışmalarında bulundum. Tecrübelerime dayanarak şunu belirtmek isterim ki, bir fikrin başarıya ulaşabilmesi için devamlı o fikir etrafında çalışmalar yapmak gerekir. Ve topluma bu fikrin malolması gerekir. Biz bu konuda gerçekten şu ana kadar, FEBAG'ın bu daveti olmazdan önce, bu mevzuya tam adapte olabilmiş değildik. Diğer sorunlarımızın arasında bu konuya fazla zaman da ayırmadık, çalışma da yapmadık. Ama FEBAG' ın bu çağrısı neticesinde gençlerimizin haklı istemleri bizi de bu meseleyi düşünmeye, bu mesele etrafında gençlere yardımcı olmaya ve bundan sonraki programlarımızda da, cemiyet çalışmalarımızda da bu konuya yer ayırmaya sevkedecektir.

Türkiye Postası: Peki Milli Görüş Teşkilatı bu konuda ne yapmayı düşünüyor?

Ali Efendioğlu: Avrupa Milli Görüş Teşkilatı olarak Avrupa' nın çeşitli ülkelerinde ikiyüzün üzerinde camilerimiz ve cemiyetlerimiz var. Toplumun en çok girip çıktıkları yerlerden bu

Foto: Türkiye Postası

Ali Efendioğlu ile gazetemiz başredaktörü Ali Söylemezoğlu görüştü

malarını sağlamak üzere çalışmalar yapması bence uygun olur. Bunu bildirilerle, bu tür toplantılarla çeşitli kesimlere duyurmak, bu işin topluma mal olmasını sağlayacaktır. Şüphesiz ki toplumun gücü yaptırıcı bir güçtür, iktidarlara yaptırıcı bir güçtür. Böyle bir çalışma yapılırsa başarılı olacağı kanısındayım.

Türkiye Postası: FEBAG'daki gençler bu çalışmayı bir süredir sürdürüyorlar. Öte yandan gazetelerde sık sık Türkiye'deki ve özellikle yurtdışındaki gençler için "bunlar kaybolmuş bir nesildir, benliklerini kaybetmişlerdir" **şeklinde birtakım görüşler öne sürülüyor. Sizce bu görüşleri doğru olarak kabul etmek mümkün mü? Hele bu tür çalışmaları görünce.**

Ali Efendioğlu: Eğer bu gençler kaybolmuş gençlerdir diye bir iddia yapılıyor ise, bunun doğru olduğunu kabul etsek bile, herhalde bunun sorumlusu en başta bu iddiayı ortaya atanlardır. Ellerinde iktidarın güçleri olan kişiler bu gençlere sahip çıkmaz ve onların sorunlarına ilgi duymazlarsa, elbette onlar da kaybolmaya mahkum olabilirler. Kaldı ki ben bu kanaatte değilim. Şüphesiz arzu ettiğimiz,

gençler kaybolmuş bir gençlik değildir. Şüphesiz eksiklikleri olabilir, bazı yanlış kanıları da olabilir, ki bizim de olabilir, herkesin de olabilir. Gördüğüm kadarıyla sorunlarına sahip çıkıyor ve o konuda medeni insanların, modern insanların yapabileceği bazı çalışmaları yapabiliyorlar.

ALİ EFENDİOGLU

Demek ki bunlara yardım eli uzatılır ve onlarla işbirliği yapılırsa, memleketimizin, milletimizin ve insanlığın yararına çok şeyleri başarabilecek güçtedirler. Ben onu gördüm.

Türkiye Postası: Sempozyumda Alman kuruluşlarının da temsilcilerini gördük. Bedel sorunu bizim sorunumuz olmakla bera-

görüşten veya bu görüşten diye bir ayrım yapılması doğru değildir. Eğer bir meselede hak varsa ona hangi milletten olursanız olun, hangi dinden, hangi inançtan olursanız olun yardımcı olmak mecburiyetindesiniz. Yarın öbürgün aynı toplumun belli bir kesimini ilgilendiren haklı bir meselede de şüphesiz diğerleri sana sahip çıkacaktır. Böyle konularda onları yalnız bırakırsak, yarın haklı olduğumuz noktalarda biz de yalnız kalırız. Aslında toplumsal yaşayışın bir gereğidir bu. Haklı noktalarda, ihtiyaç olan noktalarda birbirinin yardımına koşmak, desteklemek iyi bir şeydir. Ben şahsen Almanların da bu meseleye sahip çıkmasını çok olumlu bir netice görüyorum. Bizim böyle bir toplantıya çağrılmamızı da olumlu bir hareket görüyorum. Bizim dışımızda olan, bu sorunlarla ilgili kuruluşların da çağrılması halinde çok daha iyi olacağı kanaatimi de söyleyebilirim.

Türkiye Postası: Okuyucularımıza söyleyeceğiniz başka birşey var mı?

Ali Efendioğlu: Gerçi mevzuyla fazla alakası yok ama şu organizenin ve tanışmanın, kaynaşmanın verdiği sevinçten dolayı gireceğim küçük bir mesele var, müsaadenizle. Aynı milletin evlatları, aynı vatanın insanları olarak bakıyoruz kimine sağcı, kimine solcu, kimine ilerici, kimine gerici diye adlar takarak onları ayrı ayrı kamplara bölüp birbirleriyle çatıştırıyorlar. Aslında bu emperyalist güçlerin bir taktiğidir. Bu oyuna düşmemek, birbirimizi başkalarından değil, karşı karşıya kendimiz tanımak mecburiyetindeyiz. Geliyor bazı güçler bazı imkanlarıyla, basınıyla, yayınıyla, fısıltı gazetesiyle efendim onlar şöyledir, böyledir diye onları bir öcü gibi gösteriyor. Tabii ki bu duyduklarımız karşısın-

HASAN ÖZEN: 1939 doğumlu, evli ve 5 çocuk babası. Mannesmann işçi temsilcisi. 1975'den bu yana IG-Metall Yabancılar Komisyonu Başkanlığı ve Yabancılar Danışma Meclisi üyeliği yapıyor. (Duisburg güneyi ve şehir merkezi için aday).

Dr. MÜMIN ÖZDEMIR: 1948 doğumlu ve evli. Hukuk fakültesinde doktora yaptı. 1978'den bu yana Türk-Danış olarak çalışıyor ve ÖTV sendikasının işyeri temsilcisi. Danışma Meclisi üyesi. (Rheinhausen, Homberg ve Ruhrort için aday).

RAMAZAN DIKILITAŞ: 1954 doğumlu. Evli ve iki çocuk babası. Thyssen çelik işletmelerinde sendika ve işçi temsilciliği görevlerinde bulunuyor. Beeckersweerth'teki Kaltwalzwerk'de sendikal çalışma yapıyor. (Kuzey I, Hamborn ve Walsum adayı).

HÜSEYIN AYDIN: 1962 doğumlu evli ve bir çocuk babası. 1982 yılından beri işçi temsilciliği ve IG-Metall Yabancılar Komisyonu üyeliği yaptı. Şu anda Yabancılar Meclisi üyesi. Işçi temsilciliği yedek üyesi. (Kuzey II, Meiderich ve Laar adayı).

Duisburg'da seçim hazırlığı

8 Aralık 1985 günü Duisburg'da oturan yurttaşlarımız ve öteki yabancılar danışma meclisi için oy kullanacaklar. Seçimlere birçok kişi aday olarak katılırken, dört liste de seçmenlerin oylarını kazanmak için uğraşacak. Her ne kadar, seçimlerle oluşsa bile, yabancılar meclisi yabancıların seçim hakkının yerini tutmasa da, bu yolda atılmış bir adım ve sorunlarımızın yetkili mercilere iletilmesinde önemli bir olanak olarak değerlendiriliyor. Bu nedenle kimin seçileceği sorusu sıradan bir soru olmaktan çıkıyor. Bazı adaylar kişisel çıkarlarını düşünüyor ve ilerde Türkiye'de milletvekili olmak için "yatırım" yapıyor.

Kimisi ise yıllardır yurttaşlarımızın sorunlarının çözümü yolunda sessiz ama etkili bir hizmet veriyor. Gazetemiz ise bu "sessiz" mücadele verenlerden biriyle, Türk-Danış Dr. Mümin Özdemir'le görüştü. Özdemir, Alman Sendikalar Birliği (DGB) ve Arbeiterwohlfahrt'ın desteklediği **Demokratik Sosyal Seçmenler Grubu (DSSG) listesinde yeralıyor. Kendisine seçimlerle, geçmişte yapılan çalışmalarla ve geleceğe yönelik istemlerle ilgili sorular sorduk.**

Türkiye Postası: Yabancılar danışma meclisi bugüne kadar atama yoluyla oluşuyordu. Şimdi ise seçimler yapılıyor. Bunda ne gibi bir yarar görüyorsunuz?

Mümin Özdemir: Amacımız ya-

Türkiye Postası: Yabancılar meclisinin seçimlerle oluşturulmasından öteye hak ve yetkilerinde başka değişiklikler söz konusu mu?

Mümin Özdemir: Şimdiye kadar yabancılar meclisi sosyal encümenin altında bir çalışma grubu olarak faaliyet gösteriyordu. Burada alınan kararlar önce sosyal encümende görüşülüyor ve orada alınan karara göre belediye meclisine aktarılıyordu. Şimdi yabancılar danışma meclisi kendisi bir bilirkişi encümen haline dönüşüyor. Yabancılarla ilgili sosyal, ekonomik, politik her konu önce yabancılar meclisinde görüşülecek. Burada alınan kararlar tavsiye niteliğinde belediye meclisine gelecek. Örneğin Duisburg kenti bütçesi belirlenirken yabancılarla ilgili harcamalar önce yabancılar meclisinde görüşülecek ve belediye meclisine somut öneriler götürülebilecek. Ayrıca yabancılar meclisi kendi üyelerinden istediği bir kişiyi başkanlık görevine getirebilecek.

Türkiye Postası: Yeni seçilecek yabancılar meclisinin oluşumu hakkında biraz bilgi verir misiniz?

Mümin Özdemir: Yabancılar meclisi 32 kişiden oluşacak. Bunların 16'sı Alman parti ve örgütlerinden (AWO, Caritas, DGB ve işveren örgütü gibi) atanacak. Kalan 16'sının sekizi Yugoslav, Yunan, Italyan ve Ispanyollar arasından, diğer sekizi ise Türkler arasından seçilecek.

Türkiye Postası: Demokrat adayların ortak bir liste oluşturabilmesi için çalışmalar yapıldı mı?

Mümin Özdemir: Aylarca önce Yeşiller'in çağrısı üzerine çeşitli demokratik kuruluşlar biraraya geldi, ancak ortak bir listede anlaşılamadı. Daha sonra SPD'nin girişimiyle DGB ve Arbeiterwohlfahrt'ın desteklediği DSSG oluşturuldu. Bu liste HDF tarafından da destekleniyor.

Türkiye Postası: Yabancılar danışma meclislerinin oluşturulması yabancıların seçim hakkına kavuşması istemini zayıflatır görüşüne ne diyorsunuz?

Mümin Özdemir: Bu konuda iki seçenek var. Birincisi yabancılar meclisini gözardı etmeden yerel ve eyalet seçimlerine katılma hakkı için uğraşmak, ikincisi ise yabancılar meclisine karşı duraraktan mücadeleyi tek kanaldan sürdürmek. Önemli olan yabancılar meclisinin sağladığı olanaklardan yararlanarak bu istemi daha güçlü savunabilmek. Seçim hakkı konusunda sonuçta karar verecek kişilerle bu çalışmalar sırasında sürekli karşı karşıya gelerekten onlara bu istemin gerçekleşmesinin zorunluluğu anlatılmalıdır. Belediye meclisinin bu konuda alacağı olumlu bir karar diğer belediyeyi de ekileyecek ve çeşitli kentlerde oluşan yabancılar meclislerinin ortak çalışması sonunda eyalet parlamentosundaki etkinliğimiz artacaktır.

Türkiye Postası: Peki, yerel seçimlere katılma hakkını elde edinceye kadar yabancılar danışma

yetlerimiz var. Toplumun en çok girip çıktıkları yerlerden bu camilerimiz. Şimdiden sonraki programlarımızda, konuşmalarımızda, konferanslarımızda, seminerlerimizde gençlerin bu haklı isteğine yer ayıracak ve toplumun bu konuda bu gençlere yardımcı olması yönünde yönlenmesini sağlamaya çalışacağız. Gençlerin de sadece bizimle değil, diğer teşkilatlarla da ilişki kurup onların da meseleyi benimsemesini ve yardımcı olgilim. Şüphesiz arzu ettiğimiz, biltlassa dini bir kuruluş olmak bakımından söylüyorum, arzu ettiğimiz dini inanç ve formasyondan gençler bir hayli uzak ise de, onların sorunlarına eğilindiği takdirde, onlara meseleler anlatıldığı takdirde hiç şüphesiz ilerinin faideli insanları olacaktırlar. Milli Görüş Teşkilatı'nın gençlerinin dışındaki gençlerle karşılaşmamız belki ilk sayılabilir. Gördüğüm kadarıyla bu

bizim sorunumuz olmakla beraber Alman sendikalarının olsun, partilerinin olsun söz almasını nasıl karşılıyorsunuz?

Ali Efendioğlu: Bugün insanlar artık eskisi gibi bu inançta olanlar apayrı, şu inançta olanlar apayrı hayat içersinde yaşamıyorlar. Birbirine girmiş karışmış vaziyette yaşıyorlar. Bu bakımdan sorunları evrensel kabul etmek gerekir. Sonra haklı olan birşey için Alman, Türk, şu

bii ki bu duyduklarımız karşısında ona karşı anti-pati duyuyoruz ve yaklaşmıyoruz. Halbuki ne gerek var? Niye ondan tanıyacağım ben bunu? Bunlar aynı dilden, aynı dinden insanlar. Aynı kültürü paylaşan insanlar. Gideyim kendim tanıyayım. Kendimi de onlara tanıtayım. Karşılıklı tanışalım, konuşalım, kaynaşalım. İşte bu yola girme istikametinde bu gibi toplantılarda büyük bir adım görüyorum.

Mümin Özdemir: Amacımız yabancıların yerel seçimlerin dötesinde, eyalet seçimlerine katılması. Yabancılar danışma meclisi bu yolda bir köşetaşı oluyor. Daha önceki uygulamaya göre çeşitli kurumlar tarafından atanan kişiler ister istemez bu kuruluşların görüşlerini savunmak zorunda kalıyorlardı. Şimdi seçimle görev-e gelen üyeler ise daha ziyade kendine oy veren yurttaşların çıkarları doğrultusunda çalışma yapmak zorunda.

dan seçilecek.

Duisburg kenti seçimler için dört seçim bölgesine ayrıldı. Birinci bölge **Kuzey I** (Walsum ve Hamborn), ikincisi **Kuzey II** (Meiderich ve Laar), üçüncüsü **Güney** (Hüttenheim ve şehir merkezi), dördüncüsü **Batı** bölgesi (Rheinhausen, Homberg ve Ruhrort). Her bir bölgede iki Türk yurttaşı seçilecek. Bu bölgelerde öncelikle okullara konacak seçim sandıkları saat 8-18 arası açık olacak. Böylece vardiya çalışanlar da kullanabilecek.

çimlere katılma hakkını elde edinceye kadar yabancılar danışma meclisleri böyle kalsın mı?

Mümin Özdemir: Kesinlikle hayır. Tüm olumlu gelişmelere rağmen yabancılar meclislerinin hakları çok sınırlıdır. Alınacak kararlar sadece tavsiye niteliğindedir. Belediye meclisi toplantılarına katılma sadece konuyla ve şahısla sınırlıdır. Konuşma ve oy kullanma hakkı yoktur. Bu sınırların kaldırılması için yoğun çalışma yapmamız gerekiyor.

KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KIS

Viyana Halkevi kuruldu

Viyana Halkevi 26 Ekim 1985 günü yapılan bir şenlikle açıldı. Açılış şenliğine ÖGB (Avusturya Sendikalar Birliği) Sol Blok Başkanı Anton Hofer katılarak bir konuşma yaptı.

Halkevi kuruluş çalışmalarını yürütülen kurucular kurulu ilk olarak çalışmalarına Avusturya'da yaşayan Türkiyeli işçilerin sorunlarını tesbit ederek başladı. Yüzlerce kişiye görüşmeler yapıldı. Sorunların nasıl ortaya konacağı tartışıldı. Daha önce yaşanmış olumsuz deneylerin etkileri dikkate alındı. Halkevi bu uzun çalışmaların sonunda kuruldu.

Kurucular kurulunca yönetim kurulu seçildi. Halkevi Başkanlığına dört yıldır Viyana'da işçi olarak çalışan Abdullah Aksay getirildi.

İsviçre'de ilticacılar geri gönderiliyor

İsviçre hükümeti ilticacı 52 Şilili yurtseveri Şili'ye geri gönderme kararı aldı. Bu karar politik çevrelerden kiliselere kadar pekçok çevrede tepkiyle karşılandı. Şilili ilticacıların geri gönderilmesine karşı çıkan kilise onları korumasına aldı. İlticacılar kilisede açlık grevine başladılar. Ancak Zürich polisi gönderme kararında direnince kilise de ilticacıları İtalyan kantonu Tesin'e yerleştirildi.

İsviçre'de artmakta olan yabancı düşmanlığını ve hükümetin ilticacılara karşı olumsuz politikasını protesto etmek amacıyla 2 Kasım 1985 günü Zürich'te bir yürüyüş ve miting düzenlendi.

Foto: Hohlbach

DGB Kadın Kurultayı yapıldı

DGB Kadın Kurultayı 14-16 Kasım 1985 tarihleri arasında Ludwigshafen'de toplandı. DGB Yönetim Kurulu üyesi ve Kadın Dairesi yöneticilerinden Irmgard Blättel açılış konuşmasında Federal Almanya'da yaşayan yabancı kadınların sorunlarına değinerek, dayanışmanın ve desteğin daha da yoğunlaştırılmasını istedi.

Kurultaya katılan 200'den fazla delege, 180'nin üzerinde önergeyi tartışarak karar altına aldı. Alınan kararlar arasında: Yabancı işçilere yönelik çalışma programı uygulanması, yabancıların seçim hakkı, aile birleşmesi, çocuklarının eğitimi gibi sosyal ve sendikal alanlardaki sorunlarının çözümü, Türkiyeli demokratlarla dayanışma, Barış Derneği yöneticilerinden Reha İsvan'a özgürlük, genel af, sendikacılar ve diğer demokratlara karşı açılan davaların durdurulması, Türkiye'ye ekonomik ve askeri yardımın demokrasiye dönülene kadar durdurulması istemleri oybirliği ile kabul edildi.

Ayrıca, dünyadaki ırk ayrımı, ırkçalık, işkence, neo-nazizm, yabancı düşmanlığı ve diktatörlükler kınandı. Nikaragua ve Güney Afrika halkları ile dayanışma kararı alındı.

Yine, barış ve silahsızlanma, SDI projelerinden vazgeçilmesi, Alman hükümetinin kadınları askere alma tasarısından vazgeçmesi istemleri de alınan kararlar arasındaydı.

7-9 Kasım 1985 tarihleri arasında IG-Metall Kadın Kurultayı toplanmıştı. Bu kurultayda da yukarıda sıralanan kararlar aynen kabul edilmişti.

IG-Metall Kadın Kurultayında **"İş dünyasında kadınlar"** konulu yarışmada Ağaç İşçileri Sendikasında yayınlanan bir röportajı ile IG-Metall Gazeteciler ödülünü kazanan Türkiyeli işçi Leyla Koçkaya'ya ödülü verildi.

Federal hükümetin yeni vergi sınıflandırması uygulamasına karşı tepkiler sürüyor

Kimler neyi savunuyor ?

Şükrü KORKMAZ
IGM-İşyeri İşçi Temsilcisi

Son günlerde Federal hükümetin yabancı işçilere karşı planladığı yeni bir uygulama çeşitli gazetelerin sütunlarında yer alıyor.

Bu yeni uygulamaya, daha doğrusu yabancı işçilere karşı planlanan saldırıya göre, FAC'de çalışmakta olan bir işçi, eğer çocuğunu veya çocuklarını Türkiye'de bırakmışsa, vergi sınıflandırmasında çocuksuz olarak gösterilecek. Hele bir de eşi de Türkiye'de ise bu işçi kardeşimiz bekar sayılacak ve vergi kartlarında ona göre hesaplamaya tâbi tutulacak. Üstelik Türkiye'deki bu birinci dereceden yakınları için yapmakta olduğu zorunlu masraflarda vergi denkleştirmelerinde dikkate alınmayacak.

Şimdi bu kısa açıklamadan sonra gelelim konunun değerlendirilmesine.

FAC hükümeti bu uygulamayla neyi hedeflemektedir? Burada hedeflenen, bu yolla yapılacak vergi tasarrufuyla ülkenin bütçe açığının bir bölümünü kapatmaktır.

FAC hükümetinin bu uygulamayı getirmeyi planlamasını gerekli kılan yukardaki belirttiğimiz gerekçe midir? Eğer öyleyse ki dolaylı ve dolaysız yapılan açıklamalar bunun böyle olduğunu gösteriyor. Bu gün FAC bütçesinden silahlanma yarışına ayrılan paranın küçük bir bölümüyle bile bu vergi haksızlığından elde edilecek para kat kat karşılanır. Bir taraftan Uzayı Silahlandırma SDI projesini destekliyor, milyonları, milyarları insanlığın yok olması uğruna ateşe atıyor, diğer yandan alınının terini ekmeğine katık yapan, yurdundan, ülkesinden ayrı çalışmak zorunda kalıp bu ülkenin ekonomisine büyük katkılarda bulunan insanların haklarına, sofrasındaki bir kaşık çorbasına saldırıyor.

Burada, bu planın arkasında daha değişik karanlık düşünceler yer alıyor. Bu planın ön hazırlığı çok daha önceden yapıldı. Ailelerin birleşmesini önleyen, çocukların FAC'e getirilmesine yaş sınırı koyan kanunlarla böyle bir uygulamaya temel hazırlandı. Bu ve buna benzer kanun tekliflerinin arkası kesilmeyecektir.

Bu kanunlarla yabancı düşmanlığını doruk noktasına ulaştıranlar, kamuoyunda, sanki yabancılar devletten **"Haksız vergi iadesi"** alıyormuş imajını yaratıyorlar. Bunu duyan faşist kafalılar, neo-nazi artıkları, ekmeklerine yağ sürülmüşcesine hemen yabancılara karşı anti propagandaya başlıyor, **"Iyi oldu, yabancılar daha fazla vergi versinler, burada yaşamayacak durumuna gelsinler ki FAC'i terk etsinler"**, şeklindeki görüşleri yaymaya çalışıyorlar. Aslında bunlar bilmiyorlar ki FAC hükümetinin silahlanma masraflarını karşılamak için getireceği yeni uygulamalar bir gün kendilerini de kıskacının içine alacaktır.

Bonn hükümetinin yabancılara yönelik bu saldırılarını, yerli işçilere ve sendikalara yönelttiği saldırılarından ayrı görmek yanılgıların en büyüğü olur.

Bir avuç azınlığın çıkarlarını savunan, onlar için çalışmayı teşvik yasasının 116. maddesini değiştirerek sendikaları çökertmeyi planlayan Bonn hükümetine yüzbinler yürüyüşlerle, mitinglerle cevap verdiler. Bu yürüyüş ve mitinglerde bizler de vardık ve en sık gördüğümüz pankart, en sık duyduğumuz slogan **"Yerli yabancı el ele"** idi.

Sendikalar hiç bir ayrım gözetmeksizin tüm çalışanların çıkarlarını savunmada inançlı ve kararlıdırlar. Bu yeni uygulama karşısında da ellerinden gelen her şeyi yapacaklardır. Ama herşeyi sendikalardan beklemek doğru mu? Eğer bizler kendi sorunlarımız etrafında birleşmezsek, birleşip sendikalarımıza omuz vermezsek sonunda nasıl bir başarı bekleyebiliriz? Şimdiye kadar tüm çalışanların haklarını aynı gözetmeksizin savunan sendikalara üye olmakta hâlâ çekimser kalan arkadaşlarımıza sormalıyız.

Kim neyi savunuyor? Şimdiye kadar işçilerin çıkarlarını dile getirmek için gecesini gündüzüne katanlar kimlerdir? Haftalar hatta aylarca sürebilen toplu sözleşme görüşmelerinde patrondan gelen tüm diretmelere rağmen üç kuruş daha fazla zam almak için uğraşanlar kimlerdir? Hiç patron kendiliğinden bize bir hak tanıdı mı? Sendikaların ısrarlı çalışmaları olmaksızın Bonn'daki azınlığın temsilcisi hükümet mi bizleri düşünüyor? Yoksa yanıbaşımızda birlikte çalıştığımız, birlikte sigara içip kahve yudumladığımız, acılarımızı birlikte paylaştığımız sendika temsilcisi arkadaşımız mı? Hiç sorduruz mu, sabah saat 6'da işe geldiğinde neden gözleri kan çanağına dönmüş diye? O sabaha kadar işçi ve emekçilerin, sizlerin çıkarı için belki bir yazı, belki yarınki yürüyüşe **"Yerli yabancı ayrımına son, sosyal haklar budanmasın"** diye bir pankart hazırlıyordu.

Öyleyse arkadaşlar,

Kimin neyi, neye karşı savunduğunu iyi bilmemiz gerek. Korkunç silahlanma planlarıyla, sendikalara yaptığı saldırılarıyla, biz yabancı işçilerin en doğal haklarını kısıtlama kararlarıyla bir avuç patronun kârlarına kâr katmalarını sağlayan, onların çıkarlarını savunanlarla bütün bu uygulamalara karşı göğüs gerip biz işçi ve emekçilerin çıkarlarını, en can alıcı çıkarlarını savunan sendikaları ayırmayı bilmek gerek.

İçinde çalışmak gerek, o'na üye olmak, güç vermek, destek vermek gerek..

"Afrika! Vatanım benim"

Serap TAŞER
Batı Berlin

Çocukken kurban bayramlarının en sevmediğim yanı, kurbanı kesilmesiydi. Kurban evimizin bahçesinde kesilirdi. Bayramdan iki-üç gün önce alınan kurbanla oynardım, hayvana bayağı ısınırdım. Bayram günü de onun kesilişini seyrederdim. Seyrederdim diyorum ama bakamazdım. Ağlardım, bağırırdım. **"Öldürmeyin"** diye.

Bir iki ay oluyor televizyonda haberleri seyrediyorum. Güney Afrika'da bir yürüyüşü gösteriyordu. **"Hangi yürüyüşü?"** demeyin. Ne yürüyüşü hatırlıyorum, ne haberin içeriğini. Aklımda yalnız beyaz bir pabuç kaldı.

Evet bu yürüyüşte de göstericilerin üstüne ateş açıldı, polis copla saldırdı ve ortalığı toza dumana

ri konuya **"karaderili insan da iyidir"**, **"o da allahın kuludur"** şeklinde bir yaklaşım gösteriyorlar. Irkçılık yalnızca karaderili insanı sevmemek, beğenmemek midir? Böylesi bir yaklaşımın ABD destekli, ırkçılığın güçlü bir kalesi olan Pretorya diktatörlüğü için sinek vızıltısı olacağı ortadadır. Hayır, ırkçılık yalnızca karaderili insanı sevmemek, beğenmemek değildir. Karaderili insana duyulan bu kin, bu nefret emperyalizmin kanlı, iğrenç, saldırgan özüyle yakından ilgilidir.

Karaderili Afrikalının üç yüzyıl önce altın vurgunculuğuna köle olmakla başlayan tarihi yirminci yüzyılda dev tekellerin insanlık dışı emek sömürüsünün, eşitsizliğin, işkencenin, şiddetin getirdiği acıularla sürüyor. Güney Afrika'daki ırkçı rejimin saldırıları ülke sınırlarını aşarak kıtanın güne-

çok ucuza Güney Afrika'dan alıyor. Güney Afrika beyaz ordusu ise ABD'den aldığı milyonlarca dolarlık yardımlarla tekellerin bu büyük vurgununun bekçiliğini yapıyorlar.

Üç yüzyıldır süren sömürünün kurbanları bugün daha örgütlü, daha dirençli, daha bilinçli baş kaldırıyor. Karaderili Afrikalının direnişinin bugün ulaştığı düzey Pretorya rejimini bunalımların içine itiyor, rejim kıvranıyor. Nöbeti gelince saldırıyor, öldürüyor. Ölenlerin cenaze törenleri tekrar rejime karşı gösterilere dönüşüyor. Botha'nın kuş uçurmadığı zindanlardaki yurtseverlerle ilişkiler kuruluyor, Afrika kurtuluş hareketinin zindandaki savaşçıları ile ilgili uluslararası kampanyalar düzenleniyor. Öldürmeler, tutuklamalar, işkenceler... Afrikalı insan direniyor. Kendine özgü, üç yüzyıllık kara tarihine özgü bir se-

Bu adamı iyi tanıyın!

İstanbul Topkapı'da kurulu Birleşik Alman Ilaç Fabrikası'nın 440 işçisi 17 Eylül 1985'ten beri grevde bulunuyor. Başbakan Özal'ın **"grev yapsınlar da görelim"** diye külhanbeylik yaptığı, Türk Metal Sendikası'nın faşist başkanı Mustafa Özbek'in **"bu koşullarda grev yapmak enayiliktir"** diye alay ettiği koşullarda, Birleşik Alman Ilaç Fabrikası'nın 440 işçisi grevi sürdürüyorlar. Hem de sendikalarının aktif desteğinde ve herşeyi göze alarak!

Ancak bu grev faşist rejimi oldukça korkutuyor. Grevi kırmak için hükümet-işveren-polis cephesi elindeki bütün olanakları kullanıyor. Ilaç fabrikası patronunun grevi kırma çabalarına hükümet ve Ilaç Işverenleri Sendikası da katıldı. 12 Eylül'le getirilen grev yasasındaki tüm kısıtlamalar yetmediğinden olacak, hükümet fabrika patronuna ilaç ithali izni verdi. Anavatan Partisi'nin MHP'li bilinen Genel Sekreteri Mustafa Taşar **"halkın sağlığından"** dem vurup grevcilere saldırırken, Ilaç Işverenleri Sendikası Ikinci Başkanı Kaya Turgut da **"grevi kırmaktan daha doğal bir davranış olamaz."** dedi. Kaya Turgut sözlerini şöyle sürdürdü: **"Zaten fabrikadaki grev lüzumsuz. Çünkü grev parasal konulardaki anlaşmazlıklardan çıkmadı. 1980 öncesinde işçi atma, toplu sözleşmelerle disiplin kurullarının ittifak kararına bağlanmış. Yani patron rahatça işçi atamıyor, atma kararı disiplin kuruluna ait. Biz bu maddeyi kaldırmak istedik, grev bu yüzden çıktı."**

Bu sözler de gösteriyor ki, Birleşik Alman Ilaç Fabrikası işçileri hükümet-sermaye cephesinin toplu bir saldırısıyla karşı karşıyadır. Peki bu sözleri söyleyen, **"grevi kırmanın doğal olduğundan", "rahatça işçi atabilmekten"** sözeden Kaya Turgut kimdir?

● Kaya Turgut, Türkiye'nin büyük ilaç tekellerinden Turgut Holding'in sahibidir. Halen Fako, Squib ve Abfar ilaç fabrikalarıyla, bir kozmetik fabrikası ve ilaç pazarlama şirketi kendisine aittir. Fako ilaç fabrikası tarafından üretilen Alfasilin adlı antibiyotik, Türkiye'de tüketilen tüm ilaçların yüzde 3'ünü oluşturuyor ve 1984 yılında yüzde 100'ün üzerinde zam gören ilaçlar listesinde ilk sırada yeralıyor.

● Kaya Turgut sahibi bulunduğu ve Istanbul Levent'te kurulu Fako Ilaç fabrikası yanısıra, 1976 yılında Squib ilaç fabrikasını da satın aldı. O günlerde Amerikalı patrona karşı grev uygulayan işçilerin haklarını tanımak zorunda kalan Kaya Turgut, greve önderlik yapan işçi temsilcilerini ve bilinçli işçileri topluca işten atmakla işe girişti. Daha sonraki yıllar, zor durumdaki Abfar ilaç fabrikasını da ele geçiren Kaya Turgut, bir de kozmetik fabrikası kurdu. Turgut Holding ilaç işkolunda söz sahibi olan büyük bir tekel haline geldi.

● Kaya Turgut ayrıca, 12 Eylül öncesi terörün sorumlusu faşist Milliyetçi Hareket Partisi'ne yaptığı büyük bağışlarla da tanınıyor. Bu para yardımlarından biri, 1000 sayfaya yaklaşan **"MHP ve Ülkücü Kuruluşlar Davası Iddianamesi"**nin 391. sayfasında belgelenmektedir.

● Kendisine ait fabrikalarda sık sık toplu işçi çıkarma uygulamalarına girişmekle de tanınan Kaya Turgut, 1976 yılında Devlet Güvenlik Mahkemeleri'ne karşı 16 Eylül'de yürütülen Genel Direniş'in ardından Fako ilaç fabrikasından, aralarında baştemsilci ve temsilcilerin de yeraldığı 60 işçiyi işten attı.

● 12 Eylül darbesinin Kaya Turgut'u olağanüstü yüreklendirdiği ise biliniyor. Fako'da olsun, Squib ve Abfar'da olsun işçi ücretleri geç ödeniyor, ikramiyeler verilmiyor, sözleşmeyle alınan sosyal haklar keyfi olarak ortadan kaldırılıyordu. Baskılara teslim olmayarak, yemek boykotundan işi yavaşlatmaya kadar bir dizi eylemi gerçekleştiren Fako ve Squib işçileri ise sıkıyönetim, polis birliklerinin kuşatmasıyla tehditleriyle karşılaştılar.

● 1982 yılı ortalarında Squib ilaç fabrikasında çalışan 250 işçi topluca işten çıkarılma tehditiyle karşılaştı. Aynı günlerde fabrikada üretim büyük ölçüde arttı ve stoklar büyümeye başladı. Yine aynı günlerde Fako'da üretilen Alfasilin adlı antibiyotiğin Squib'te de üretimi başladı. Iki fabrika geceli-gündüzlü çalışarak, ambalajında **"Silahlı Kuvvetlere Mahsustur-Parasızdır"** yazan bu ilacı üretiyorlardı. 1982 yılının son aylarında ise zamanın cunta hükümetinin başkanı Bülend Ulusu, Kaya Turgut'a ait Fako ilaç fabrikasını ziyaret etti. Olay TRT Televizyonu ekranlarında da geniş olarak duyuruldu. Ve 1983 yılı başında gerekli makamlar, yani başbakanlık ile sıkıyönetim, 250 işçinin işten çıkarılmasına izin vermişti!.. 1983 yılı ocak ayında 250 işçi topluca sokağa atıldılar. Bunu Fako ve Abfar'dan toplu işçi çıkarmalar izledi.

Bütün bunlar Kaya Turgut denen adamın, neden azılı bir işçi düşmanı olduğunu ve grev kırıcılığını savunmasını açıklamaktadır. Şimdi sadece 1984 yılı içinde en çok tüketilen 10 ilaca yapılan keyfi zamlarla ortalama yüzde 100 oranında ek kâr sağlayan, 25 milyar lirayı kasalarına aktaran ilaç tekelleri arasında Kaya Turgut, halkın sağlığını kirli ve iğrenç bir kâr kaynağı haline getirmiş bir tekel patronudur. Bu adamı iyi tanımak gerekmiyor mu?

CTP Genel Başkanı Özker Özgür Batı Berlin'de bir söyleşi yaptı

Özgür: "KKTC'nin adı bağımsız ama..."

Kasım ayının ikinci haftasında Batı Berlin'de bulunan Kuzey Kıbrıs'ın ana muhalefet partisi olan Cumhuriyetçi Türk Partisi'nin (CTP) Genel Başkanı Özker Özgür 14 kasım günü Türk Merkezi'nde düzenlenen bir sohbet toplantısına katıldı. Büyük bir ilgi ile izlenen toplantının ardından Özgür, katılanların Kıbrıs sorununun çeşitli

halinde Denktaş'a oy verdi, 55 bin oyun 21 binini bunlar sağladı. Kendilerine "Yeni Doğuş" adlı bir de parti kurdurduldu. Sağcı bir parti bu; son seçimlere katıldı ve dört milletvekili çıkardı. 150 bin kişinin yaşadığı Kuzey Kıbrıs'ta bunların yüzde 10 oy potansiyeli hiç de küçümsenemez. Türkiye büyük elçiliği tarafından yönlendirilmeye

olunca askere bağlarlar. Bizde ise sürekli bağladılar. Ve şimdi biz, bu anlamda sürekli sıkıyönetim altındayız. Yani, "yavru" bir türlü büyümüyor, koskoca adam oldu, bıyıkları terledi, ağzında hâlâ emzik ve elinden tutuluyor. Bu yavru büyümez..."

CTP neyi savunuyor?

Yüzölçümü: 9251 kilometrekare
Türkiye'ye uzaklığı: 44 mil
Toplam nüfus: 640 bin
Nüfus dağılımı: % 78,9; Kıbrıslı Rum % 18,4; Kıbrıslı Türk % 2,7; Diğer azınlıklar (Ermeni, Maronit gibi..)

letler şemsiyesi altından çıkmamasını vurgularken, şimdiye dek

lerin üstüne ateş açıldı, polis copla saldırdı ve ortalığı toza dumana katan bir kaçışma başladı. Polisler iri yarı gencecik bir zenciyi yakaladılar. Tekinin gücü yetmezdi, üç polis birden çullandılar. Yol kenarına çekip boylu boyunca uzattılar. Gencin spor beyaz pabuçlu ayakları kaldırımdan aşağı kaydı, dizleri bükülü kaldı. Polislerden biri gencin başının görülmesini engelliyordu. Üçü birden yerde yatan gövdenin üzerine eğilip kalkıyorlardı. Önce vuruyorlar zannettim. Ama vurmuyorlardı. Vursalar havaya kalkıp inen copu görürdüm. Bir süre ne yaptıklarını çıkaramadım. Sonra zencinin kırılmış olan dizlerini dümdüz uzatıp gerildiğini, ardından tıpkı kesilen bir koyun gibi beyaz pabuçlu ayaklarının istem dışı titremelerle kasıldığını gördüm.

Delikanlı öldü mü, kaldı mı, bilmiyorum. Bu gencecik karaderiliye yapılanlar bana, Güney Afrikalı şair Ingaopele Madingoane'nin söylediği gibi Güney Afrika'daki insanın acısını duyurdu.

Acısını duydum insanın nasıl insanı binek hayvanı yaptığını görünce gözlerimle

Pretorya! Bu yerin isminin kendisi artık doğrudan insan kıyımını hatırlatıyor. Pretorya insanı aşağılayan, insanı bir hayvan düzeyine indirgeyen rejimin adıdır. Ama Güney Afrika, ellerinden toprakları alınmış, göçe zorlanmış, dilleri unutturulmaya çalışılmış insanların, canı elinde direnen insanların vatanıdır.

Güney Afrika'da ırkçılığın 1960 Sharpeville'de taranan 69 insan, 69 silahsız insan, 1976'da Soweto'da ırkçılığı protesto eden onbinlerce öğrencinin gösterisinde öldürülen yüzlercesi ve artık her saat başı cinayetlere, işkencelere, tutuklamalara verilen kurbanlarla kabarık kanlı bir dosyası vardır.

Bu kanlı rejim her geçen gün daha etkin bir uluslararası protestoyla karşılaşıyor. Güney Afrika'nın kurtuluşu için savaşanlar her geçen gün daha etkin bir uluslararası dayanışmayı yanlarına alıyorlar. Dünyanın apartheid karşısındaki uluslararası eylemi gittikçe genişliyor. Ama batılı, yani kapitalist ülkeler ve kilise çevrelerinin Güney Afrika'daki ırkçı rejimin saldırıları ülke sınırlarını aşarak kıtanın güneyindeki tüm bağımsız ülkelere Angola'ya, Namibya'ya, Mozambik'e, Zimbabve'ye kadar uzanmıştır. Rejimin içte ve dışta sürdürdüğü bu saldırgan politikanın en büyük destekçisi ABD'dir. Beyaz Saray yönetimi Güney Afrika'daki ırkçı rejimin sürmesi yönünde elinden gelen her çabayı gösteriyor. Öncelikle Güney Afrika'yı bağımsız Afrika ülkelerine bir saldırı üssü olarak görüyor. Bu ülkelerin ordularından, hükümetlerine kadar CIA ajanlarının yerleştirilmesi ve bu ülkelerin içerden denetlenmesini Güney Afrika hükümeti ile birlikte yürütüyor. Ikincisi, Güney Afrika dev Amerikan tekellerinin iştahını açan zengin maden yatakları ve ucuz işgücü olan bir ülke. Burada iş yapan 440 Amerikan firması büyük kârlar vuruyorlar. ABD'nin buradaki yatırımı 3 milyar doları buluyor. ABD, diğer batılı kapitalist ülkeler ve uluslararası para kuruluşları Güney Afrika topraklarında gerçekleştiren her türlü projeyi milyarlarca dolarlık kredilerle destekliyorlar. Öte yandan ABD özellikle askeri sanayii için gerekli madenlerin önemli bir bölümünü

tuklamalar, işkenceler... Afrikalı insan direniyor. Kendine özgü, üç yüzyıllık kara tarihine özgü bir şekilde, ölümü bir gölge gibi arkasında duyarak direniyor.

23 yıldır zindandaki Afrika Ulusal Kongresi lideri Mandela'nın eşi **"Uzlaşmak aklımdan bile geçmedi"** diyor, **"Kurbanlar verdiğimiz bu kavgada benim mütevazi bedenimin ne önemi olabilir."** 28 yaşında asılarak öldürülen şair Moloize'nin ölüme giderken yazdığı şiirin dizelerinde **"dinleyin, övünüyorum ben/ yurdumun özgürlüğü için/ vermekle hayatımı"** diyor.

Botha'nın katlettiği savaşçıların cenaze törenlerini hiç izlediniz mi televizyonda? Kendi dillerinde bir ağıt tutturuyorlar. Anlaşılmıyor, Afrika dilinde mi söylüyorlar? Belki de bir başkası. Çok ana dili var Güney Afrikalının. Önce yumruklar sıkılı havaya kalkıyor. Sonra derinden bir uğultu gibi başlıyor türkü. Ağır ritmlerle, bir zenci kıvraklığıyla türküye eşlik ediyor bedenler. Seslerin yükseldiği yerde ne diyorlar bilmek istiyorum. Ama türkünün bir yerlerinde mutlaka şöyle diyor olmalılar: **"Afrika! Vatanım benim".**

na katıldı. Büyük bir ilgi ile izlenen toplantının ardından Özgür, katılanların Kıbrıs sorununun çeşitli yönlerine ilişkin sorularına da yanıt verdi.

Konuşmasında 1955'lerden bu yana Birleşmiş Milletler'in gündeminden inmeyen Kıbrıs sorununa niçin yıllardır bir çözüm bulunamadığı konusuna açıklık getiren **Özgür**, adanın her iki kesimindeki ilerici ve demokrat insanların taleplerinin neler olduğunu anlattı. **"Kıbrıs sorunu vardır"** diyordu **Özgür, "çünkü Kıbrıs adası Akdeniz'de emperyalizm için stratejik bir konumdadır. Adada emperyalizmin çıkarlarının korunması ve sürdürülmesi için iki toplumun birbirleriyle çatıştırılması gerekmiştir. Adadaki Türkler ve Rumlar sürekli birbirleriyle uğraşmak, didişmek durumunda bırakıldıkları için emperyalizme karşı güçlerini birleştirememekte ve adada kurtuluş savaşı tamamlanamamaktadır."**

Daha sonra Kıbrıs'taki tarihsel gelişmeleri özetleyen **Özgür**, toplumların her çatışmasında NATO'nun devreye girdiğini ve sözümona iki toplumu barıştırmak için adaya asker çıkartmak istediğini anlattı. Yunanistan'daki askeri cuntanın **Makarios**'a karşı düzenlediği 15 Temmuz 1974 darbesinin de Amerikan desteğiyle gerçekleştiğini, adanın NATO'laştırılmasının hedeflendiğini söyledi.

Kim kimi katletti?

Toplantıya katılanların kendisine yöneltttiği toplu katliamlar ve Türkiye basınında özellikle darbe sırasında yerverilmiş olan kanlı kırım olaylarına ilişkin soruları yanıtlarken **Özgür, Denktaş** tarafından da herzaman öne sürülen, **"Rumlar Türkleri katletti"** görüşüne karşı çıktı. Katliamları Rumların değil, Rum faşistlerinin yaptığını söyleyerek, **"faşistler yalnızca Türkleri değil, darbe sırasında 2000 civarında Rum ilerici ve demokratı da katlettiler"** dedi.

Türkiye'nin 1974'de adaya asker çıkartmasının ardından küçümsenmeyecek oranda bir Türkiyeli nüfus da Kuzey Kıbrıs'a aktarılmıştı. Bunların niteliklerine ilişkin soruları **Özgür** şöyle yanıtladı: **"Türkiye'den aktarılan nüfusun işgücü boşluğunu dolduracağı söylendi. Ancak bunun böyle olmadığı, işgücü boşluğunu değil başka boşlukları doldurdukları görüldü. Başkanlık seçimlerinde bu topluluk blok ların yüzde 10 oy potansiyeli hiç de küçümsenemez. Türkiye büyük elçiliği tarafından yönlendirilmeye müsait bir kitledir. Ve ne garip rastlantıdır ki aralarından ilaç için bir tane ilerici çıkmıyor, çıksa da orada barınmaması için herşey yapılıyor."**

Yavruyu anasına benzetme çabaları

Özker Özgür, CTP'nin gücü, gelişimi ve hedeflerine ilişkin soruları anayasa'ya karşı yürüttükleri kampanyadan başlayarak anlattı. Bilindiği gibi 15 Kasım 1983'de Kıbrıs'ın kuzey kesiminde ayrı bir Türk devletinin (KKTC) ilan edilmesinden sonra yeni bir anayasa yapılması gündeme gelmiş, bu konuda-

"Ana vatan, yavru vatan diyorlar. Yavrunun anasına benzemesi lazım. Anası gibi danası olması lazım. Bizim anayasayı da, 12 Eylül Anayasasına benzettiler. Polisi, adadaki Türk askerine bağladılar. Yavru bir türlü büyümüyor, hep elinden tutuluyor."

Cumhuriyetçi Türk Partisi Genel Başkanı Özker Özgür'ün söyleşisi ilgiyle izlendi

ki çalışmalar 1985 yılında yoğunlaşmış ve yeni yasanın hazırlanmasında en önemli rolü **Denktaş** ve Lefkoşe Büyükelçiliğinin oynadığı ortaya çıkmıştı. Ve sonuçta, Kuzey Kıbrıs'taki gerici güçlerin sunduğu öneriler ve dıştan yağdırılan talimatlarla KKTC'nin Anayasası, 1982 TC Anayasası'nın bir kopyası görünümünü almıştı.

Özgür, kendi tabirleriyle bu gelişmeleri şöyle özetledi: **"Biliyorsunuz ana vatan, yavru vatan diyorlar. Eh, yavrusunun anasına benzemesi lazım, yavrunun da ana gibi danası olması lazım. Onun için bizim Anayasa'yı da 12 Eylül Anayasası'na benzettiler. Ve bugün Kıbrıs'ın kuzeyinde anti demokratik militarist bir anayasa var. Polis de Türk askerine bağlı. Adımız bağımsız ama biz bağımlıyız. Türkiye'de polisi, sıkıyönetim yümez..."**

CTP neyi savunuyor?

Kurucu mecliste yeni anayasaya tek başına hayır diyen CTP, çok eşitsiz koşullarda gelişen bir kampanya ile halkı da anayasaya hayır demeye çağırmıştı. Bu çalışmalar sonucunda ise çeşitli provokasyonlara, TC kökenlilerin silme 'evet' oylarına rağmen, halkın yüzde 30'u yeni anayasaya hayır demişti.

Hatırlanacağı gibi, anayasa referandumu ardından da geçtiğimiz haziran ayında yapılan başkanlık ve parlamento seçimleriyle **"yasadışı çocuğun yasallaştırılması girişimleri"** sürmüştü. Türkiye'nin ve dıştan taşınan oyların desteğiyle **Denktaş** ve sağcı Ulusal Birlik Partisi en çok oyu almakla birlikte, CTP'nin adayı **Özker Özgür, Denktaş**'tan sonra en fazla oyu alan kişi olmuştu. (Toplam oyların yüzde 18,35'i). Parlamento seçimlerinde ise CTP, oyların yüzde 23'ünü alarak en güçlü muhalefet partisi konumuna yükselmiş, meclisteki milletvekili sayısı 6'dan 12'ye çıkmıştı.

CTP, Kıbrıs sorununun çözümünde Kıbrıslıların kendilerinin, dış baskılardan uzak, Birleşmiş Milletler gözetiminde ve doruk anlaşmaları uyarınca (iki toplum liderleri arasında yapılmış olan 1977 ve 1979 doruk anlaşmaları) görüşmelerin sürdürülmesini öngörüyordu. Çözüm, bütün adaya hakim olacak merkezi federal bir yönetimin kurulmasını, yani bağımsız, bağlantısız iki bölgeli federal bir cumhuriyeti içermeliydi. **Özgür**, Kıbrıs sorununun Birleşmiş Milletler şemsiyesi altından çıkmamasını vurgularken, şimdiye dek **Denktaş** ve **Kipriyanu**'nun birbirlerine ödün vermeye yanaşmamasının her zaman emperyalizme ödün vermek anlamına geldiğini, onların işine yaradığını belirtiyordu.

Öte yanda ABD'nin adayı silahlandırma girişimleri sürmekteydi. Kıbrıs'ın kuzeyinde yapılan, ve ABD'nin **"Çevik Güçler"** için kullanmayı planladığı söylenen Geçitkale'deki modern havaalanı inşaatı bitmek üzereydi. KKTC'de yayınlanan **"Yeni Düzen"** gazetesinde yeralan haberlere göre, 1986 mali yılı bütçe tasarısında bu havaalanı için 3 milyar 300 milyon TL'lık bir fon ayrılmıştı. Ayrıca ABD'nin Kuzey Kıbrıs'ta radyo istasyonları ve casusluk tesisleri kurmay ı planladığı yabancı basında yeralmaktay dı. Reagan yönetimi, adadaki askeri olanakları garantiye almak için KKTC'yi resmen tanıyacak mıydı, yoksa yeni bir formül geliştirerek iki tarafa da geniş özgürlük tanıyan, zayıf bir federe devlet önerisini mi destekleyecekti? Hangi alternatifi desteklerse desteklesin, Kıbrıs sorununa kendi askersel çıkarlarını bozmadan bir çözüm getirmek isteyeceği ortadaydı.

Güneydeki seçimler ne getirebilir?

Özgür'e 8 aralıkta Kıbrıs'ın Rum kesiminde yapılacak seçimler konusundaki beklentileri de soruldu. 17 Ocak zirvesindeki olumsuz tavrı **Kipriyanu**'ya karşı sağdan ve soldan muhalefetin gelişmesine yolaçmış, erken seçimlere gidilme kararı alınmıştı. Güney'de seçimlere işçi sınıfının partisi **AKEL**, NATO'cu bir parti olan **DISI**, PASOK'un uzantısı sayılabilecek **EDEK** ve **Kipriyanu**'nun partisi **DIKO** katılacaklardı. **Ö. Özgür, "iki toplumun görüşmesinden, barışmasından yana olmayanlar yenilgiye uğrayacaktır. Biz böyle olsun istiyoruz. Adanın her iki kesiminde de barıştan yana olan emekçi insanlar daha çok söz sahibi olmalı."** diyordu. Eğer tersi sonuçlar alınırsa o zaman emperyalizmin işi kolaylaşacaktı. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri **Perez de Cueller**, iki toplum liderini yeniden biraraya getirmek için yeni bir taslak hazırlamaktaydı. Güney'deki seçim sonuçları, iki toplum lideri arasındaki yeni bir görüşmenin koşullarını hiç kuşkusuz etkileyecekti.

Vatandaşın belini bükenler:
Zam şampiyonları: Zeytin, kurufasulye ve u
Fiyatlar ağlatıyor

Ekim ayında yüzde 7,4'lük fiyat artışı şok yarattı

Enflasyon canavar gibi

● Özal hükümeti, 1985 yılında enflasyon oranının yüzde 25'e çekileceğini söyledi. Oysa, ekim ayındaki yüzde 7,4'lük fiyat patlaması ile 10 aylık enflasyon yüzde 41,2 olarak gerçekleşirken, yıllık enflasyon oranı da yüzde 45,7'ye tırmandı.

● Emekçi kitlelerin ilk planda gerek duydukları temel maddelerin fiyatlarındaki artışlar ise, enflasyon oranının çok daha üstünde seyrediyor. Örneğin, 1985 yılının ilk 10 ayında enflasyon oranının yüzde 41,2 olmasına karşılık, gıda maddeleri ve giyim eşyalarındaki fiyat artışları yüzde 52 ile yüzde 101 arasında değişiyor.

İstanbul Ticaret Odası'nın (İTO) derlediği tüketici fiyatları endeksine göre, ekim ayında fiyatların yüzde 7,4 oranında artması şok tesiri yarattı ve basın, olayı **"enflasyon çıldırdı", "fiyatlar ağlatıyor", "düştü, düşecek diyenler yine yanıldı", "enflasyon şoku"** ve benzeri başlıklarla verdi. İTO'nun verilerine göre, ekim ayında gerçekleşen 7,4'lük fiyat artışı sonucu, ocak-ekim dönemini kapsayan 10 aylık sürede enflasyon oranı yüzde 41,2'e ve yıllık enflasyon oranı da yüzde 45,7'e tırmandı.

Başbakan Turgut Özal, fiyatlardaki patlama karşısında, basın mensuplarına alışılmış üslubuyla **"Bu rakamlarda yanlışlık olabilir. Bu bana biraz yüksek geldi. Şimdiden birşey söyleyemem, öteki endeksleri beklemek lazım"** şeklinde

Enstitüsü (DİE) ile Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın endeksleri yayınlanıyordu.

DİE'nin tüketici fiyatları endeksine göre, ekim ayında fiyatlar yüzde 6,3 oranında arttı ve böylece, 1985'in ilk on ayında enflasyon oranı yüzde 35,6 ve yıllık enflasyon oranı da, yüzde 46 olarak gerçekleşti. Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın tüketici fiyatları endeksine göre ise, ekim ayında fiyatlar yüzde 5,8 oranında arttı ve böylece, on aylık enflasyon oranı yüzde 38,9 ve yıllık enflasyon oranı da yüzde 44,4 oldu.

SIKI PARA POLITIKASI !..

Değişik kuruluşlara ait endeksler, gerek ekim ayına ilişkin gerekse, yıllık enflasyon oranına ilişkin olmak üzere, birbirine çok yakın sonuçlar vermesine ve fiyatlarda, yeni bir tırmanmanın başladığını göstermesine rağmen Başbakan Turgut Özal, önce yine hiç yüzü kızarmadan **"buyrun bakalım, rakamlar karıştı"** şeklinde konuştu ve ancak, gazetecilerin enflasyon konusunda sordukları her sorunun Özal'ı çok sinirlendirdiği gözlerden kaçmadı. Kamuoyunun, muhalefet partilerinin ve basının, ıs-

yükselmesini kontrolde zorlandık, enflasyon oldu" demek zorunda kaldı.

Öte yandan tüketici fiyat endekslerine göre, içinde bulunduğumuz yılın ilk on ayında, temel gıda maddeleri ile giyim eşyalarındaki fiyat artışları, enflasyon oranının da çok üzerine çıkarak, yüzde 52 ile yüzde 101 arasında artış gösterdi.

Resmi rapor: Sekiz hayali dışsatımcıya ödenen yasadışı teşvik 400 milyar lira

"Hayali dışsatım" olayı ayyuka çıktı

Hesap Uzmanları Kurulu İstanbul Grup Başkanlığı'nın **"gizli"** kaydıyla hazırlayıp, Başbakanlık Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'na sunduğu **"hayali dışsatım"** olayına ilişkin rapor basına sızdırıldı ve irili ufaklı bütün dış ticaret şirketlerinin, **"hayali dışsatım"** yaptıkları belirlendi. İlgili raporda, dışsatım teşviklerinden yararlanabilmek amacıyla, **"dışsatımın dışsatım olmaktan çıkıp, döviz ticaretine dönüştürüldüğü"** vurgulandıktan sonra, yalnızca sekiz büyük holdingin hayali dışsatım yoluyla devletten 400 milyar lira tutarında haksız ve yasadışı olarak teşvik aldıkları belirtildi.

Hesap uzmanlarının raporunda, hayali dışsatım olayında başı Türkiye'nin en büyük sekiz holdinginin çektiği belirtildi ve raporda, hayali dışsatımda en önde gelen dış ticaret şirketleri hakkında, **"Türkiye'nin büyük çapta iş yapan ve temel müesseselerinden olan büyük holdinglerin dış ticaret üniteleri olduğu görüldü"** deyimi kullanıldı. Ayrıca, raporda 18'i büyük ve 21'i daha küçük 39 kuruluşun hayali dışsatımda bulunarak, devletten yasadışı olarak teşvik aldıkları belirtildi ve bunlar hakkında, yasal işlem yapılması istendi.

Hesap uzmanlarının raporunda, hayali dışsatım konusunda hükümetin yasaları işletmediği belirtilerek, konuyla ilgili olarak **"Bakanlar Kurulu ve Yürütme Organı, Yasama ve Yargı Organlarının yerine geçemez"** ifadesi kullanıldı ve **"Sadece yurtdışından getirilen dövizlerin resmileştirilmesinden ötürü, buna dayanak teşkil eden ihracatın artık ne kadarının gerçek, ne kadarının gerçek dışı olduğunu araştırmaya gerek yoktur, çünkü tabir caizse, artık bu ihracat teşvike layık değildir"** denildi.

Bu arada, 2 milyar lira tutarında büyük boyutlu yeni bir hayali dışsatım olayı yaşandı ve Federal Almanya'ya dışsatımı yapılan porselen eşyanın teneke olduğu ortaya çıktı. Bir ihbar üzerine Haydarpaşa Gümrüğü'nde yapılan kontrolde, yeni hayali dışsatım olayını, Haluk Naci Şirketler Grubu'nun gerçekleştirmek istediği açıklandı. Ayrıca, Haluk Naci Ezgi Şirketler Grubu'nun, daha önce de 17 milyar liralık hayali dışsatım yaptığı bu yolla, devletten yasadışı olarak 3 milyar lira tutarında teşvik aldığı belirlendi.

Milli kelimesi de sakıncalı

Özlem ÖZGÜR

TBMM'nde **"Savunma Sanayii Destekleme Fonu"** yasa tasarısı görüşülürken, SHP milletvekilleri bir önerge vererek, **"Savunma Sanayii"** deyiminin **"Milli Savunma Sanayii"** olarak değiştirilmesini isterler. ANAP milletvekilleri, bu isteme şiddetle ve hiddetle karşı çıkar ve SHP'nin önergesi, ANAP oylarıyla reddedilir.

NE kadar işbirlikçi, ne kadar NATO'cu ve Amerikancı olursa olsun, bir hükümetin ve hükümet partisinin, **"milli"** kelimesine bu denli alerji duyduğu bir başka ülke örneği göstermek, gerçekten de kolay değildir. Eskiden bazı işler çevrilirken ve sözgelimi, işbirlikçiliğin adımları atılırken ve Türkiye ekonomisi, yenisömürgeciliğin araç ve yöntemlerine bir bir ve sinsi sinsi teslim edilirken, bunların üstünün örtülmesi ve yığınlardan saklı tutulması için, büyük çabalar harcanır ve böylesi işler, elaltından yürütülürdü.

ÖRNEĞİN, Türkiye'ye giren çokuluslu emperyalist tekellerin tümünün adlarının önüne, **"Türk"** kelimesinin eklenmesi bile, hiç mi hiç ihmal edilmezdi. Demek ki, şimdi artık hiçbir şeyin saklanmasına gerek duyulmuyor; süngülerin gölgesinde, herşey açıktan yapılıyor ve bu üslupla, halka **"yiyen yer, yemeyenin kafasını kırarız"** deniliyor.

SON tekel zamlarına tepki gelince, Özal ve çevresinin, açıktan halkla alay eden ve külhanbeyi bir tavırla, etrafa tehdit savuran sözleri, bu üslubun çarpıcı bir örneği değil midir? **"HAYALİ dışsatım"** olayının içyüzü, bütün boyutlarıyla açıklık kazanmış, bu işi beceren firmalar bir bir belirlenmiş ve bu kanalla, holdinglerin devletten yasadışı olarak yüzmilyarlarca lira **"teşvik"** aldıkları, müfettiş raporlarıyla ortaya konulmuştur. Hayali dışsatım olgusunun, ceza ve vergi yasalarındaki açık adı kaçakçılık, sahtekarlık, sahte evrak düzenleyerek resmi makamları aldatmak ve yasadışı yollardan kazanç sağlamaktır. Bu eylemler için, yine yasalarda teşviklerin geri alınmasının yanısıra, ağır hapis ve para cezaları yazılıdır.

DEVLETİN müfettişleri, hayali dışsatımcı holding patronlarını bir bir ortaya çıkarıp, bir yılı aşkın bir süredir hükümete rapor üstüne rapor veriyorlar. Özal hükümetinden, bu eylemi becerenler hakkında yasal işlem yapılmasını istiyorlar. samlı son raporunda, açıkça **"Bakanlar Kurulu ve Yürütme Organı, Yasama ve Yargı Organlarının yerine geçemez"** denilerek, Özal hükümetinin **"yasa tanımazlığı"** ve ülkenin, yasalarla değil, **"buyruk"**larla yönetildiği dile getiriliyor. Bütün bu olup bitenler karşısında, Evren-Özal çetesinin kılı bile kıpırdamıyor. Hayali dışsatım olayının ayyuka çıkması karşısında, yasal işlem yapmak bir yana, hükümetin başı, bunların isimlerinin açıklanmasına bile razı olmuyor.

TÜRKIYE'YI yönetenler, bu cibilliyette olurlar da, onların destekçisi holding patronları başka türlü mü davranır? Türkiye tekelci sermayesinin en gerici kesimi, yani MESS patronlarının son yedikleri halt, yenilip yutulur cinsten birşey midir?

MESS patronları, **"10 altın öğüt"** adı altında, kalkıp işçilere, **"amirlerinize yorulduğunuzu söylemeyin, çok çalışan ve yorulmayan biri bulunabilir"** diyebiliyor. MESS'in parababaları, neredeyse işçilerin yatak odasına kadar girip, **"üst kademedeki kişilerle ailevi ilişkiler kurmayın"** öğütünü verebiliyor. Ve daha, neler neler....

BÖYLE şeyler, bir başka ülkede olsa kıyametler kopmaz mı? Kopar... Ama, şimdi Türkiye'de, bu ve benzeri şeyler, **"boyalı basın"** için haber değeri bile taşımıyor!..

ŞIMDI Türkiye'de, gerçekten duyulmamış ve görülmemiş boyutta olaylar yaşanıyor; Cumhuriyet tarihinin bütününe sığdırılamayan ve herbiri, azıcık bir demokratik ortamda **"hükümet düşürecek"** nitelikte olan **"skandallar"** bile, artık toplum yaşamının bir-iki hafta gibi kısa bir kesitine sığdırılabiliyor.

EVET, artık Türkiye'de **"milli"** kelimesi bile, **"sakıncalı"** ilan edilmiş ve **"sakıncalı"**lar kitlesine, yeni ve ilginç bir halka daha eklenmiştir. Kalkıp bir aklı-evvel diyebilir ki, Türkiye'de **"milli"**, **"ulusal"**, **"Türkiye"** ve **"Türk"** adlarıyla başlayan, ama tümü de **"gayri milli"** olan o kadar çok şey var ki!.. Sanki, kurulması kararlaştırılan **"Pentagon"** patentli savunma sanayii deyiminin önüne bir **"milli"** kelimesi eklenseydi, ne değişirdi ki? Öyle demeyin, ulusal hiçbir yanı olmayan **"Şikago Oğlanları"**nın, **"ulusal"** ve **"milli"** gibi kelimelerin sa-

İSO'ya göre 1985 en kötü yıl

Özal hükümeti, ekonomideki gidişatı mükemmel olarak nitelendirirken, İstanbul Sanayi Odası (İSO) ekonomi açısından, 1985'in son dört yılın en kötüsü olduğunu açıkladı ve hükümetin, 1985 yılı için öngördüğü ekonomik hedeflerin hiçbirisine ulaşılamayacağı kaydedildi. İSO'nun **"1985 Yılı Ilk Yarısında Türkiye Ekonomisi"** başlığını taşıyan raporda, ortalama fiyat artışlarının yüzde 45'i bulacağı, tarım ve sanayi sektörlerinin üretim artışlarının ve büyüme hızının gerileyeceği, dışsatım hedeflerine varılamayacağı belirtildi ve **"Dış borçlar arttığı gibi vade yapısı da değişiyor. Kısa vadeli borçların oranı sürekli yükseliyor. Dış borç ve faiz ödemelerinin döviz gelirlerine oranı yüzde 25'in üzerine çıkmıştır. Bu oranlar Türkiye'nin dış borçlarının giderek ağırlaştığını ortaya koyuyor"** denildi. İSO'nun raporunda, 1985 yılında ekonomide gözlenen gelişmeler, şu ana başlıklar halinde değerlendirildi:

● 1985 yılı içinde öngörülen yüzde 5,5'lik ekonomik büyüme hızı yüzde 3,9'da kalacak.

● Geçen yıl yüzde 3,7 olan tarım kesimi büyüme hızı, 1985'de yüzde 2,6'ya düşecek.

Geçtiğimiz yıl yüzde 9,3 olan sanayi kesiminin büyüme hızı, 1985'de yüzde 3,2'ye gerileyecek.

● 1985'in ilk yarısında 507 milyar lira olan bütçe açığı, yıl sonunda 1 trilyon lirayı aşacaktır.

● Enflasyon oranı yüzde 45'i bulacaktır.

● 1985 yılında yalnız emisyon hacmi değil, tüm parasal büyüklükler hızlı bir artış göstermektedir. Bunun etkileri, önümüzdeki

den birşey söyleyemem, öteki endeksleri beklemek lazım" şeklinde konuşuyor ve bu konuşmadan birkaç gün sonra da, Devlet İstatistik

den kaçmadı. Kamuoyunun, muhalefet partilerinin ve basının, ısrarla konunun üzerinde durması sonucunda, Turgut Özal **"para arzı**

rapor üstüne rapor veriyorlar. Özal hükümetinden, bu eylemi becerenler hakkında yasal işlem yapılmasını istiyorlar. **"HESAP Uzmanları Kurulu"**nun basına sızdırılan geniş kap-

değişirdi ki? Öyle demeyin, ulusal hiçbir yanı olmayan **"Şikago Oğlanları"**nın, **"ulusal"** ve **"milli"** gibi kelimelerin şakasına bile tahammülleri yoktur ki...

lükler hızlı bir artış göstermektedir. Bunun etkileri, önümüzdeki aylarda daha somut şekilde görülecektir.

"Tercüman" dosyasını açıklıyoruz

Yücel FEYZİOGLU

❷ Ne dediler, nasıl kandırıldılar?

Abdullah Sezer'in evinde buluşuyoruz. Çocukları dışarıda. Eşi Münire Sezer de işten yeni dönmüş. O da VDO fabrikasında işçi. Bizim insanlarımız. Her zaman olduğu gibi, konuksever, sıcak. Kaynaşıveriyoruz hemen. Çocukların geleceği söyleşimizin odağı oluyor. Tercüman'ın suç dosyasını açmadan Münire bacı soruyor:

– **Açlığınız var mı? Çay kahve getirmeden söyleyin lütfen.**

Biz de çekinmiyoruz:

– **Açız bacı,** diyoruz. Sonra asıl söyleşimiz başlıyor.

– **Öylesine ilanlar verdiler ki,** diyor Abdullah Sezer, **vallahi kurtuluyoruz sandık. Biriktirdiğimiz 5 bin kadar markımız vardı. O zaman paramız değerli. 20 bin TL. tuttu. Meriç Tekstil'e vererek ortak olduk.**

Münire bacı mutfaktan sesleniyor:

– **Yalnız Meriç Tekstil olsa gene iyi. Kaç yere ortak olduk. Hepsi battı.**

– **Kaç şirkete ortak oldunuz?**

– **HAS-TAŞ'a da girmiştik. Iki yıl boyunca tam 16 bin Alman Markı yatırdık. Sonra sesleri solukları kesildi. Mektup mektup üstüne yazdık, yanıt yok. Yetkili devlet dairelerine yazdık, cevap yok. Hele bir de Hürriyet Gazetesine yazalım dedik. Aylar sonra onlar cevap verdiler: "Adı geçen firma iflas etmiş, olay mahkemeye intikal etmiştir."**

Getirip gösteriyor kısa mektubu.

Daha başkalarını da sayıyor. Hepsi iflas!

– **Yine Meriç Tekstil'e dönelim,** diyoruz. **Epeydir araştırıyoruz. Kemal Ilıcak'ın ortaklarına yazdığı mektupların birçoğunu bulduk. Birçok ortak son derece şikayetçi. Fakat açıktan konuşmaya çekiniyorlar.**

Sözümüzü kesiyor Abdullah Sezer:

– **Neden çekinecekmişiz? Ne dediler, ne yaptılar? Hepsi ortada.**

Kalkıp getiriyor belge, ortaklık senetleri, mektup, makbuz dolu klasörleri. Başlıyoruz bir bir araştırmaya...

Ne dediler, ne yaptılar?

Bir yığın Tercüman önümüzde. Çekiyoruz 29 Ağustos 1973 tarihli olanı. **"...Meriç Tekstil fabrikası 1974 yılı sonunda faaliyete geçecek"** diyor. Oysa Kemal Ilıcak'ın ortaklarına yazdığı 26 Mayıs 1976 tarihli mektupta: **"Fabrika 17 Mayıs 75'de açıldı"** diye yazılı. Yine aynı tarihli gazetenin 3. sayfasında kapı kadar bir ilanın orta yerinde şöyle diyor: **"...Meriç Tekstil'de 100 bin iğin ikmalinde 1010 işçi, dokuma, boya, apre ve konfeksiyon fabrikalarının ikmalinde 5 bin işçi çalışacaktır..."**

Oysa, 14.4.77 tarihli mektupta: **"...30 kişilik memur kadrosu, 235'i erkek ve 161'i kadın olmak üzere toplam 396 işçimiz mevcuttur"** deniliyor. Işçi sayısını artırmak şöyle dursun, 18.5.79 tarihli mektupta ise: **"Fabrika ve Merkez teşkilatımızda yapılan çalışmalar neticesi iş istikrarı temin edilmiş ve bir önceki yıla nazaran yüzde 13 eleman tasarrufu sağlanmış, ...toplam 345 işçi oluşturmuştur"** denilmektedir. Bu sayı da artmamıştır. Gösterdikleri dağdan çıka çıka bir fare doğmuştur.

Yine gözleri kamaştıran ilanlarında: **"... Büyük bir kısmı ihraç edilmek üzere, ilk kademede 4.400 ton, ikinci kademede 8 bin 800 ton, ...dördüncü kademede 17 bin 600 ton pamuk ipliği üretilecektir."** denilmiş, sırasıyla Kemal Ilıcak'ın mektuplarına baktığımızda: ...1975'de 255 ton, ...1979'da 2277 ton, ve en yükseği 1983'de ancak 3518 ton iplik üretilmiş, kuruluşun onuncu yılında bile hedefledikleri birinci yıl üretimi olan 4400 tona ulaşılamamıştır.

Gelelim şimdi ağızları sulandıran şu kâr meselesine. 1973 yılı boyunca yaptıkları ilanların tümünde şöyle deniliyor:

"... Uzmanlarımızın yaptıkları uzun ve titiz hesapların kesin sonuçlarına göre Meriç Tekstil'in hisse senetleri her yıl brüt olarak yüzde 35-40 kâr getirebilecektir..." Ve detaylandırıyor: **"... 5000 TL ile ortak olanlar yılda 1750-2000 TL, ...100 bin TL ile ortak olanlar 35-40 bin TL. kâr alabileceklerdir..."**

Yine de umudun var mı Abdullah Sezer?

Soruyoruz Abdullah Sezer'e:

– **Şimdi alıyor musunuz bu kadar kârı?**

Gülüyor:

– **Nerdeee ?.. Halep oradaysa, arşın burada. Işte mektupları. Yüzde kaç verdikleri ortada.**

Açıyoruz mektupları bir bir...

26 Mayıs 1976 tarihli mektup şöyle diyor: **"... Şirket sermayesinin 8 grubunu teşkil eden küçük tasarruf sahibi ortaklarımıza... brüt yüzde beş oranında kâr dağıtılacaktır..."**

Bir ertesi yıl 14 Nisan 1977 tarihli mektup: **"... Ortaklarımıza dağıtılacak kâr miktarı brüt olarak yüzde 8,05, net olarak yüzde 6,44 olmaktadır..."** Yani bin lira ile ortak olunmuşsa 64 TL, onbin TL ile ortak olunmuşsa 640 TL alınacak demektir. Bay Kemal Ilıcak, sanki A grubu ortakların hepsi bu işçi şirketinde otlanmıyorlarmış gibi aynı mektupta: **"... A grubu hissedarlarına 1976 kârından herhangi bir pay verilmeyecektir"** diyor. Sözümona onların işçilere karşı özverili olduklarını kanıtlamaya çalışıyor. Oysa bu A grubu ortakların tek pfenig bile yatırmadan fabrikanın yönetimini ele geçirdikleri yine Kemal Ilıcak'ın mektuplarından anlaşılmaktadır.

Geçelim 28 Mart 1978'e. Kâr yerine genel kurul kararı bildiriliyor: **"... 5850 ortağımıza dağıtılmış bulunan şirket hisselerinin çokluğu sebebi ile beher hisseye düşecek temettü (kâr) pek cüz'i (az) olacaktır. Bu itibarla... mezkur meblağın fevkalade ihtiyata ayrılması hususunu tensip ve kararlarınıza arzederim. Genel Kurul bu kararı oybirliği ile kabul etmiştir..."** Yani kâr yok.

Yıl bitmeden 10 Kasım 1978'de yeni bir mektup. Konu: **"Özel bayram tebrikimizle yeni müjdelerimiz."** Çetin ekonomik krizden yakınıyor bay Ilıcak. Ama bu krizin kapitalizmin bünyesinden kaynaklandığını yazmıyor. Bir müjde veriyor: Bandırma Gübre Sanayii AŞ ortaklığında kurulan 200 milyon sermayelik İŞKUR'a (İşçi-Işveren Kimya Sanayii AŞ) 40 milyon TL ile Meriç Tekstil'in, 60 milyon TL ile de Meriç Dokuma AŞ'nin ortak olduğudur. Ve şöyle diyor: Bu şirket yüzde 21 gelirlidir. Yani yüzde 35-40 kâr, bir yıl sonra yüzde 55-60'a çıkacaktır.

Şimdi gelelim bay Kemal Ilıcak'ın 1979 mektubuna: **"...Toplu sözleşme esaslarının bütün bu ağır şartlar içinde günün koşullarına göre ayarlanmasının maddi sorunları gibi, gerçekten çok ağır şartlar altında geçirmemiz nedeniyle, elde edilen 1978 yılı kârının 5850 kişiden oluşan ortaklarımıza dağıtıldığında hisselerine pek cüz'i (az) pay isabet edeceğini ve bunun da ortaklarımızı tatmin edici olmayacağını ..."** dile getirerek kâr dağıtılmayacağını belirtiyor ve bunun nedenini de toplu sözleşmelere bağlayarak, buradaki işçiyi Türkiye'deki işçiye düşman etmeye çalışıyor.

4 Nisan 1980 tarihli mektubunda ise fabrikanın kâra geçtiğini yazıyor, yüzde 28 kâr vereceklerini dile getiriyor. Değil yüzde 55-60, 1973'de verdiği yüzde 35-40'lık kâr sözünü bile yerine getiremiyor. Bu arada ise paramızın değeri hızla düşmekte. Kâr artışı gibi görülen rakamın kaynağı, aslında paranın değer yitirmesi.

Meriç Tekstil

Toplu sözleşme esaslarının bütün bu ağır şartlar içinde günün koşullarına göre ayarlanmasının maddi sorunları gibi, gerçekten çok ağır şartlar altında geçirmemiz nedeniyle, elde edilen 1978 yılı kâr'ının 5850 kişiden oluşan ortaklarımıza dağıtıldığında hisselerine pek cüz'i pay isabet edeceğini ve bunun da ortaklarımızı tatmin edici bir rakam olmayacağını, kâr'ın fevkalâde ihtiyat akçesi olarak ayrılması ile şirket bünyesinin takviye edilmiş olacağını, ortaklarımızın da tasvip edeceğine inanıyoruz.

MERİÇ TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
İDARE MECLİSİ

1981'e gelince iş biraz değişiyor. Cuntanın hükümeti devralıp Özal'ın 24 Ocak kararlarını uygulamasıyla paranın değeri alabildiğine düşüyor. Üretim 1979'da 2277 ton iken, 1980'de 2135 tona düştüğü halde kâr oranı yükselmiş görünüyor. Ve ortaklarına yüzde 35 kâr veriyor. 1982-83 yıllarında da bu rakamı tutturuyorlar. Tutturuyorlar amaaa... İşin aması var: 1974 yılında 1 DM 5 TL iken, 1983'de 1 DM, 125 TL olmuş, paranın değeri 25 kat düşmüştür. Paranın değeri düşünce, pamuk ipliği fiatları da o oranda yükselmiştir. Bay Kemal Ilıcak'ın verdiği çifte kârın toplamını hesapettiğimizde aslında yüzde birbuçuk bile değildir. Işçilerimiz eğer paralarını mark olarak tutmuş olsalardı, bin mark Türkiye'de 125 bin TL edecekti. Bankaya yatırmış olsalardı, Türkiye'de yılda 60 bin, Federal Almanya'da on yıl vadeli enaz 700 DM faiz getirecekti. Oysa Kemal Ilıcak'ın verdiği kâr: 5 bin mark yatırmış olan Abdullah Sezer'e sadece 6 bin TL tutuyor. Abdullah Sezer 5 bin markını burada bir bankada tutsaydı 3500 DM faiz alacaktı. Bu da TL çevirilirse: 612 bin 500 TL ediyor. Ilıcak'ın verdiği kâr ise, geçtiğimiz on yılda 30 bin TL'nı bile tutmuyor.

– **Nasıl bu kâr oranından hoşnut musunuz?** diyoruz.

– **Hoşnutuz,** diyor Abdullah Sezer, **Yılda 2 aygaz tüpü alacak kadar büyük (!) bir patron olduk.**

– **Yine bir umudunuz var mı?**

Başını eğip düşünüyor. Münire bacı yemek getiriyor. Lezzetli mi lezzetli. Atıştırıyoruz bir yandan.

– **İşte görüyorsunuz,** diye söze başlıyor A. Sezer, **45 yaşında yeniden meslek öğreniyoruz. Türkiye'de Sanat Enstitüsünü bitirdim. Tesfiyeci oldum. 9 yıl Türkiye'de frezeci olarak çalıştım. Burada, uzun demir çubuklara delik açma matkapçılığını öğrendim. Kaynakçılık, televizyon tamirciliği ve elektronik mesleklerini öğrendim.**

Derken içeri samimi arkadaşı Talat Kaplan geliyor. Hemen elini uzatarak:

– **Hah işte,** diyor A. Sezer, **Bu ne öğrendiyse, ben de onu öğrendim. Yalnız o benden bir fazla. O flaş üstüne de usta.**

– **Ne var gene?** diye araya giriyor Talat Kaplan.

– **Arkadaş gazeteci. Şirketlerden umudun var mı diyor da, ben de ekmeğimizi çıkarmak için öğrendiğimiz ve de öğrenmekte olduğumuz meslekleri sayıyorum.**

Talat Kaplan gülerek yaklaşıyor. El sıkışıyoruz.

– **Abdullah'ın şirketleri bitmez arkadaş. Kendisine yaşamboyu didişecek iş bulmuş. Artık o bırakıyor, fakat onu bırakmıyorlar. Tercüman gene mektup yazmış para istiyor. Eğer para göndermezseniz hisseleriniz sıfıra inecek diyor.**

Gelecek sayı: Çöküş başlıyor. Tercüman 1078 ortağı nasıl Meriç Tekstil'den çıkardığını açıklamak zorundadır!

Reagan-Gorbaçov zirvesinde somut bir anlaşmaya varılamadı, ancak iki liderin biraraya gelip görüşmüş olmaları dünyaya rahat bir nefes aldırdı

Gerçekten hazır mısınız Mr. Reagan?

Filiz KARDAM

Reagan-Gorbaçov Zirvesi'ni dünya kamuoyu olağanüstü büyük bir dikkatle izledi. Tüm yorumcular şu noktada birleştiler: Savaş sonrasında dünya kamuoyunun bu denli ilgilendiği, birşeyler beklediği bir zirve daha olmamıştı.

Bir milyar kişinin açlık çektiği, 500 milyonun işsiz olduğu dünyamızda, silah harcamalarına hergün iki milyar dolar gitmekteydi. Dünyamızdaki silah depoları küçücük gezegenimizi 20 kez yokedecek kadar büyümüştü. Ama yine doymuyordu Pentagon. Savaş çılgınları gözlerini uzaya dikmişlerdi.

İki büyük ülke liderinin görüşmeleri "Yıldızlar Savaşı" projesini engelleyebilecek miydi? Uluslararası ilişkileri, özellikle de ABD-Sovyet ilişkilerini iyileştirebilecek miydi? Dünyamızda bir atom savaşı tehlikesini azaltmanın başlangıcı olabilecek miydi? Bu sorulara bir çırpıda "evet" yanıtı vermek, hele ki son birkaç ay içinde ABD yönetiminin silahlanma alanında, atom denemelerini sürdürme, yeni uydusavar sistemlerinin dene - mesini yapma gibi adımlarını izleyenler için, hiç mümkün değildi.

Bunların yanısıra **Reagan**, Sovyet yönetiminden gelen somut silahsızlanma önerilerini bir kenara iterken, "Yıldızlar Savaşı" projesinden vazgeçilemiyeceğini açıklamış, zirvenin gündeminde ise ağırlığın "bölgesel çatışma alanları", ve Sovyetler Birliği'nde insan hakları konularına verilmesini istemişti.

Bölgesel çatışma alanlarını belirlerken de **Reagan**, özellikle Afganistan, Etyopya, Kamboçya ve Nikaragua gibi ülkeler üzerinde durmuş, Sovyetler Birliği'nin bu ülkelerin yasal yönetimlerine yaptığı yardımları, içişlerine karışma, işgal ve yayılmacılık olarak nitelendirmiş, bunlardan "acı gerçekler" olarak sözetmişti. **Reagan** nedense bu "acı gerçekler" arasında boğazına dek silahlandırdığı ve hala desteği sürdürdüğü Güney Afrika'daki ırkçı rejimden, Ortadoğu'daki İsrail teröründen, 19. yüzyılın sonundan beri defalarca ABD askerlerinin çizmeleriyle çiğnenen Orta Amerika ülkelerinden hiç söz etmemişti ABD'nin başka ülkeleri hegemonyası altına almayı asla istemediğini ısrarla savunan **Reagan**, "bizim yurt dışında işgal ettiğimiz yegane topraklar şehitlerimizin yattığı mezarlardır" demekteydi. Eğer böyle ise, yurdışındaki 534 bin Amerikan askerinin, 32 ülkedeki 1500 kadar Amerikan üssünün işlevi neydi? Bunlar şehitlerin mezarlarına bekçilik mi yapmaktaydılar?

Reagan yönetimi, zirvede bölgesel çatışma alanlarını öncelikle görüşelim derken, bir dizi ülkenin içişlerini gündeme getirmeyi, ve bu arada Sovyetler Birliği'nin ulusal kurtuluş savaşçılarına verdiği desteğin önüne geçmeyi amaçlamıştı. Sovyetler Birliği'nin bağımsızlık mücadelelerine verdiği destek konusunda ise zirvede bir anlaşma sağlanamayacağı baştan belliydi. Dolayısıyla, Amerikan yönetiminin zirve için çizdiği bu çerçeve gerçekçi ve sonuç alıcı olmadığı için, bu ikili görüşmeden somut sonuçlar bekleyenlerde karamsarlık doğurmuştur.

Buna karşılık Sovyetler Birliği zirveye, tüm insanlığı ilgilendiren

Dünya barışı açısından umut verici bir başlangıç

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Genel Sekreteri **Gorbaçov** ile ABD Devlet Başkanı **Reagan** arasında 19-20 kasım günleri Cenevre'de yapılan zirve görüşleri 21 kasım sabahı iki liderin sonuçlar konusunda yaptıkları kısa açıklamalar ve kamuoyuna duyurulan ortak bir deklerasyon ile sona erdi.

İki liderin, buluşmalarından tam 48 saat sonra Cenevre'nin Uluslararası Konferans Merkezi'nde yapılan kapanış seremonisinin bitiminde Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı **Shewardnadze** ve ABD Dışişleri Bakanı **Shultz**, sonuç açıklaması ile bilimsel ve kültürel çalışmalar alanında bir anlaşmayı imzaladılar. Kapanış toplantısı çeşitli uluslardan 300 gazeteci tarafından izlendi, ABD, Sovyetler Birliği ve Avrupa'da televizyon yayınlarından naklen verildi.

Kapanış toplantısında iki liderin yaptığı açıklamalar zirve süresince görüşmelere ilişkin verilen ilk resmi bilgiler oldu. Daha ilk buluştukları gün iki lider, görüşmeler süresince basına bilgi verilmemesi konusunda ortak bir tavır üzerinde anlaşmışlardı. Bu karar,

Geçtiğimiz ABD başkanlık seçimlerinde aday olan barış yanlısı Jessie Jackson'la yaptığı görüşmede Gorbaçov'a ABD'li barışseverlerin imzaları verildi

Kapanış toplantısında ilk açıklamayı yapan SBKP MK Genel Sekreteri **Gorbaçov, "zor ancak amaca uygun, açık ve samimi"** bir çalışma yürüttüklerini söyleyerek görüşmeler süresinde silahlanma yarışı, uzayın silahlandırılması, bölgesel çatışmalar, ikili ilişkiler gibi dünyayı ilgilendiren tüm sorunlarda görüştüklerini belirtti. **"Realist olup gerçeği söylemeliyim"** dedi **Gorbaçov, "aramızda birçok konuda temel farklılıklar vardır ve sürmektedir"**. Ancak iki lider bu farklılıklara rağmen, silahsızlanma alanında somut adımlar atılması için iki ülkenin Cenevre'deki delegasyonlarının sürdürdüğü çalışmaların hızlandırılması, sonuç almak üzere pratik yeni yolların araştırılması konusunda anlaşmışlardı.

Ortak açıklamada yeraldığı, ve **Gorbaçov**'un aynı gün yaptığı basın toplantısında da belirttiği gibi, her iki ülke de stratejik atom silahları alanında yüzde 50 indirim sağlanması, orta menzilli silahlara ilişkin anlaşmaya varılması, kimyasal silahların yasaklanması görüşmelerinin başlatılması gibi konularda uzlaşma sağlayabilyerek devam ettirmek istiyordu. **Gorbaçov**'a göre ise bu programı sürdürürken atom silahları alanında sınırlamaya gitmek çelişkiliydi; SDI'ın ardından verimli silahsızlanma görüşmeleri sürdürmek olanaksızdı.

Kapanış konuşmasında **Gorbaçov**, zirvede görüşülen ve kararlaştırılanların sözde kalmaması, işe yansıması gerektiğini de söyleyerek, Sovyetler Birliği'nin bu konuda ABD ile birlikte üzerine düşeni yapmaya hazır olduğunu vurguladı.

Reagan da yaptığı kısa kapanış konuşmasında Sovyetler Birliği ile ABD arasında yeni bir başlangıç için, güveni geliştirmek için Cenevre'ye geldiğini vurguladıktan sonra nükleer silahların ve gerginliğin azaltılması alanında yapılacak birçok iş olduğunu ve ABD'nin de bunları yapmaya hazır olduğunu belirtti.

Aynı gün içinde **Reagan** Brüksel'de NATO müttefiklerine zirve sonuçlarını açıklarken, **Gorbaçov** da Prag'da Varşova Paktı üyesi ülkelerin yönetimlerini sonuçlar konusunda bilgilendirdi. Zirve, NATO müttefikleri tarafından da **"Doğu-Batı ilişkilerinde yeni bir başlangıç"** olarak değerlendirildi ve özellikle iki liderin önümüzdeki iki yıl içinde Washington ve Moskova'da tekrar buluşmaya karar vermiş olmaları, diyaloğun sürmesi açısından olumlu karşılandı.

Weinberger'den sert bir mektup

Zirvenin başlamasına iki gün kala basına sızdırılan ve 16 kasım tarihli **"New York Times"** ile **"Washington Post"** gazetelerinde yayınlanan **Weinberger**'in **Reagan**'a yazdığı mektup, bir taraftan ABD yönetimi içinde, en azından Sovyetler Birliği'ne yaklaşım açısından kimi önemli farklılıklar olduğunu yansıtmaktadı. Bu mektup, ABD'nin Sovyetler Birliği'ne yaklaşım açısından kimi önemli farklılıklar olduğunu yansıtmaktadı. Iki ülke arasında 1979 yılında imzalanan, ancak bir türlü ABD kongresi tarafından onaylanmamış olan stratejik silahların sınırlandırılması anlaşmasının (SALT II) gelecek ay içinde bir yıl daha uzatılması gerekmekteydi. ABD Savunma Bakanı bu konuda ve uydusavar füzelerin (ABM) sınırlandırılması protokolü konusunda hiçbir taahhütte bulunulmamasını istiyordu. Silahlanma tutkunu ve bu alandaki sabit fikirleriyle ünlü **Weinberger**, bu tür taahhütlerin SDI programının engellenmesine yolaçacağından çekinmekteydi. Kendisi Cenevre'ye gitmemekle birlikte **Weinberger**'in ekibinin **Reagan**'ın teydi. **"Newsweek"** dergisinin yaptığı bir kamuoyu yoklaması sonuçları halkın yüzde 74'ünün zirvede nükleer silahların sınırlandırılması yönünde bir anlaşmaya varılmasını desteklediğini göstermişti. Ve yine halkın yüzde 88'i silahlanmanın kontrolü konusunun zirvede konuşulacak en önemli sorun olduğunu belirtmişti.

Cenevre zirvesinin ilk gününde ise ABD'deki son başkanlık seçimlerinde adaylığını koymuş olan insan hakları savunucusu zenci rahip **Jessi Jackson**, ABD barış hareketi liderlerinden bir delegasyonla birlikte **Gorbaçov** ile

19-21 kasım günlerinde Cenevre'de biraraya gelen iki lider görüşmeler sırasında basına bilgi verilmemesi konusunda ortak tavır aldılar. Zirve boyunca tüm dünyanın gözü kulağı Cenevre'deydi. Zirveyi izlemek üzere 4000 gazeteci gelmişti

GORBAÇOV: Bugünün koşullarında seçimimiz birlikte yaşamak ya da yokolmak arasındadır. Bu nedenle dünyada ve uzayda barışın sürekli kılınması için pratik çözüm yollarının bulunmasında ABD ile birlikte çaba göstermeye hazırız. Bunu kendi halkımıza ve dünya halklarını karşı bir sorumluluk olarak görüyoruz.

REAGAN: Cenevre'ye, ABD ile Sovyetler Birliği ilişkilerinde yeni bir başlangıç için geldim. Burada ikimiz de barışı geliştirme konusunda anlaştık. ABD ve Sovyetler Birliği arasındaki ilişkileri yoğunlaştıracağız.

somut sonuçlar bekleyenlerde karamsarlık doğurmuştur.

Buna karşılık Sovyetler Birliği zirveye, tüm insanlığı ilgilendiren bir alanda, silahsızlanma alanında yapıcı önerilerle, sonuç almaya yönelik ciddi bir hazırlıkla gitti. Hedef gerginlikleri yumuşatmaktı, silahlanma yarışının uzaya doğru tırmanışını engellemekti, "dünyada iyiye doğru bir dönüşüm" sağlamaktı. Sovyetler Birliği zirve hazırlıkları sırasında yalnızca önerilerde bulunmakla yetinmedi. Atom denemelerini durdurarak, Avrupa'daki orta menzilli füzelerinin sayısını azaltarak ciddi niyetlerini somut adımlarla besledi. Zirveye giderken dünyanın dört bir yanında yalnızca komünistlere, sosyalistlere değil, barışseverlere, gerçekçi bütün insanlara umut veren de işte bu ciddi öneriler ve yapıcı adımlar oldu. ABD ve NATO ülkeleri de içinde olmak üzere birçok ülkede çeşitli siyasetlerden politikacılar Sovyet önerilerini ciddiyetle incelemeye değer buldular.

Böylece iki devlet adamı daha karşı karşıya gelmeden tıkanıklık noktaları, siyahlar ve beyazlar belli olmuştu. Bu nedenle de zirvede silahsızlanma konusunda bir anlaşmaya varılması beklentisi pekçok kişide yoktu. Farklı toplumsal sistemlerden gelen, dünyaya bakışları farklı ve zirveden farklı şeyler bekleyen iki liderin engin uluslararası sorunları sekiz saatlik bir görüşmeyle halledivermeleri, somut çalışmalar bağlamaları mümkün görünmüyordu. Kaldı ki iki ülke lideri altı yıldır süren bir gerginlik ortamından sonra biraraya gelmekteydiler. Dolayısıyla, yalnızca görüşmeleri ve bu görüşmeden, yeniden biraraya gelmek üzere ayrılmaları bile başlıbaşına bir olay olacaktı. Yani zirve, somut uzlaşma noktaları bulunmasa bile, ikili ilişkilerde bir iyileşmenin yolunu açmalı, ciddi silahsızlanma önlemlerinin görüşülebileceği bir diyalog ortamının başlangıcı olmalıydı. Gergin uluslararası koşullarda alıp başını uzayı boylayan silahlanma yarışı, bu denli denetimsiz sürüp gitmemeliydi.

Cenevre'de iki gün süren tarihsel görüşme, dünya halklarının bu yöndeki umutlarını boşa çıkarmadı. Somut sorunlar üzerinde daha az gergin bir ortamda görüşebilmenin, silahsızlanma görüşmelerine hız kazandırmanın, ABD-Sovyet ilişkilerinde karşılıklı bir güven ortamı yaratmanın yolları açıldı.

Şimdi sıra güzel sözlerin eyleme, somut işe dönüşmesine geldi. Ve hiç kuşkusuz dünya halkları bu konuda Amerikan Devlet Başkanı'ndan da artık somut adımlar atmasını bekliyor. **Reagan**, zirvenin kapanış konuşmasında, gerginliklerin azaltılmasında **"çok şey yapmaya hazır olduğunu"** göstermelidir. Dünyanın dört bir yanında televizyon ekranları başında Reagan'ın mesajını dinlemiş olan milyonlarca kişi, bu sözleri kendisine sık sık hatırlatacaklardır. **Mr. Reagan** gerçekten hazır ise bunu göstermelidir.

Şu noktayı da hemen eklemekte yarar var. Zirve iki büyük devletin lideri arasında oldu. Ancak onun bu şekilde olumlu bir atmosfer ile sonuçlanmasında, Sovyetler Birliği'nin ve sosyalist ülkelerin büyük çabalarının yanısıra dünyanın dört bir yanında barış için uğraşan insanların payı da yadsınamaz. ABD şahinlerinin, savaş çılgınlarının bütün provokasyonlarına karşın bu olumlu sonuca dünya barışsavaşçılarının katkısıyla varılmıştır. Şimdi de zirvenin yarattığı olanakları değerlendirmek, zirvede verilen taahhütlerin yerine getirilmesi için uğraşmak, barış ve güvenlik ortamının yaratılmasına katkıda bulunmak, yalnızca ABD ve Sovyetler Birliği yönetimlerinin değil, büyük küçük tüm devletlerin, çağının ve geleceğinin sorumluluğunu taşıyan herkesin işidir. Zirve sonuçları tüm barışseverlerin önüne yeni görevler koyuyor. Zirve **"nefes aldırdı"**. Ama nefes alıp oturmak değil, nefes alıp daha hızla koşmak gerekiyor.

memesi konusunda ortak bir tavır üzerinde anlaşmışlardı. Bu karar, zirveyi izlemek üzere Cenevre kentini doldurmuş 4000 civarında basın mensubunu hayal kırıklığına uğratmakla birlikte, görüşmeler boyunca çeşitli spekülasyonların yürütülmesini engelledi ve zirvenin sakin ve olumlu bir atmosferde geçmesine yolaçtı.

görüşmelerinin başlatılması gibi konularda uzlaşma sağlayabilmek için çabalarını yoğunlaştıracaklardı.

Temel anlaşmazlık konularından biri olan **"Yıldızlar Savaşı"** projesi (SDI) konusunda ise bir görüş birliği sağlanamadığı ortadaydı. ABD, SDI programının savunma programı olduğunu söyle-

yetler Birliği'ne yaklaşım açısından kimi önemli farklılıklar olduğuna işaret ederken, yönetim içindeki aşırı silahlanma yanlılarının sorumsuz ve baltalayıcı tavrını da sergiledi.

Mektupta **Weinberger, Reagan**'ı Sovyetler Birliği'ne gerek SALT II ve gerekse ABM anlaşmaları konusunda ödün vermemesi için

ğından çekinmekteydi. Kendisi Cenevre'ye gitmemekle birlikte **Weinberger**'in ekibinin **Reagan**'ın silahlanma alanındaki görüşleri üzerinde büyük etki sahibi olduğu bilinmekteydi.

ABD halkından birbuçuk milyon imza

Öte yandan Amerikan halkı zirveden somut sonuçlar beklemek-

zenci rahip **Jessi Jackson**, ABD barış hareketi liderlerinden bir delegasyonla birlikte **Gorbaçov** ile görüştü ve kendisine 1,5 milyon Amerikan vatandaşı tarafından imzalanan bir dilekçe sundu. Dilekçede Amerikan barışseverleri, nükleer silahların dondurulmasını istemekte ve bu yöndeki Sovyet önerilerini desteklemekteydiler.

14 Kasım 1985: Yunan emekçi halkı için önemli bir gün

Yunanistan'da genel greve işçilerin yüzde 80'i katıldı

Rallis SARANTİS

14 Kasım 1985'in Yunan sendikal hareketi, ama aynı zamanda tüm Yunan emekçi halkı için önemli bir gün olduğu söylenebilir. Kamu sektöründe ve özel sektörde çalışan tüm işçi ve memurların yüzde 80'inden fazlası bu savaşım gününe aktif olarak katıldılar PASOK hükümetinin ve kapitalistlerin işçileri korkutarak greve katılmalarını engelleme girişimlerinin tümü boşa çıktı.

Bu büyük ve etkili eylem, PASOK hükümetinin Uluslararası Para Fonu (IMF) ve AET direktifleri yönünde aldığı tasarruf politikası kararlarına Yunanistan işçi sınıfının bir yanıtı oldu. Yunanistan Komünist Partisi (YKP), parlamento çalışmaları sırasında (YKP' nin parlamentoda 12 temsilcisi vardır) bu halk düşmanı ekonomik politikayı çok sert bir biçimde eleştirmiş ve işçi sınıfının bu politikayı asla kabul etmeyeceğini söyleyerek hükümeti uyarmıştı.

Karara bağlanmış olan tasarruf politikası, kabaca söylersek, tüm ücretlerin derhal dondurulmasını, ATA sisteminin (ücretlerin enflasyona göre otomatik olarak ayarlanmasını sağlayan sistem) kaldırılmasını ve tüm ücretlerin önümüzdeki iki buçuk yıl içinde yüzde 25 oranında düşürülmesini öngörüyordu. Kısa bir süre önce Başbakan **Andreas Papendreu** Yunan ekonomisinin iflas ettiğini ve ekonominin yeni tasarruf önlemleriyle canlandırılacağını açıklamıştı. Ancak bu politika, sonuç olarak kapitalist krizin yükünün Yunan işçi sınıfının sırtına yüklenmesiydi. Bu politika, IMF'nin kapitalist ülkelerin uygulamasını istediği politikanın aynısıydı.

Yunanistan Sendikalar Konfederasyonu (GSEE) Başkanı **Raftopulus**'un 28 Ekim 1985 günü yönetim kurulunu toplantıya çağırması ve toplantıda hükümetin yeni önlemlerinin görüşülmesi gerekiyordu. GSEE'nin tüzüğü bu konuda çok açık olmakla birlikte yönetim kurulu toplantıya çağrılmadı.

Bunun üzerine GSEE Genel Sekreteri **Kostpulos** toplantı çağrısını yaptı ve toplantıda yönetim kurulunun çoğunluğunun aldığı bir kararla başkan ve başkan yardımcısı görevlerinden alındılar. Aynı toplantıda ayrıca, PASOK hükümetinin tasarruf önlemlerine bir yanıt olarak 14 kasım günü tüm Yunanistan çapında genel greve gidilmesi karara bağlandı.

Yunanistan Sendikalar Konfederasyonu'nun aldığı bu kararı hükümet dikkate almak istemedi. Kararları mahkeme kararıyla iptal etmek ve hükümete bağlı bir yönetim kurulu oluşturmak gibi girişimler oldu. Sendikacılara, işten çıkarılma tehditleriyle baskı yapılarak, greve katılmaları engellenmeye çalışıldı.

Ancak bütün bu çabalar boşa çıktı. Genel grev tüm karşı çabalara rağmen tam başarıyla gerçekleşti. Ve uygulayan sağcılar da olsa, kendini **"sosyalist"** olarak adlandıranlar da olsa sağ politikalara geçit verilmeyeceğini gösterdi.

Polis operasyonları, sendikacıların hastaneye kaldırılmasını gerektirecek ölçüde ağır yaralanmaları ve hemen grev öncesi yapılan tutuklamalar, hükümete hiçbir şey kazandırmadığı gibi, sadece yalnız kalmasına yolaçtı.

KISA...KISA...KISA...KISA...KISA...KISA

"Yıldızlar Savaşı" projesine hangi firmalar katılacak?

ABD'nin SDI projesine olumlu tepki göstermiş olan Kohl hükümeti yetkilileri ile proje yöneticileri arasındaki temaslar halen sürüyor. Bonn'un nasıl bir katkıda bulunacağı, zirvenin ardından daha kesin olarak belirlenecek. Ancak daha şimdiden Federal Almanya'nın bazı tekelleri projeden ihaleler almış durumdalar ya da almak üzere hazırlanıyorlar.

Uzayda çılgınca savaş planlarına katkıda bulunarak, dev boyutlu kârlar elde etmeye hazırlanan firmalar, teknik alandaki yarışın gerisinde kalmamak için projeye katıldıklarını belirtiyorlar. Bu firmalar arasında şunlar yer alıyor: **Messerschmidt-Blohm-Bölkow, Dernier, Rheinmetall, Krupp-Atlas Elektronik, Siemens, AEG, Carl Zeiss, Leitz, Dynamit Nobel, SEL, Diehl, Technologiezentrum Nord, MTU.**

SDI projesi dengeyi bozacak

Eski ABD Savunma Bakanı **Robert Mc Namara** ve ABD'nin stratejik silahların sınırlandırılması görüşmelerindeki eski heyet başkanlarından **Gerard Smith,** uzayın silahlandırılması projesinin askeri stratejik dengeyi bozmaya yönelik olduğunu söylediler

"İspanya NATO'dan çıkmalı"

Kasım ayının 10'nunda İspanya'nın büyük kentlerinde yapılan milyonlarca kişinin katıldığı barış gösterilerinde NATO'dan çıkılması talebi dile getirildi. İspanya Barış Komitesi Eşgüdüm Kurulu'nun çağrısı üzerine gerçekleştirilen ve değişik görüşlerden 35 örgütün temsilcilerinin katıldığı bu gösterilerin ardından geçtiğimiz günlerde de, İspanya'da 350 tanınmış kişi bir barış manifestosu imzalayarak İspanya'nın NATO'dan çıkmasını istediler. İmzalar arasında entellektüeller, sanatçılar, sporcular ve sendika liderlerinin yanısıra iktidardaki İspanyol Sosyalist İşçi Partisi'nin milletvekilleri de yer alıyor.

30 eski hükümet ve devlet başkanı: "Atom silahları azaltılsın"

Çeşitli ülkelerden 30 eski hükümet ve devlet başkanının oluşturduğu eylem komitesi 11 kasımda ABD ve Sovyetler Birliği liderlerine sundukları bir mesaj ile atom silahlarının azaltılması, füzesavar sistemlerin sınırlandırılması anlaşmasına uyulması ve bu anlaşmanın uygulanmasını istediler. ABM anlaşmasına, iki tarafın da kabul edebileceği biçimde bir açıklık getirilmeliydi. Mesajı imzalayanlar arasında eski Federal Almanya Başbakanı **Helmut Schmidt, Takeo Fukuda** (Japonya) **Malcolm Fraser** (Avustralya). **Manea Manescu** (Romanya) da yer aldı.

Dr. Tülin Tarakçıoğlu Türkiye Postası'nın sorularını yanıtladı.

AIDS korkusu kendisinden daha tehlikeli

Bir yandan AIDS hastalığı ile ilgili araştırmalar sürüp giderken, diğer yandan bu konu basında manşetlerden inmiyor. Milyonlarca insan haberleri korku ile izliyor. AIDS ile ilgili yazılanlar çoğu kez birbirini tutmuyor. Özellikle bir kısım gazeteler okuyucuya korku ve tedirginlik veren, bilimsel bulgularla doğrulanmayan spekülatif yayınlarını artırarak sürdürüyor.

Federal Almanya'nın en büyük hastalık sigortası olan AOK yeni üye olacaklardan, sigorta etmeden önce AIDS tahlili yapılmasını istiyor. Yeterli ve somut bilgi verilmeden insanlar korku içine itiliyor. Bugün Avrupa'nın birçok ülkesinde klinik bakımdan hiçbir hastalık belirtisi göstermemesine karşın, bir rastlantı sonucu kanında AIDS virüsü taşıdığı anlaşılan çok sayıdaki genç insan, ruhsal bunalıma düşüp intihara kalkışıyor. Ya da kimi hastalık belirtilerini AIDS sanıyor. Eşcinsel hastalığına yakalandım diye gereksiz bir biçimde utanıyor, sıkılıyor, toplumdan dışlanırım korkusuyla hekime başvuramıyor.

Diğer yandan büyük ilaç tekelleri pusuda beklemekte. Şimdiden bu hastalığa iyi geleceği iddia edilen kimi ilaçlar, vitamin tabletleri reklam ediliyor. AIDS'e karşı bir aşının bulunması halinde böylesine korkutulan insanların eczanelere nasıl hücum edeceğini ve bundan ilaç tekellerinin nasıl milyarlar kazanacağını düşünmek hiç yanlış değil.

Bulaşıcı hastalıklar aslında feodal toplum biçimlerinden miras kalmıştır. Kapitalizm gelişme döneminde feodal kalıntılardan kurtulma savaşı verirken onun hastalıklarıyla da yüzyıl boyunca uğraşmak zorunda kaldı. Kapitalizm üretimi artırmak zorundaydı. İşçi sayısı azdı. Ortalama ömür ise 30-35 yıldı.

Burjuvazinin uzun yıllar çalışacak işçilere gereksinimi vardı. Bu nedenle bulaşıcı hastalıklarla savaşa başladı. Büyük yatırımlar gerçekleşti. Kısacası yüzyılımızın bu konudaki birinci özelliği feodal toplumdan miras bulaşıcı hastalıkların önlenmesidir.

Sosyalist devlet ise yalnız hastalenmesi her şeyden önce toplumsal yapının düzeltilmesine bağlıdır. Nitekim eğer bugün silahlanmaya harcanan milyarların ufak bir bölümü kanser, kalp hastalıkları veya AIDS gibi hastalıklarla mücadeleye ayrılsa, bunların önü kısa sürede alınabilir.

Okuyucularımıza yararlı olur düşüncesiyle AIDS ile ilgili bilimsel çalışmaları yakından izlediğini öğrendiğimiz Dr. Tülin Tarakçıoğlu ile yaptığımız röportajı yayınlıyoruz.

Türkiye Postası: AIDS nedir? Bize kısaca tanımlayabilir misiniz?

Dr. Tülin Tarakçıoğlu: AIDS, Amerika'da ortaya çıkarılan bir hastalık tablosudur. AIDS kelime olarak hastalık tablosunun İngilizce isminin baş harflerinin birleştirilmesiyle türetilmiştir. (**Acquired Immuni Deficiency Syndrome**) Vücudun immun sisteminin yani bağışıklık sağlayan koruyucu sistemin doğuştan olmayan, sonradan kazanılan etkenlerle bozulmasıdır. AIDS gizli seyreden, özellikle genç erkeklerde ve gittikçe artan miktarlarda kadın ve çocuklarda tesbit edilen bir virüs hastalığıdır.

İnsan vücudu bir bağışıklık sistemi geliştirmiştir ki, bu sistem çeşitli hastalık yapıcı etkenlere karşı (mikrop, virus, mantar, v.s.)

FAC eyaletleri ve Batı Berlin'de AIDS vakalarının dağılımı	AIDS olayları	Ölü sayısı	AIDS mikrobu taşıyanlar oranı milyonda 1
Berlin	54	15	29,2
Hessen	45	23	8,2
Nordrhein-Westfalen	46	20	2,7
Hamburg	36	15	22,5
Bayern	31	13	2,8
Baden-Württemberg	20	10	2,1

sıl seyreder?

Dr. T. TARAKÇIOGLU: Hastalık üç ayrı devrede seyreder. Herhangi bir belirti vermeyen enfeksiyon devresinde hasta şahıs HTLV 111 virüsünü almıştır. Virüsü taşıyıcı kendini sıhhatli hisseder. Belirleyici yalnızca kanında tesbit edilen HTLV 111 virüsüne karşı bağışıklık hücreleridir. İkinci devre lenf bezlerinin şişmesiyle ortaya çıkar. Vücudun virüsü almasından ilk belirtilerin ortaya çıkışına kadar geçen süre ki, bu 2 ayla 6 sene arasında değişebilir. Bazen bu süreler içinde hiç çıkmayabilir. Bu hastalığın kesin teşhisinin konabilmesi için vücudun en az iki yerinde lenf bezi şişmesiyle birlikte aşağıda sayacağımız semptomlardan en az bir veya ikisinin de beraber olması lazımdır. Bu belirtilerin 4-6 hafta ve daha fazla sürmesi veya tekrarlaması ve başkaca bir hastalığın teşhisi konulmaması halinde AIDS üzerine dikkati çekmelidir.

Bu semptomlar şunlar olabilir: Çalışma gücünde azalma, şiddetli kilo kaybı, sebebi belirlenemeyen ateş yükselmeleri, şiddetli terleme (özellikle geceleri) baş ağrıları, lenf bezi şişmesi, sert, kuru öksürük (grip veya sigara içmeye bağlı öksürüklerle karıştırılmamalıdır), ağızda, dilde, genizde, beyaz pas ve iltihap, sulu ishal, bağırsaklarda kramp şeklinde ağrılar, kas ağrıları, vücutta morlukların oluşması, yaraların bilinmeyen kanamaları, deri üstünde meydana gelen döküntüler, siviller, karaciğer ve dalak büyümeleri.

Hastalığa ismini veren AIDS tablosunun ortaya çıkışı da üçüncü devredir.

İkinci devreyi taşıyan hastaların bir kısmında farklı zamanlar-

AIDS, dünyanın ençok satılan dergi kapaklarına da bulaştı.

Türkiye Postası: AIDS virüsü nasıl bulaşır? Bu hastalık başından beri topluma "eşcinsel hastalığı" olarak tanıtıldı. Ne diyorsunuz?

Dr. Tülin Tarakçıoğlu: Bugüne kadar hastalığın kan, idrar, dışkı, sperma, gözyaşı, tükrük ve diğer vücut sekresyonları ile geçtiği tesbit edilmiştir. Seksüel nakledilebilir virüstür, ama kesin olarak AIDS yalnızca "homoseksüel hastalığı" değildir. Hastalığın bu tür lanse edilmesi kasıtlıdır. Bu yolla toplumdaki kimi azınlık gruplar baskı altına alınmaya, toplumsal yaşamdan dışlanmaya çalışılıyor.

Orta Afrika ülkelerinde hastalığın yayılması açık olarak göstermektedir. Orada homoseksüel olmayan, kadın erkek ilişkilerinde bulunanlarda hastalık yaygın olarak tesbit edilmiştir. Doğal olarak seks partnerlerinin sayısı arttıkça riziko yükselmektedir. Bunun ya-

Oysa virüs taşıyanların çok azı yaşamlarını yitiriyor. Bu nedenle bu hastalığa yakalananların hemen doktorunu ve diş doktorunu haberdar etmesi gerekmektedir. AIDS'li hastalara karşı her türlü dışlayıcı eğilime karşı çıkılmalıdır. Bu hastalık konusunda daha detaylı bilgi sağlık merkezlerinden alınabilir.

Türkiye Postası: Teşekkür ederiz.

Ne dersiniz ?

Ayşe CINAR

Okulda Cumhuriyet Bayramı'nı kutladık. Önce günün önemini belirten konuşmalar yapıldı, şiirler okundu. Ondan sonra da eğlendik. Çocuklar skeçler, fıkralar hazırlamışlardı. Türküler söylendi, folklor oynandı. Bu arada birkaç öğrenci Avrupa'da gençliğin tuttuğu en yeni şarkıların eşliğinde, kendi kendilerinin hazırladıkları bir dans sundular.

Ertesi gün bir tartışma çıktı. Bazı öğrenciler, Cumhuriyet Bayramı nedeniyle yapılan bir eğlencede disko dansların yapılmasını uygun görmediklerini, bu tür dansların Cumhuriyet Bayramı'na **"yakışmadığını"** ileri sürdüler. Başka günlerde eğlence yaptığımızda bu müziği oyun havalarına tercih ettiklerini hatırlatarak, her gün dinledikleri, benimsedikleri bir müziğin Cumhuriyet Bayramı'nda çalınmasına neden karşı çıktıklarını sorduğumda da kem küm edip durdular.

Ertesi günlerde gazetede bir haber okudum. İstanbul'da Kadıköy Kaymakamlığı ile Kadıköy Belediye Başkanlığı'nın ortaklaşa düzenledikleri, Cumhuriyet Bayramı'nı kutlamak için yapılan **"Gençlik Şöleni"**nde gençler pisti görünce kendilerini tutamayarak sahneye çıkıp break dance, hani şu New Yorklu zenci gençlerin geliştirdiği robotlar gibi oynanan dansı yapmışlar. Şölenin sorumluları şöyle demişler: **"Bu arkadaşlarımız kendileri piste çıktılar. Davetli değiller, ama iyi oldu. Biz gençliğin kaynaşmasını istiyoruz."** Haberi çocuklara gösterdim. **"Gördünüz mü?"** dedim, **"Türkiye'de bile bu tür yabancı dansları gençler Cumhuriyet Bayramı'nda yapıyorlar. Siz ise bu müziğin içinde yaşıyorsunuz. Niye yapmayasınız?"**

Aslında zor bir konu. Çocukların boyunu aşan, Almanya'da yaşayan bizleri, hepimizi zorlayan bir konu. Hepimizde yabancı bir çevrede yaşamanın getirdiği, kişiliğimizi, benliğimizi zedeleme, kaybetme korkusu var. Hepimiz etrafımızda olup bitenlere, Almanya'daki gerçeğimize kuşku ile bakıyor, bize **"yakışan"** ve **"yakışmayan"**, benliğimize **"uyanı"** ve **"uymayanı"** ayıklamaya çalışıyoruz. Bu tutum da hayata karşı açık olmamızı, gerçeği bütün incelikleriyle görüp kabullenebilmemizi önlüyor, kişiliğimizi, yaşantımızı sırasında ikiye bölüyor.

Tesadüf bu ya, gene bu günlerde bir Türk bakkalında bakırın üstüne işlenmiş, turistik eşya cinsinden bir tabağın üstünde Mevlânâ'nın resmini gördüm. Altında Mevlânâ'nın şu ünlü sözü vardı: Ya olduğun gibi görün, ya göründüğün gibi ol!

Hodri meydan! Almanya'da bir Türk olarak Mevlânâ'nın sözüne uygun hareket etmek her babayiğidin kârı değil. Acaba onun için mi göçmen kültürümüz bir türlü canlılık, bağımsızlık kazanamıyor, hep eskileri yineleme yoluna gidiyor?

GÜLDÜŞÜN

Peşimden gel!

Türkiye'nin hali berbat, ekonomi battı batacak. Halk içerde homurdanır, ekmekler ufaldıkça, kemerler sıkıldıkça huzursuzluk büyür. Dışarda dersen, IMF'nin uzmanları, kredi veren bankaların

tim, ölüleri diriltiyor. Evren oynamaya başlar sevincinden **"şıkıdam, şıkıdam kurtulduk!"** altına boğar profesörü ve derhal Özal'ı çağırtır.

Evren profesörün keşfini anlatır

Bir gün, iki gün, beş gün, bir hafta. Hiç ses yok Atatürk'ten. Evren'le Özal huzursuzlanmaya başlarlar dışarda, eyvah derler, demek bu kadar kötü işler. Hafiften seslenirler, **"Atam"**, hiç yanıt gelmez. Bir

Hamburg	36	15	22,5
Bayern	31	13	2,8
Baden-Württemberg	20	10	2,1
Niedersachsen	8	3	0,8
Bremen	5	0	7,3
Schleswig-Holstein	1	1	0,4
Rheinland-Pfalz	2	1	0,6
Saarland	0	0	0,0
Toplam	**248**	**100**	**4,0**

toplumdan ihraç edilerek hastalıkların önlenmesidir.

Sosyalist devlet ise yalnız hastalık sonuçlarına değil, hastalık nedenlerine karşıda bir savaşaçtı. Tıp bilimi felsefeyle buluştu. Hastalıkların tanrı buyruğu olmadığı, bir takım sağlık kurallarına uyarak, aşıların ve ilaçların yardımıyla salgın hastalıkların yok edilebileceği saptandı. Sosyalist toplumda tedavi edici hekimlikten daha da önemlisi koruyucu hekimlik hizmetleri örgütlendi. Toplum sağlığı, sosyal tıp kavramları oluştu.

Bütün bu olgular şunu gösteriyor: Hastalıklar, özellikle yığınsal olarak ortaya çıkarılan yeni bulaşıcı hastalıklar toplumsal düzen ile yakından ilişkilidir. Bunların ön-

vücudu korur. İşte AIDS hastalığında bu bağışıklık sisteminin kuvvetten düştüğünü sonunda tamamen kaybolduğunu görüyoruz. Öyle ki insanlar günlük basit enfeksiyonlardan bile ölüme gidebiliyor.

Türkiye Postası: Bu virüsün alınmasından itibaren hastalık na-

da hastalığın tam tablosu oluşur. İşte esas AIDS bu devreye deniliyor.

Belirti vermeyen hastalık safhasından lenf bezleri şişme sendromuna ve ondanda tam hastalık tablosu olan AIDS'e geçişin nasıl olduğu hakkında bilgiler henüz yetersizdir.

seks partnerlerinin sayısı arttıkça riziko yükselmektedir. Bunun yanında uyuşturucu madde alışkanlığında, özellikle de kendine iğne yaparak uyuşturucu madde alanlarda iğne yoluyla da geçiş tesbit edilmiştir. Hastalık kan nakilleri vasıtasıyla da geçmektedir.

Türkiye Postası: Bu konuda okurlarımıza son olarak bir mesajınız var mı?

Dr. Tülin Tarakçıoğlu: AIDS virüsünü taşıyan herkes, hatta büyük çoğunluğu hastalık belirtisi göstermiyor. Ama insanlar öylesine baskı ve korku altında ki, virüsün yapamadığını korku başarıyor. Ruhsal bunalımlara düşüyor, toplumsal yaşamdan dışlanıyorlar.

Kahraman

General erbaşları teftiş etmektedir. Arada bir durup, kim denk gelirse sorar:

– Adın ne?

– Ahmet Dağtaş paşam!

– Nerelisin?

– Erzincanlıyım paşam!

Teftiş devam eder, general durup, sorar:

– Adın ne?

– Hüseyin Yılmaz paşam!

– Nerelisin?

– Maraşlıyım paşam!

General döner, Allah yarattı demez, çaat diye bir tokat atar, ve sorar;

– Nerelisin ulan!

Hüseyin hazırola geçer, karın içerde göğüs dışarda, gözler ilerde, yani işin raconuyla boru gibi bağırır; **"Maraşlıyım paşaam!"**

Bir tokat daha patlar, yankısı karşı tepelerden gelir.

– Ulan sana nerelisin diyorum, doğru cevap ver ...!

Beşinci tokattan sonra, arkadan biri fısıltıyla yetişir erin imdadına; **"Kahraman, de Kahraman..."** Er uyanır **"Kahraman Maraşlıyım kumandanım".**

Paşa devam eder, hemen yanında duran, bir sonraki ere diker gözlerini, o ise yaprak gibi titremektedir.

– Adın ne?

– Temel Bakır kumandanım!

– Nerelisin? Laz yanıtlar;

– Kahraman Trabzonluyum kumandanım...

Evren profesörün keşfini anlatır Özal'a, **"bizi kurtarsa kurtarsa bir Atatürk kurtarabilir, ortalığı yangın yerine çevirdik, o bu konularda deneyimlidir, çağıralım da çıkış yolunu göstersin bize"** der, ve ekler, **"Dolmabahçe Sarayı'nı hazırlayın, rahmetli orada çalışmayı severdi, tüm belgeleri de götürün oraya."**

Atatürk yeni keşfedilen makinayla diriltilir, kaşları çatık, ayığında çizmesi, elinde kırbacı sert sert bakar önünde el pençe divan duran Evren'le Özal'a. Onlarsa gözleri yerde mırıldanırlar, **"aman Atam elini ayağını öperiz, kurtar bizi, memleket batıyor, boynumuz tehlikede."** Atatürk sesini çıkarmaz, belgelerle birlikte girer bir odaya ve başlar çalışmaya.

diyarda, Evren derler, de bu kadar kötü işler. Hafiften seslenirler, **"Atam"**, hiç yanıt gelmez. Bir daha, bir daha derken taklayıp kapıyı açarlar ki ne görsünler; oda bomboş. İn cin top atıyor. Allah allah derler, ne oldu nereye gitti bu adam? Altını üstüne getirirler sarayın, saray boş. Küplere binen Evren, son şansımızı da kaçırdık diye. Paşam der Özal Evren'e, bir fikrim var. Atatürk'ün izini bulsa bulsa İnönü bulur. Ne de olsa ikinci adam. Onu da diriltelim, getirelim buraya. Dedikleri gibi de yaparlar. İnönü odaya girer, sağa sola bakar, ve Atatürk'ün çalıştığı masanın köşesinde bir pusula bulur. Kağıtta şunlar yazılıdır;

"İsmet, ortalık çok kötü, memleket batmış. Ben vapurla Samsun'a geçiyorum, derhal arkamdan gel, yeniden başlıyoruz. M. Kemal."

İşte kovboy Reagan'ın ülkesi Amerika...

Her üç aileye iki ateşli silah, 23 dakikada bir cinayet

Son yıllarda yapılan bazı istatistiki değerlendirmeler ABD'de silahlanma harcamaları artışıyla yarışan ve onun kadar hızlı artış gösteren bir başka şeyin de suç işleme oranı olduğunu gösteriyor. FBI raporları günümüzde ABD'de 23 dakikada bir cinayet işlendiğini, her 48 dakikada bir tecavüz, her sekiz dakikada bir soygun ve her dört dakikada bir hırsızlık olduğunu ortaya koyuyor. **"Associated Press"**in verdiği sayılara göre ise 1963-1983 yılları arasında 440 bin kişi ateşli silahların kullanıldığı saldırı eylemlerinde ölmüş, 1,7 milyon kişi yaralanmış durumda. Bu sayı ise II. Dünya Savaşı sırasında tüm cephelerde ölen ABD askerlerinin sayısından daha fazla.

Ayrıca araştırmalar milyonlarca Amerikalı için suç işlemenin meslek haline geldiğini, resmi istatistikler ise ABD'de yanım milyondan fazla profesyonel katil olduğunu gösteriyor. Yalnızca 1982-83 yılında beş milyon kişi hırsızlık, silahlı saldırı, soygun suçlarıyla hapishanelere gönderilmiş durumda.

Kaynağında ne var?

Suç oranının bu denli yüksek oluşunun başlıca nedeni ise ABD de zenginlik ve yoksulluk arasındaki uçurum. Bugün ABD'de ülkenin başlıca zenginlik kaynağı olan endüstri işletmelerinin yüz-

ABD'de silah kiralanan ve denenmesi de yapılan dükkanların önünde bu görüntülere sık sık rastlanıyor.

de 80'ine ailelerin yüzde birinden daha azı sahip. Büyük bir çoğunluk ise sözümona eşit olanakların olduğu söylenen bu toplumda çocukluğundan itibaren yoksulluğa, eğitimsizliğe, işsizliğe mahkum.

Böyle bir toplumsal ortamda edebiyatta, sinemada, televizyonda, da başlıca temayı cinayet, saldırganlık ve benzeri suçlar oluşturuyor. ABD televizyonunun her dakikasında içinde şiddet ve cinayet olan sekiz sahne gösteriliyor. ABD'li sosyologların yaptığı bir çalışmaya göre 1980 ve 1981'de en popüler 263 TV programında 250 cani tanıtılmış ve bunlar program başına 1,7 cinayet işlemiş durumda. Yani her Amerikalı, 14 yaşına geldiğinde ortalama 11 bin cinayeti şu veya bu şekilde izlemiş oluyor.

Gelişen silah piyasası

Şiddetin ve silahların kullanımının yaygınlaşmasının ise özellikle son yıllarda atbaşı gittiği görülüyor. 14 ekim tarihli **"Newsweek"** dergisinde yeralan bir araştırma da ABD'de son yıllarda küçük ancak çok güçlü silahların piyasasının olağanüstü boyutlara vardığını gösteriyor. Bazı istatistiklere göre bugün ABD'de 65 milyon tabanca bulunuyor, yani üç aileye iki silah düşüyor. Ayrıca son beş yıl içinde modern saldırı silahlarının piyasaya sürülmesi sonucunda bugün ABD'de 500 bin askeri-tip saldırı silahının özel kişilerin elinde bulunduğu belirtiliyor.

Bunlardan makinalı tüfekler için kayıt gerekirken, yarı otomatik silahlar için gerekmiyor. Oysa bunlar da diğerlerinin vurucu gücüne sahip ve çok tehlikeli. Ayrıca bazı işlemlerle tam otomatik hale de getirilebiliyor. Daha ilginci, bu tür değiştirme malzemelerinin de bazı silah dergilerinde ilanlarının yapılabilmesi, hatta ısmarlanıp posta ile getirtilebiliyor olmaları...

Kullanımı gitgide yaygınlaşan ve artık en adi hırsızlık, soygun vb. olaylarda kullanılan bu tür silahlardan biri İsrail ordusunun ve ABD gizli servislerinin eliyle dünya kamuoyunun tanımış olduğu UZI. Bir başkası ise Vietnam savaşı sırasında geliştirilen MAC-10. Tüm bu silahların amacı ise çok sayıda insanı en kısa sürede öldürmek. Ateşli silahların bu denli yaygınlaşması suç oranını arttırırken toplumda cinayetlerin artması da insanları can güvenliğini korumak amacıyla silah satın almaya yöneltiyor.

Silah tutkusunun en korkulu boyutlara vardığı gruplar ise sağ fanatikler, ırkçı, Yahudi aleyhtan gruplar, Ku-Klax-Klan ve ABD nazi hareketi. Bu tür gruplardan biri olan **"The Order"**ın 10 üyesi şu anda Seattle'da çeşitli cinayetlerden yargılanıyor.

● AİDS FURYASI ŞİMDİ DE TÜRKİYE'DE..

O da laf mı?

İki öğrenci yolda karşılaştıklarında en son duydukları haberleri birbirlerine aktarıyorlarmış. Biri öbürüne:

"Haberi duydun mu? İçişleri bakanlığında bu gece büyük bir hırsızlık olmuş."

"yok canım? Önemli vesikalar mı çalınmış?"

"Önemli de lâf mı? Çalınan gelecek seçimlerin sonuçlarıymış."

EVVEL ZAMAN İÇİNDE

Bu yılın Nobel Barış Ödülünü IPPNW'nin kazanması nedeniyle Dr. med. Serol TEBER ile bir söyleşi yaptık

"Tek tek bağırmak yetmiyor, birlikte şarkı söylemek gerekli"

Uzun yıllardan beri çeşitli barış hareketlerinde ve IPPNW'nin Federal Almanya Seksiyonu içinde etkinlik gösteren Dr. med. Serol Teber, İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöro-Psikiyatri Kliniğinden Sinir ve Ruh hastalıkları uzmanı olarak ayrıldıktan sonra, bir süredir Federal Almanya'da Noro-Psikiyatr olarak çalışmaktadır...

Türkiye Postası: Bu yıl Nobel Barış Ödülünü IPPNW kazandı. Bu kuruluş hakkında okurlarımıza genel bir bilgi vermeniz mümkün mü?

Dr. Teber: IPPNW (Uluslararası Nükleer Savaşı Önleme Hekimler Birliği) ilk kuruluş girişimlerinin geçmişi 1962 yılına kadar uzanmaktadır. Bu tarihte, ilk kez, Amerika Birleşik Devletlerinde, Boston kentinde PSR (Physicians for Social Responsibility) **"Hekimlerin toplumsal sorumluluğu"** adı altında bir örgütlenme oluşturulmuş ve özellikle ABD'de yapılan atom bombası denemelerinin yasaklanması, nükleer silahlanmaların durdurulması isteminde bulunulmaya başlanmıştır... Yine aynı yıllarda, sonradan IPPNW'nin temelini atacak olan Prof. Dr. med. Bernard Lown, çeşitli yayın organlarında **"Termonükleer savaş sonrası hekimlik"** başlığı altında seri yazılar yazmaya başlamıştır...

Bu girişim etkinliğini bir süre sonra çeşitli nedenlerle yavaşlatmış ve daha çok, genel olarak nükleer savaşların ve silahlanmaların önlenmesi eylemleriyle birlikte çalışmaya başlamıştır... Ancak, Fransızların Güney Pasifik Adalarındaki atom bombası denemelerinin yoğunlaşması üzerine Avustralya'lı çocuk hastalıkları uzmanı Dr. Helena Caldiott, nükleer silahların denemelerine karşı yeni bir girişim ve güçlü bir kampanya başlatmıştır...

oyunu, hastaları, olası bir nükleer savaşa karşı bilgilendirmek. ayrıca bu arada hükümetlerin ortaya attıkları **"Nükleer Savaşlardan Korunma Önlemlerinin"** asılsızlıklarını ve ne denli gerçek dışı olduklarını yine kamuoyuna duyurmak oluşturmaktadır...

Bu amaçla, sürekli toplantılar düzenlenmekte, yürüyüşler yapılmakta ve çok sayıda yayın, kitap, broşür üretilmekte, sergiler açılmaktadır... Bugün bu konudaki çalışmaların başarılı sürsügünü söylemek olasıdır. Ayrıca, bu çalışmalar, hemen her zaman diğer barış hareketleriyle birlikte gerçekleştirilmeye çalışılmaktadır. Gerçekten de IPPNW'nin içinde çalışanların hemen tümü aynı zamanda diğer barış hareketlerinde de aktif etkinlikler göstermektedirler...

Türkiye Postası: Bu kuruluşa isteyen üye olabiliyor mu? Dil, din, ırk, politik görüş farkı gözetiliyor mu?

Dr. Teber: IPPNW'e üye olabilmek için hiçbir kısıtlama sözkonusu değil. Burada, dil din, ırk, ulus, politik görüş farkı gözetmek sözkonusu değil. Tıpkı, nükleer bir bombanın da tüm bu ayrıcalıkları gözetmeden tüm gezegeni ve insanları yokedebileceği gibi... Burada çalışmak isteyenlerde aranan tek koşul **barışsever** ve **nükleer savaşa karşı** olması...

Türkiye Postası: IPPNW'de sorumluluklar yüklediğinin bilincinde olduklarını ve bundan sonra çok daha yoğun ve umutla çalışacaklarını söylediğini... Dr. Bastian, konuşmasının doruk noktasında, barışı en geniş anlamda kavramaya çalışan bir insan olarak bir noktanın altını çizmeden geçemeyeceğini vurguladı ve sözlerine devamla, **"IPPNW, Nobel Barış Ödülü kazandıktan sonra pek çok kutlama mesajı geldi. Ancak bunlardan bir tanesi bizleri derinden etkiledi. Bu, kötü bir kağıda, titrek bir el yazısı ile fakat mükemmel bir Almancayla ve dostça sözlerle yazılmış bir kutlama mektubuydu. Bunun yazarı, Prof. Dr. Metin Özek'dil. Prof. Özek, Freiburg, Heidelberg, Tübingen, Zürich Üniversitelerinde çalışmıştı. Ve Federal Almanya'da pek çok Psykiyatri ve Psikoterapi derneğinin üyesi ve İstanbul Üniversitesinde Tıp Fak. Psykiyatri bölümünün yöneticisiydi... Savaş karşıtı bir hekimdi. Ve, 12 Eylül 1980 tarihinde yasaklanan Türkiye Barış Derneğinin üye-**

ce karşılaşılan yurttaşlara, olası bir nükleer savaş durumunda, bir hekim olarak, kendilerine yardım edebilme olanağının bulunmadığı anlatılmaya çalışıldı...

Kongrede hemen tüm dünya sorunları tartışıldı. Örneğin, **"Üçüncü Dünya Ülkeleri ve Savaş"** anakonulu açık oturumda konuşan Afrika Ulusal Kongre üyesi kadın hekim Assisa Sedat **"kalıcı bir barışın sağlanması için, dünyanın neresinde olursa olsun, ırkçılığa, sömürüye ve faşizme karşı savaş verilmesinin"** önemini bir kez daha vurguladı...

Konuk kongre üyesi ABD'li Dr. med. Scott Mills, yaptığı çoşku dolu konuşmasında **"yaşama evet diyebilmek için, nükleer terörün yadsınmaması gereğini"** vurguladı ve bu alanda ABD' de yapılan çalışmalardan örnekler verdi...

Nükleer savaşa karşı hekimler, kongrenin son gününde, Federal hükümet tarafından yeni hazırlanan **"Sivil Korunma"** yasası üzerine tartışmalı bir toplantı düzenlemeyi amaçlamışlardı. Ancak, bu yasaları hazırlayan sorumlular bu toplantıya katılmadılar. Bunun üzerine yapılan basın açıklamasında olay alabildiğine eleştirildi ve kınandı...

• • •

Biz, bu toplantı süresince, gazeteci-fotoğraf sanatçısı arkadaşım Mehmet Ünal ile birlikte, IPPNW'nin Federal Almanya Seksiyonu Genel Sekreteri **Dr. Till Bastian,** IPPNW'nin uluslararası düzeyde örgütleyicilerinden **Prof. Dr. Eberhard Richter** ve özellikle Batı Avrupa barış hareketlerinin önde gelen yöneticilerinden emekli general, federal parlamento üyesi **Gerd Bastian** ile uzun söyleşiler yaptık... Bu söyleşilerin bazı bölümlerini burada bize ayrılan sınır-

Programından" sözediyorum. ABD daha başlangıçta, "Yıldızlar Savaşı" sorununun tartışılmaz olduğunu açıkladı... Cenevre görüşmelerinin böylesi bir yükün altında başlayacağını düşünürsek akılcı bir sonuca nasıl varılacağının belirtilerini çıkarsamak oldukça zor...

Fakat, Cenevre zirvesi nasıl sonuçlanırsa sonuçlansın -ki biz bunların olumlu bir sonuca bağlanmasını umut ediyoruz- bizim çalışmalarımızda büyük bir değişiklik olmayacak. Biz insanları bilgilendirici çalışmalarımızı sürdüreceğiz... Silahlanma sorununun yalnızca bu durumu kabullenerek önlenemeyeceğini, aynı zamanda sürekli çalışmaları gerektirdiğini insanlara, hastalarımıza bıkmadan usanmadan anlatacağız...

IPPNW'nin uluslararası düzeyde yöneticilerinden, F.Almanya Seksiyonu Yönetim Kurulu üyesi Prof. Dr. Horst Eberhard Richter ile söyleşi:

düşündüklerini yapmalarını engelleyemeyecektir...

Soru: Toplumların bazı kesimlerinin nükleer savaş konusunda beklenen ya da istenilen düzeylerde ilgi göstermedikleri vurgulandı. Bir ruhbilimci olarak bunu nasıl değerlendiriyorsunuz...

E. Richter: *Bunun kesinlikle pek çok nedeni var. Bunlardan birincisi, insanlar bu tehlikeyi kafalarında canlandıramıyorlar. Akıl, atom savaşının getireceği etkileri tahmin etmeye bile yetmiyor... İkinci neden, birçok insan, hiçbir kimsenin bu ölçüde bir kötülük yapabilecek kadar akılsız olmadığını düşünüyor... Mantık üstün gelecektir deniliyor... Hiçbir politikacının, devlet adamının savaş yapamayacağı düşünülüyor. Bu umut büyük rol oynuyor. Başka bir demeyle, bu umut, birçok insanı pasif konum almaya itiyor. Biz ruhbilimcilerinin bildiği başka bir tepki de, insanlar korkularını başka yöne kanalize ediyorlar. Atom savaşının korkusuna karşı koyamadıkları için, korkularını başka olaylara aktarıyorlar... Örneğin, hırsızlık korkusuna karşı aşırı bir derecede spor yapmak gibi, ya da sigorta salgını diye adlandıracağımız herşeye karşı kendilerini sigorta ettirmek gibi, kendilerini başka konulara kanalize ediyorlar... Bir başka tepki de şöyle: "Bizim roketlerimiz iyi onlar yalnızca savunma için kullanılacak. arkası edemeyeceklerdir. Cenevre toplantısının olmasını bir anlamda, barış hareketlerinin başarısı olarak nitelendirmek olasıdır... ABD başkanı ile SBKP genel sekreterlerinin buluşmaları kendiliğinden olmadı. Sayın Şansölye Başbakan Kohl'ün söylediği gibi "Orta menzilli roketlerin Federal Almanya'ya yerleştirilmesinin sonucu" değildir bu buluşma. Bana göre tam tersi. Silahlanma politikasına karşı yeryüzünde artan protestoların sonucudur Cenevre buluşması...*

Soru: Bu kongrede de pek çok kereler söylendiği gibi genel olarak barış hareketlerinde bir gerilmeden söz ediliyor... Sizce Cenevre görüşmelerinin sonucu bu duruma nasıl bir etkide bulunabilir?

G. Bastian: *Son günlerde herkes bu "teslimiyetçilikten" sözediyor. Nedenini de, geçen yılın barış yürüyüşlerine 1981-82-83 yıllarında olduğu gibi milyonların katılmaması gösteriliyor... Yürüyüşlere çok insanın katılmadığı doğru, ancak şunu da gözardı etmemek gerek. Diğer ülkelerde de, örneğin, Hollanda' da, Londra'da, Avusturya'da, Amerika Birleşik Devletleri'nde büyük yürüyüşler yapıldı. Bu yürüyüşler üzerine kimse konuşmak istemiyor... Biz, Federal Almanya'da yürüyüşlere istenildiği kadar insanın katılmamasını "teslimiyetçilik" olarak nitelendiremeyiz. Insanlar yürüyüşlerle*

FOTO: Mehmet ÜNAL

Bu yıl Nobel Barış Ödülü'nü alan IPPNW'nin (Uluslararası Nükleer Savaşı Önleme Hekimler Birliği) Mainz'da yapılan kongresinin üçüncü günü toplantıya katılan hekimler Wiesbaden'de bir genel yürüyüş ve miting yaptılar. Hekimler yürüyüşte nükleer savaş sırasında hekim olarak insanlara yardımcı olamayacaklarını anlatmaya çalıştılar.

Bu arada, 1979 yılında, Prof. Dr. Lown, Sovyetler Birliği'nden Prof. Dr. Jewgeni Tschasow ile ilişkiye geçmiş ve arada oluşan dostça ilişkiler uzantısında IPPNW'nin ilk ön kuruluş çalışmaları başlamıştır. (*)

Bu arada 1980 yılında ABD'nin Boston kentinde içlerinde 4 Nobel Ödülü sahibi hekimin de bulunduğu 700 kadar hekim-sağlık emekçisi büyük bir toplantı düzenlemişler ve kapanış bilgirgesini **"İnsanlığın Karşılaşacağı Son Salgın (Epidemi)"** olarak, hem ABD Başkanı J. Carter'e hem de SBKP Genel Sekreteri L. Brejnev'e göndermişlerdir...

1980 yılının aralık ayında, İsviçre'nin Cenevre (Genf) kentinde yapılan yeni bir uluslararası toplantıda IPPNW'nin temeli atılmış ve ABD'den, B. Lown, E. Chivian, J. Müller ile Sovyetler Birliği'nden, J. Tschasow, L. Iljin ve M. Kusin bu kuruluşun başkan ve başkan yardımcılıklarına getirilmişlerdir...

Bugün tüm dünyadan ellinin üzerinde ülkede, ve 150.000 dolayında üyesi bulunmaktadır...

IPPNW'nin Federal Almanya Seksiyonu 1982 yılında ünlü Frankfurt toplantısıyla kuruldu. Ve BRD'nin hemen tüm kent ve sağlık kuruluşlarında görev yapan 4000'nin üzerinde üyesi var.

Çalışmaların temel odak noktasını, başta hekimlerin bizzat kendileri olmak üzere, kamuçalışan Türkiyeli hekimler ne durumda?

Dr. Teber: IPPNW içinde, gerçekten çok az sayıda Türk hekimi çalışmaktadır... Bunun nedenini sanırım bizlerin genel evrim ve bilinç düzeyimizde aramak gerekir...

Türkiye Postası: IPPNW'nin Federal Almanya Seksiyonunun 5. Kongresi geçtiğimiz günlerde toplandı. Bu kongreyle ilgili izlenimleriniz nelerdir?

Dr. Teber: Bu kongre, herşeyden önce IPPNW'nin Nobel Barış ödülünü kazanmasından sonra Federal Almanya'da yapılacak ilk büyük toplantıydı. Bir anlamda kutlama, bir anlamda da kamuoyu önünde hesap verme niteliği içeriyordu. Toplantılara 4000 dolaylarında hekim ve sağlık emekçisinin katıldığı belirtildi.

"Bilmek yetmez uygulamak gerekir. Istemek yetmez, yapmak gerekir"

Büyük Alman ozanı Goethe'nin **"Bilmek Yetmez Uygulamak Gerekir. Istemek Yetmez, Yapmak Gerekir"** özdeyişi altında başlayan toplantılarda, IPPNW'nin Federal Almanya Seksiyonu Genel Sekreteri Dr. med. **Till Bastian,** yaptığı açılış konuşmasında, **"Nobel Barış Ödülü almanın kendilerine ne denli ağır siydi. Prof. Özek şimdi şubat 1985 tarihinden beri tutuklu bulunmaktadır...**

IPPNW'nin Federal Almanya Seksiyonu 1.6.1985 tarihinde yaptığı toplantısında, Prof. Özek'in onur üyesi olmasına oybirliğiyle karar verdi. Ve, Prof. Özek'in konumunun düzeltilmesi için pek çok girişimde bulundu (...) ...

Dr. Bastian, kongreyi açış konuşmasına devamla, kalıcı bir barış sağlamak ve toplantıyı gerçek amacına oturtmak için sorunları çok yönlü irdelemek gerektiğini vurguladı ve **şu anda tüm dünyada her bir saniyede 80.000 DM silahlanma için harcanırken, her iki saniyede bir çocuğun açlıktan öldüğünü söylemek isterim** dedi ve, bunu bir metronomun **"Tik Tak, Tik Tak..."** sesleriyle somutlaştırdı.

"Barışı amaçlayan başkaldırı kutsaldır"

Kırkı aşkın çalışma ve tartışma gruplarıyla çalışmalarını sürdüren kongre boyunca hekimler, sürekli olarak, Federal hükümetten ABD'nin **"Yıldızlar Savaşı"** projesine katılmamasını istediler.

Kongrenin 3. günü toplantıya katılan hekimler, sağlık emekçileri Mainz'ın komşu kenti Wiesbaden'de **"Ahlakımız bizleri direnişe zorluyor"** belgisi altında bir genel yürüyüş ve miting yaptılar. Yürüyüş ve miting süresintik... Bu söyleşilerin bazı bölümlerini burada bize ayrılan sınırlı alanı gözönüne alarak, kısaca anımsatmanın yararı olacağı kanısındayım... (**)

IPPNW'nin F.Almanya Seksiyonu Genel Sekreteri Dr. Till Bastian ile söyleşi:

Soru: IPPNW'nin Nobel Barış Ödülünü kazanmasının Cenevre görüşmelerine ve sonraki uluslararası ilişkilere olası katkılarını ne boyutlarda tartışmak olasıdır?

Till Bastian: Ödül veren komitenin kararı Cenevre görüşmelerinin bir yansıması olarak yorumlanabilir. Bu nokta, ödül verilmesine karar verildiğinde altı çizilerek söylenmişti... Gerek doğu blokundaki, gerekse batı ülkelerindeki hekimler bu denli dostça ilişkiler içindeyseler ve iyi anlaşabiliyorlarsa, birbirlerinin kafalarını kırmadan aynı masaya oturabiliyorlarsa, hatta sorunları dostça tartışabiliyorlarsa, neden aynı şeyi politikacılar yapmasınlar?.. IPPNW'nin bu örnek tavrına dikkat çekmek istendi. Bu olay, Cenevre görüşmelerinin arifesinde kesinlikle bilinçli olarak yapıldı...

Ancak şu anda Cenevre görüşmelerinin nasıl sonuçlanacağını tahmin edemiyorum (Bu söyleşi Till Bastian ile Cenevre zirvesinden önce yapıldı). Fakat, gerek ben, gerekse IPPNW içersindeki birçok meslektaşım bu konuya biraz kuşkulu yanaşıyoruz. Bu buluşmadaki zor taraf, bir tarafın, açıkça söylersek ABD'nin çok önemli bir silahlanma programı hazırlayarak görüşmelere katılması... SDI diye adlandırılan "Stratejik Savunma Benim inancıma göre, şimdi daha da cansıkıcı olmalıyız. Yalnızca bu yoldan amacımıza ulaşabiliriz. Bana göre, temel umudumuz ve şansımız insanda yatıyor... İnsanların daha çok bilgilendirilmesi için uğraşmalıyız. Halklar tarafından yapılacak baskı, politik düşüncelere değiştirici tavır getirecektir... Ancak, bir noktayı da görmemezlikten gelemeyiz, kısa bir zaman içinde, gerek barış hareketlerinin çalışması, gerekse hekimlerin barış çalışmaları politikacıların

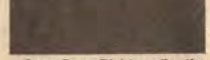

Soru: Sayın Richter, yönetim kurulu üyesi olduğunuz IPPNW'in Nobel Barış Ödülü alması bundan sonraki barış hareketlerini ne boyutlarda etkileyebilir...

E. Richter: *IPPNW'nin şu anda elliye yakın ülkede örgütlendiğini düşünürsek; şimdi daha güçlü bir politik çalışma yapabileceğimiz düşüncesindeyim... Bu ödülle, manevi bir dayanak kazandık. Ancak, hekimlerin de neler yapabileceklerini yanlış değerlendirmemek gerekir. Aynı zamanda bazı politikacılar arasında şu tür konuşmalar geçiyor: "Manevi olarak ödüllendirildiler. Bununla yetinsinler. Ama cansıkıcı da olmasınlar..."*

"Bizim roketlerimiz iyi onlar yalnızca savunma için kullanılacak. Ötekilerin bombaları tehlikeli" Bunu açıklamak gerekirse, "ne kadar çok roketimiz olursa o kadar iyi demektir" düşüncesi çıkıyor... Ancak bunu iki taraf açısından düşünürsek silahlanma da sürekli artıyor...

Emekli General, Federal Parlamento saylavı Gerd Bastian ile söyleşi:

Soru: Sayın Bastian, IPPNW'nın Nobel Barış Ödülünü kazanması sızce, başta Cenevre görüşmeleri olmak üzere, genel olarak barış yanlılarına önemli bir destek ve güç kazandırabilir mi?

G. Bastian: *Toplam olarak EVET olarak yanıtlayabilirim. Hekimlerin Nobel Barış Ödülü alması, barış girişimlerinin çalışmalarına üstün değer verilmesinin bir göstergesidir... Bu durum, ödülü veren komite için de önemli bir aşama olarak değerlendirilmelidir. Bundan bir iki yıl önce böyle bir davranış gösteremediler. Ayrıca, bu, barış hareketlerine yakın olan herkes için umut verici, destekleyici bir olay. Ve şimdiye değin, barış hareketlerine karşı kuşkulu olan insanları da, barış hareketlerine katılmak için yüreklendirici olacaktır... Bu anlamda alırsak, çok önemli bir adım olarak değerlendirebiliriz. Bunun, Cenevre görüşmelerine belki doğrudan bir etkisi olmayacak. Ancak dolaylı olarak, dünya kamuoyu ve çok doğal olarak hükümetler, yöneticiler yükselen savaş tehlikesine karşı, bu ödüle daha bir anlamlı yanaşmak zorunda kalacaklardır. Dünya çapında gelişen barış hareketlerini artık kolayca kulak "teslimiyetçilik" olarak nitelendiremeyiz. Insanlar yürüyüşlerle hükümetin politikasını değiştiremeyeceklerini anladılar. O kadar çok insanın yürümesine karşın orta menzilli roketler yerleştirildi... Yurttaşlarımız şimdi protestolarını "oy pusulaları" ile dile getiriyorlar... Silahlanma yarışına karşı barış güçleri ülkemizde azalmadı, tersine daha da arttı...*

Soru: Son olarak söylemek istediğiniz bir şey var mı?

G. Bastian: *Sonuç olarak bir noktanın altını bir kez daha vurgulamak isterim. Özellikle bizlerin, gerek bu kongrenin, gerekse de genel olarak barış hareketlerinin ve de IPPNW'nin etkinliklerinin özünü, içeriğini çeşitli boyutlarda ve ayrıntılarıyla irdelememizin büyük bir önemi var.*

Bu kongrenin de açıkça gösterdiği gibi, her bir şeyin ötesinde, artık insanlararası ilişkilerde yeni, yepyeni boyutlarda gelişiyor. Bu tür toplantılarda, herşeyden önce, büyük büyük savlar, kocaman kocaman tezler, gereksiz ajitasyonlar yerine, yanlış saptırmalardan uzak, insanları yanıltmayan, doğru betimlemeler, sağlıklı saptamalar yapılıyor... Kullanılan dil, son kerte insancıl ve her türlü tartışmaya alabildiğine açık... Konuşmalar kesin yargılardan çok, sorularla dolu... Bu tür barış toplantılarında, yeni ahlaklar, yeni kişilikler gelişiyor...

Bu olgu, kuşkusuz tüm dünya için yeni. Bizler için çok çok yeni. Ve kanımca bunun doğum tarihi yığınsal barış hareketleriyle eş zamanlı... Ve tüm bu nedenlerin uzantısında, barış hareketleri, dünyayı olası bir nükleer savaş tehlikesinden kurtarmakla kalmayacak, aynı zamanda, yarının dünyasının güzel insanlarını da üretecektir. Tüm çirkinliklerini yadsıyacak güzel insanlarını...

* * *

(*) Dr. Lown ile Dr. Tschasow arasındaki yazışmaların bir bölümünü daha yakından izleyebilmek için, Jewgeni Tschasow, Leonid Iljin, Angelina Guskowa'nın birlikte hazırladıkları, Nuklearkrieg: Medizinisch-Biologische Folgen, APN Verlag 1984 adlı yapıta başvurulabilir...

(**) Sek kayıt aygıtıyla saptanan bu söyleşilerin tümünü dinlemek isteyenler Mehmet Ünal'a başvurabilirler.

Türkiye Postası

SİZİN İÇİN GÖRDÜK, DUYDUK, OKUDUK ...

DEDİLER Kİ...

"Filipinler'de eğer herhangi bir değişiklik olacaksa, bu komünist gerillaları yoketmemizin veya onların teslim olmalarının sonucunda gerçekleşecektir." **Filipinler Devlet Başkanı Ferdinand Marcos'dan ABD'ye**

"Tam mevsimin değiştiği sırada fiyatlar arttığı gibi hava kirliliği de artar." **Başbakan Turgut Özal**

"Eğer sayın Özal'ı güç durumda bıraktıysam üzgünüm. Ancak bunda bu kadar büyütecek bir şey göremiyorum." **Bijan Paksad - Ünlü lüks giyim mağazasının sahibi**

"İlkokulda bile kravatsız okula gittiğimi hatırlamıyorum. Plaja gittiğimde bile cebimde kravat bulunurdu. Kravatsız kitap bile okuyamam. Pijamayı giyinceye kadar kravatla doluşırım." **MDP Bitlis milletvekili Kâmran İnan**

"Benim sanatım işim başka... Ben film çevirerek ekmek parası kazanıyorum... AIDS'i Murteza ile ilişkisi olanlar düşünsün. İbrahim Tatlıses'le artık film yapmayacağım" Si-

Kürt İdris (Ortada) aşaklari barış toplantısında bir elini Fevzi Öz (Sağda) bir elini de İbrahim Çeçen'in (Solda) omuzuna koyarak onlara "Barışın önemsinden" söz etti. Diğer babalar Kürt İdris'in sözlerini dülerek dinledler.

Kürt idris büyük çatışmayı önledi

Mafya babasıysan Kürt olmak serbest

Geçtiğimiz günlerde gazetelerde manşetten bir haber yeraldı. Habere göre 3 yıldan beri aralarında çatışma olan iki Türk mafya ailesini Kürt İdris törenle barıştırmış. Antepli Çapan ailesi ile Öz ailesi arasında 1983 yılında Kürt İdris tarafından zorla imzalattırılan bir senet meselesi yüzünden çatışma varmış. Bu iki aile üç yıldır birbirlerini gördükleri yerde kurşunluyorlarmış. Gazetenin haberine göre, çok zengin ve de güçlü olan bu iki ailenin 200'er adamı varmış. Tabii bu zenginliğin ve gücün nereden kaynaklandığına değinilmiyor. Barıştırma toplantısında iki ailenin Antep, Kilis, Ankara, İzmir ve Malatya'dan gelen büyükbaşları da hazır bulunmuşlar. Mafya babaları biraraya gelmişler, boy boy fotoğraflar çektirmişler. Efendim, tokalaşırken flaşlar patlamış, öpüşürken fonda Kürt İdris'le birlikte flaşlar patlamış.

Türkiye'de anarşi yoktur, kaçakçılığın önünü kestik diye demeçler veren **"Sayın Evren"**e ve **"Sayın Özal"**a sormak lazım. Bu adamlar birbirlerini kurşunluyorlar, sonra ateşkesi de kendileri ilan ediyorlar. Ayrıca mafya babası olduklarını da gazeteler manşetten veriyor. Siz necisiniz?

İşin bir de öbür yanı var. Memlekette Kürtçe okumak, konuşmak yasak. Kürdüm diyeni bölücülük yapıyor diye hapislere atıyorlar. Ama mafya babası oldun mu Kürt olduğunu söylemek serbest.

İşte Evren-Özal çetesinin Türkiyesi...

Şükür bugünleri de gördük !

Müjdeler olsun! Nihayet dünyanın en büyük kozmetik şirketi Estée Lauder de Türkiye'de. Bundan böyle Lauder'in cilt bakımı makyaj, koku kolleksiyonlarının satıldığı 108 ülke arasına ülkemiz de katılıyor. Üstelik yalnızca şık bayanlarımız için değil şık baylar için de 100'ün üstünde ürün pazarlayan Aramis müstahzarları da lüks mağazalarda satılacak. Şükür bu günleri de gördük!

Sular akmadığı için yıkanamıyor, en mübrem ihtiyaçlarınızı gideremiyorsanız, ev, üst baş yağdan geçilmiyorsa, tam yıkanırken sular kesiliyor banyodan sabunlu çıkmak zorunda kalıyorsanız, çalıştığınız işyerinde uzun çalışma saatlerinin terini ve kirini atacak bir duşunuz bile yoksa, okullarda bit kırma yarışları yapılıyorsa, sokak ortalarından akan lağım kokularından rahatsız oluyorsanız artık üzülmenize gerek kalmadı. Bir aylık maaşınızı yatırıp bir Lauder parfüm alın. Ailece misler gibi kokun. Yöneticilerimiz her şeyi ne güzel akıl ediyorlar. Tabi adamlar boş durmuyor ki... Okuyor, araştırıyor, sorup soruşturuyorlar. Belki de bu çözümü Özal son Fransa gezisinde bulmuştur. Belki de adamcağız bir yandan silah tüccarlarıyla pazarlık yaparken bir yandan da Fransa tarihini araştırmış ve eskilerde Fransız evlerinde tuvalet ve banyo olmadığını ünlü Versay sarayında tuvalet olmadığından insanların ihtiyaçlarını lazımlıklarda görüp sonra da pencereden döktüklerini kötü kokuları örtmek için esansa bulandığını bu yüzden de esans sanayiinin bu ülkede geliştiğini öğrenmiştir.

Kel başa şimşir tarak demeyin, İşbitiren başbakanımız gördüğünüz gibi her sorunumuzu çözüveriyor.

Akmayan suların faturası

Istanbul Sular ve Kanalizasyon Idaresi'nin (ISKI) vatandaşlara yeni bir sürprizi var. Son günlerde dar gelirli vatandaşlar geçim sıkıntısı yetmiyormuş gibi bir de üstüne üstlük akmayan suların astronomik rakamlı faturalarıyla karşılaşıyorlar.

Çok değil bir iki yıl önce de ISKI müşterilerine milyonluk faturalar gönderiliyordu. Sonradan bilgisayar hatası olarak açıklanan bu yanlış faturaları geri alıp, doğru hesabı da yapmıyor, vatandaşa önce faturayı ödeyin, sonra doğru hesap ya-

Reagan'ın uçağının eşi Türkiye'de

Her fırsatta yazmak çizmek mümkün. Türkiye'de her şey tepeden tırnağa Amerika'nın taklididir. Politikacılar ABD'de yetiştirilir. Ekonomik model oradan dayatılır. Dış politikada önce ABD'nin ağzının içine bakarız. Acaba ne diyecek diye. Daha sonra Türk Dışişleri konuşur. Amerikan tipi gençlik, Amerikan tipi toplum vb.

19 kasım tarihli Günaydın' da okuduğumuz bir haber bunları çağrıştırdı. Evren ve Özal'ın gezilerinde kullanılmak üzere ABD'den özel bir uçak satın alınıyormuş. Hem de Reagan' ın uçağının aynısı. 24 kişilik Golfstreem-2 tipi uçağın içi yemek ve yatak odaları, basın toplantısı salonu ve 165 kişilik yolcu salonu da bulunuyor. Yani Evren ya da Özal'ın eki-

10 altın öğüt ve rejimin yüzü

Şu MESS olmasaydı ülkemizin hele hele işçilerin hali perişandı! Sorunlardan kurtulmak için getirdikleri çözümler, daha doğrusu "ALTIN ÖĞÜTLER" bir harika

Eğer işyerinde sorunlarınız varsa, aldığınız ücret yaşamınızı sürdürmenize yetmiyor, hayat pahalılığı ile yarışamıyorsanız, her an işten atılma korkusu ile yaşıyor, akşam yorgunluktan yattığınız yeri bilemiyorsanız, sosyal haklarınız tırpanlanmış, çalışma koşullarınız dayanılmaz bir hal almışsa sakın grev-mrev yapmaya kalkmayın! Hemen Madeni Eşya Sanayicileri Sendikası MESS'in 1 Kasım 1985 tarihli sayısını alın. On altın öğüdü uygulamaya başlayın.

"1) Amirlerinize çok çalıştığınızı ve yorulduğunuzu söylemeyiniz. Çok çalışıp yorulmayan birini bulabilir.

2) İş saati biter bitmez yerinizden ok gibi fırlamayın. 5 dakika fazla mesai size olan güveni arttırır.

3) Masanızın üstü temiz olsun, ama boş kalmamasına dikkat ediniz.

4) Kendi yapabileceğiniz bir iş için başkasından yardım istemeyiniz.

5) İş arkadaşlarınızın yanlışlarını onu kırmadan, yardım ederek düzeltiniz. Yanlışsız kul olmaz.

6) Üst kademedeki kişilerle ailevi ilişkiler kurmayın. Hanımların rekabeti işinizi bozabilir.

7) Yaptığınız hatayı gizlemeyin. Bir hatayı örtmek için

şünsün. İbrahim Tatlıses'le artık film yapmayacağım" **Sinema oyuncusu Hülya Avşar**

"Sigara içenleri köpek ısırmaz, çünkü bastonla gezerler, evlerine hırsız giremez, çünkü sürekli öksürürler, yaşlanmazlar, çünkü genç ölürler." **Sigara Sempozyumu'nda sıralanan sigaranın faydaları**

"Pazarlarda resmi arabanın ne işi var? Günümüzde bürokratlarımız gücünü bilgisinden değil, tefrişten alıyor. Hükümetin önce çuvaldızı kendisine batırması gerekir. Tasarrufu başbakanlıktan başlatalım ve otomobil alımları için öngörülen 620 milyonu çıkaralım." **Başbakanlık 1986 yılı bütçesi görüşmeleri sırasında ANAP'lı Fevzi Yaman**

"Diyebilirim ki, bugün Türkiye'de dünya üniversitelerini bilen, uygulamaları yakından tanıyan bir ya da iki kişiden biriyim. YÖK sistemi Türkiye'ye gerekiyordu. Böyle bir sistemi kurmakla başımı an kovanına soktuğumu bildiğim halde kurdum. Herhalde çok akılsız olmalıyım." **YÖK Başkanı İhsan Doğramacı**

"Türkiye İslâm dünyasının en güçlü devleti olmaya devam edecektir. Türkiye, İslâm dünyasının kalesi olarak kalmaya devam edecek. Bundan emin olunuz." **Evren, Birleşik Arap Emirlikleri'nde yaptığı konuşmadan**

Pahalılığa çare bulundu

Antalya'da domatesin kilosu 500 liraya yükselince, turfanda sebze ve domates alan Arap tüccarlar komisyoncuları protesto etmiş ve bu fiyatlarla alışveriş yapamayız demişler. Araplar tüm ısrarlara rağmen anlaşmaya yanaşmayınca ve sebzeler de halde yığılı kalınca bizim komisyoncular domatesin kilosunu bir günde 500 liradan 125 liraya düşürüvermişler.

Demek ki efendiler istediklerinde fiyatları düşürebiliyorlar. Bu durumda elimizdeki şansı iyi kullanmamız gerekiyor. Çıkan sonuç o ki, büyük kentlerde kiralık ev bulabilmek için nasıl Arap turist olmak gerekiyorsa, ucuz sebze meyva yemek için de Arap tacir kılığına girmek şart.

geri alıp, doğru hesabı da yapmıyor, vatandaşa önce faturayı ödeyin, sonra doğru hesap yapar artanı iade ederiz, deniliyordu. Gelen itirazlar ve basının olayın üzerine gitmesi sonucu bu açıklamalardan geri dönüş yapıldı. Gerçi vatandaşlar bürokrasinin küf kokulu odalarını ellerinde faturalarıyla epeyce arşınladılar ama sonuçta milyonları ödemekten kurtuldular. Şimdiki faturalar ise bilgisayar hatası falan değil, düpedüz doğru. İSKİ yeterli kadrosu olmadığından üç aylık hesabı sayaçtan okuyor, üstüne üç aylık da kafadan harcayacağı suyun hesabını koyuyor ve 6 aylık su parası istiyor.

Şimdi vatandaş ne yapsın? Bir yandan sular akmıyor, ona mı yansın, yoksa bu hayat pahalılığında İSKİ memurunun 4 milyarlık açığı kapatmak için dayadığı kafadan hesapladığı üç aylık su parasını mı ödesin?

yolcu salonu da bulunuyor. Yani Evren'ya da Özal'ın ekibi dışında 165 kişi de yolcu taşıyor. Bu uçağın fiyatının yaklaşık 9 milyon dolar (5 milyar lira) olduğunu yazıyor, gazeteler. İş uçakla da bitmiyor. Ayrıca iki adet Lincoln makam arabası da satın alınması için Dışişleri ve Ulaştırma Bakanlığı yetkilileri temasları tamamlamışlar. Uçak ve arabalar şubat veya mart ayında geliyormuş.

Son günlerde Meclis'te Bütçe Komisyonu'nda Başbakanlık bütçesi görüşülüyor. Eh bir yandan da bu bütçeye gelir sağlamak gerek. Ne yapılabilir? Bastır zamları. Vatandaşı soyup soğana çevirdikleri yetmiyormuş gibi, Reagan'ın uçağından, bilmemkimin arabasından, paltosundan vatandaşın parasıyla al bakalım. Ne demişler? Devletin malı deniz, yemeyen domuz!

Herkeste çeşit çeşit sıkıntı

Türkiye'de son günlerde çok önemli bir yiyecek maddesinin sıkıntısı çekiliyor! Herkes seferber olmuş ama bir tane ancak bulunabilmiş, onu da İstanbul'un tanınmış restoranlarından biri 10 bin lira ödeyerek (tanesine) *"seçkin konuklarına"* sunmak üzere satın almış. Bu yiyecek maddesi üzerine basına demeç verenler, köşe yazısı yazanlar boy boy. Nedir bu diye meraklandınız.

Efendim son günlerde Türkiye'de sıkıntısı çekilen şey *istakoz*. Evet bu istakoz sıkıntısının çıkış noktası da Koyuncular'ın düğününden kaynaklanıyor. Ünlü zenginlerimizden Koyuncular ailesi önümüzdeki günlerde yapacakları düğünleri için Divan Oteli'ne 200 adet istakoz ısmarlamışlar. Ama ne yazık ki, Divan Oteli İkram Müdürlüğü tüm aramalara rağmen bir tane bile istakoz bulamamış. Şimdi düğün sahipleri istakozlarını kendileri bulacaklar. İkram Müdürü Orhan beye göre böyle garip sıkıntı görülmemiş! Efendim *"Türkiye'de herkesin istakoz yeme hakkı varmış"* Görüyor musunuz şu Türkiye'yi? İnsanın istakoz yeme hakkını bile elinden alıyorlar. İnsan parasıyla rezil oluyor yani. Bulsalar tanesi 30 bin liradan (Halde irice bir istakozun bulunduğu zamanki fiyatı bu, bazen 50 bine kadar da çıkıyor) 6 milyonu bastırıp hemen alacaklar. Ama nerdee? Şimdi büyük bir telaş var ve Koyuncular ailesi harıl harıl istakozları arıyorlar. Bu konuda Alman desteği de sağlanmış durumda. Alman balıkçıları gerçi üç yanı deniz olan ve her bir denizinde ayrı ayrı cinslerden balık yetişen Türkiye'de istakoz sıkıntısını anlayamamışlar, ama *"İsterseniz bize balık getiren uçakları önce memleketinize uğratır, her çeşit balık ve istakozu İstanbul'a indiririz."* demişler.

Şimdi istakoz tartışmasına TÜSİAD Başkanı Şahap Kocatopçu da katıldı. Şahap Kocatopçu aç sefil halktan biraz utanmış görünüyor. İşadamlarımıza ufak yollu kendinize çeki düzen verin, herşeyi ortaya döktünüz diyor. Şöyle söylüyor basına verdiği demecinde: *"Ortadirek bugün sıkıntıdadır. Önümüzdeki dönemde sıkıntı daha da artacaktır. Bunun yanında aynı sıkıntı ve sancıları özel sektörün de paylaşması gerekir. Bugünlerde istakoz yeme tutkusunda ısrar edilmemeli"*

Herkesin sıkıntısı kendine göre. Emekçisi geçim sıkıntısı çeker, öğrencisi öğretmen, okul sıkıntısı, zengini de istakoz sıkıntısı... Ne yapalım işte, dünya sıkıntı dünyası.

6) Üst kademedeki kişilerle ailevi ilişkiler kurmayın. Hanımların rekabeti işinizi bozabilir.

7) Yaptığınız hatayı gizlemeyin. Bir hatayı örtmek için yeni hatalar yapabilirsiniz.

8) Zam için gerekçe göstermeyiniz. Hak ettiyseniz zaten alırsınız.

9) Bir üst kademeye varmak için merdivene gerek yoktur.

10) Şahsi problemlerinizi işe getirmeyin, iş problemlerinizi de eve götürmeyin."

İşte her derde deva 10 altın ögüt. Öğütleri tutanlar var mı bilemeyiz ama, çalışanları sessiz köleler haline getirmeyi amaçlayan bu öğütler rejimin gerçek yüzünü bir kere daha sergilemesi açısından tarihi değerde.

Çocuk olmaya hakkı yok

Çalışan çocuklar; daha bir yaşını doldurmadan ölen çocuklar, aç çocuklar, dayak yiyenler, köprü altlarında uyuyanlar, kısacası bizim çocuklarımız... Ve yukarda fotoğrafını gördüğünüz sigara tüttüren çocuk. Henüz üç yaşını bile doldurmamış belli. Üstelik gizli de içmiyor, yanında yetişkinler var. Ama onun zehirlenmesiyle de pek ilgili görünmüyorlar. Acaba bu ilgisizlikleri nedeniyle suçlular mı diye sorabiliriz.

Resim İtalya'nın güneyinde çekilmiş. Ama yeri hiç de önemli değil. Brezilya'da, Güney Afrika'da, Amerika'da, Şili'de veya Türkiye'de, kapitalizmin egemen olduğu sömürünün, açlığın, işsizliğin yoksulluğun kolgezdiği herhangi bir başka ülkede de çekilmiş olabilirdi. Peki ama o zaman suçlu kim?